

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. อาจารย์บรรเลง สุปี	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่แจ่ม
จังหวัดเชียงใหม่
2. อาจารย์พงษ์ศักดิ์ สุวรรณโกสุม	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่แจ่ม
จังหวัดเชียงใหม่
3. อาจารย์ยงค์เตือน โปธิปัน	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ริม
จังหวัดเชียงใหม่
4. อาจารย์นงคราญ จิตรจง	โรงเรียนบ้านโป่งแยงใน
อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
5. อาจารย์จิราวัลย์ บุญก้ำ	โรงเรียนบ้านเจดีย์แม่ครัว
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ข

**แผนการสอนการใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 ครั้งที่ 1 เรื่อง การฝึกอ่านและเล่านิทาน จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การส่งเสริมให้นักเรียนอ่านนิทานและเล่านิทาน จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องราวที่เกิดขึ้นและนำข้อคิดคำสอนที่ได้รับจากนิทานไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถอ่านนิทานที่กำหนดให้ได้
2. สามารถเล่านิทานให้เพื่อนและครูฟังได้

เนื้อหา

1. การอ่านนิทาน
2. การเล่านิทาน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนในห้องว่ามีความคิดเห็นอย่างไรกับนิทาน ครูแสดงความคิดเห็นให้นักเรียนฟังก่อน แล้วให้โอกาสนักเรียนแสดงความคิดเห็น

ขั้นสอน

1. ครูนำนิทาน 2 เรื่องคือ เรื่อง พระยาภมร พระยาพาน และเรื่องท้าวแสนปม ซึ่งอยู่ในใบงาน ใบงานละ 1 เรื่องจัดให้นิทานทั้ง 2 เรื่องอยู่ในเรื่องละ 1 แผ่น คละกันแล้วแจกให้ครบกับจำนวนนักเรียนในห้อง ให้นักเรียนได้รับนิทานคนละ 1 เรื่อง
2. เมื่อนักเรียนได้รับนิทานคนละ 1 เรื่อง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่องที่ครูแจกให้
3. หลังจากอ่านนิทานได้รับแล้ว ครูให้นักเรียนออกมาเล่านิทานทั้ง 2 เรื่อง ให้เพื่อนและครูฟังโดยการให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่าให้เพื่อนฟัง จำนวน 2 คน และคนละ 1 เรื่อง

4. หลังจากที่เพื่อนเล่านิทานจบทั้งสองเรื่องแล้ว ครูและนักเรียนทุกคนช่วยกันสรุปนิทานทั้งสองเรื่องว่าเป็นอย่างไร ได้ข้อคิดอะไรบ้างจากนิทานทั้งสองเรื่อง

ขั้นสรุป

ครูสนทนากับนักเรียนว่า การอ่านนิทานที่มีประสิทธิภาพก็คือ เมื่ออ่านแล้วสามารถนำมาเล่าให้ผู้อื่นรับฟังได้

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานเรื่อง “พระยาหง พระยาพาน”
2. นิทานเรื่อง “ท้าวแสนปม”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการอ่านนิทานเรื่อง “พระยาหง พระยาพาน” และเรื่อง “ท้าวแสนปม”
2. สังเกตจากเล่านิทานเรื่อง “พระยาหง พระยาพาน” และเรื่อง “ท้าวแสนปม”

เรื่อง พระยาขง พระยาพาน

ในกาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว พระยาพานกษัตริย์ผู้มีเดชานุภาพ แห่งนครศรีวิไชยทรงระลึกว่า พระองค์ก็ได้เคยประกอบกรรมชั่วอันยิ่งใหญ่ถึงสองครั้ง ทำให้เกิดความปวิตกและหวาดหวั่นในผลกรรม นั้นยิ่งนัก

พระองค์จึงให้อัญเชิญพระอรหันต์และพระสงฆ์บรรดามีในแคว้นศรีวิไชยมาประชุมพร้อมกัน เพื่อปรึกษาหาวิธีบรรเทาอกุศลกรรมนั้น การประชุมพระสงฆ์สาวกครั้งนั้นเป็นสนธิบาตใหญ่สมัยหนึ่ง เป็นเหตุให้สถานที่ที่ประชุมนั้นมีนามว่า “ธรรมศาลา” มาจนทุกวันนี้

อนันตริยกรรมของพระยาพานที่เป็นสาเหตุการประชุม ณ ตำบลธรรมศาลา ในครั้งนั้นมี เรื่องเล่าสืบกันมาว่าดังนี้

ยังมีพระยาองค์หนึ่งทรงพระนามว่า “ท้าวสิการาช” ครอง “นครศรีวิไชย” มีโอรสองค์หนึ่ง ชื่อ “พระยาขง” ได้เป็นผู้ครอบครองนครสืบต่อจากท้าวสิการาช เมื่อมเหสีพระยาขงประสูติโอรสนั้น โหราจารย์ทำนายลักษณะของกุมารว่าจะเป็นผู้มีเดชานุภาพเป็นที่เกรงขาม แต่กุมารนี้จะกระทำให้พิวต

พระยาขงทราบเช่นนั้นจึงให้นำไปทิ้งเสียให้ตาย แต่พระมเหสียังมีใจอาลัยรักโอรสอยู่ จึงได้ คบคิดกับจางบุรุษ นำกุมารไปฝากไว้กับยายหอม ให้ยายหอมเป็นผู้เลี้ยงดูไว้

ยายหอมเป็นคนไม่มีลูกจึงเลี้ยงกุมารนั้นไว้ ด้วยความรักใคร่เสมือนลูกในไส้ของตนจนกุมาร นั้นเติบโตใหญ่รุ่มหนังจึงได้ลายายหอมท่องเที่ยวไปจนถึงเมืองราชบุรี

ขณะที่กุมารเที่ยวอยู่ในเมืองราชบุรีนั้นมีเหตุเกิดขึ้นทำให้กุมารมีบุญวาสนาส่งส่งขึ้นจาก สภาพความเป็นบุตรยายหอมชาวไร่คือ มีช่างศึกของพระยาราชบุรีเชือกหนึ่งอาละวาด สลัดหมอคาวญ ไส่แทงผู้คน ไม่มีผู้ใดปราบช้างได้ แต่ครั้งช้างไล่แทงกุมาร กุมารก็จับช้างกดไว้กับดินได้ ทำให้หมอ คาวญช่วยกันจับช้างได้สำเร็จ

ความทราบถึงพระยาราชบุรี จึงมีรับสั่งให้พากุมารเข้าไปเฝ้า และครั้งได้พิจารณาดูลักษณะ ก็ทราบว่ากุมารผู้นี้เป็นผู้มีบุญญาธิการ จะเป็นกำลังของตนต่อไปภายหน้า จึงรับกุมารไว้เป็นโอรส บุญธรรม เลี้ยงดูด้วยความรักใคร่

ครั้งนั้นเมืองราชบุรีเป็นเมืองขึ้นของเมืองศรีวิไชย ถึงปีพระยาราชบุรี ต้อนรับนำดอกไม้เงิน ทองไปถวายพระยาขงเจ้าเมืองเป็นประจำ กุมารโอรสบุญธรรมเห็นเข้าจึงถามว่าเหตุใดจึงต้องทำ เช่น นั้น ครั้นทราบเหตุแล้ว ก็ทูลแก่พระยาราชบุรีให้งดการถวายดอกไม้เงินทองในปีนั้นเสีย แล้วลงไป ตั้งช่องสุ่มผู้คนเตรียมกำลังไว้ต่อสู้กับพระยาขงที่ตำบลหนึ่ง มีผู้มาอาสาสมัครกับกุมารเป็นจำนวนมาก

ฝ่ายพระยาขงครั้นไม่เห็นเครื่องบรรณาการของพระยาราชบุรีดังเช่นเคย ก็รู้ได้ว่าพระยาราช บุรีเป็นกบฏ จึงยกกองทัพมาล้อมเมืองราชบุรีไว้

พระยาราชบุรีให้โอรสบุญธรรมเป็นแม่ทัพสู้รบป้องกันเมือง กุมารชวนให้พระยาภักขณช้างต่อสู้กันที่ทางระหว่างกลางนครทั้งสอง และกุมารฟันพระยาภักขณช้างสิ้นพระชนม์ สถานที่นั้นได้ชื่อสืบมาว่า “ถนนขาด”

ครั้นแล้วกุมารก็ให้ยกทัพไปยังเมืองศรีวิชัย ยึดเอาบ้านเมืองไว้ได้อำนาจคำพยากรณ์ของโหราจารย์แห่งนครศรีวิชัยว่าโอรสของพระยาภักขณจะทำปิตุฆาต ก็สมจริงดังคำทำนายไว้ และกุมารนั้นได้ประกอบอนันตริยกรรมประหารบิดาของตน โดยมีรู้ความจริงธรรมเนียมกษัตริย์แต่โบราณนั้นเมื่อปราบปรามได้เมืองใดแล้ว ย่อมเข้าครอบครองบ้านเมือง ยึดเอาปราสาทราชมนเทียรตลอดจนมเหสีของเจ้าเมืองเดิมเป็นของตน กุมารแห่งเมืองราชบุรีก็ตั้งใจจะทำตามประเพณีของผู้ชนะคือจะถือเอามเหสีของพระยาภักขณเป็นของตน

แต่ขณะที่เดินผ่านธรณีประตูไปนั้น เทวดานิमितเป็นแม่แม่อ่อนนอนขวางอยู่ ทำให้กุมารต้องเดินข้าม ลูกแม่วปรารถถึงกิริยาอันหยาบคายของเจ้าเมืองใหม่ แม่แมวจึงตอบว่าเราเป็นสัตว์เดรัจฉาน แต่มารดาของท่านเองแท้ๆ ท่านยังคิดมิชอบจะเอาเป็นเมีย กุมารได้ยินดังนั้นก็สะดุ้งใจคิดสงสัยอยู่ จึงตั้งสัตย์อธิษฐานว่า ถ้ามเหสีพระยาภักขณเป็นมารดาของตนจริงแล้วไซ้ ขอให้ปรากฏน้ำนมไหลออกมาจากยุคลิ้นของนาง

พอสิ้นคำอธิษฐาน ก็ปรากฏว่ามีน้ำนมไหลออกมาจากเต้านมของมเหสี มเหสีพิศดูกุมารว่ามีรอยแผลเป็นที่หน้าผากก็จำได้ว่าเป็นแผลเป็นเพราะกระทบพานที่รองรับเมื่อแรกประสูติรู้ว่าเป็นโอรสของตนแน่ แม่ลูกจึงรู้จักกัน แล้วนางได้เล่าให้ฟังถึงเรื่องราวในอดีต ตั้งแต่เมื่อโหราจารย์ทำนายลักษณะจนถึงที่ นางมอบให้ยายหอมเป็นผู้เลี้ยงดู

เมื่อกุมารได้สดับเรื่องราวเช่นนั้น ก็มีน้ำใจหวนโกรธยายหอมเป็นกำลังว่า ยายหอมรู้แล้วว่าตนเป็นโอรสพระยาภักขณ แต่กลับมาปิดความเสียไม่บอกให้รู้เลยจนเป็นเหตุให้ทำปิตุฆาตเป็นบาปหนัก

ความเกรี้ยวโกรธทำให้ขาดความยั้งคิดจึงไปจับยายหอมฆ่าเสีย ทั้งศพไว้ให้แร้งกากิน บ้านยายหอมก็เรียกกันว่า “โคกยายหอม” แต่ครั้งนั้นเป็นต้นมา

ครั้นกุมารได้ครอบครองบ้านเมืองเป็นใหญ่ในนครศรีวิชัยแล้วก็ไม่มีความสุข ได้แต่วิตกและหวาดหวั่นในผลกรรมว่ากระทำบาปใหญ่ถึง 2 ครั้ง ครั้งหนึ่งได้ฆ่าพระบิดาของตนเอง แล้วยังมาฆ่ากระทำผิดอีกครั้งหนึ่งด้วยการประหารยายหอมผู้เลี้ยงดูผู้มีคุณเสมอมารดา ผู้คนในเมืองก็พากันถวายนามพระองค์ว่า “พาลราช”

ด้วยเหตุนี้ พระยาพนาจึงให้อารธนาพระอรหันต์เจ้าและพระสงฆ์มาประชุม เพื่อมาปรึกษาหาทางบรรเทาโทษหนักให้เบาบางลง

สันนิบาตแห่งพระอรหันต์ และสาวกทูลพระยาพนาว่า อกุศลกรรมอันยิ่งใหญ่ที่ได้กระทำแล้ว จะมีผลร้ายทุเลาได้นั้น มีหนทางก็แต่เมื่อ “มหาบพิตรได้สร้างมหาเจดีย์สูงชันนรกเขาเหิน”

พระยาพานก็รับเอาคำแนะนำของพระอรหันต์ และให้ก่อสร้างรากพระมหาเจดีย์ขึ้น ณ ที่ที่ พระพุทธเจ้าเคยเสด็จมาบรรทม ในห้องค์พระเจดีย์นั้นสวมพระแท่นเอาไว้ ทำมหาพรหมก็เสด็จมาจาก สวรรค์นำเอาผ่องใหญ่ดีสามโหม่ง เสี่ยงกระหึ่มจากเข้างถึงค้ำมาหนุนไว้ได้แทนพระบรรทมด้วย

พระยาพานจึงให้ก่อองค์พระเจดีย์ขึ้นเป็นลอมฟางสูงชันกเขาเห็น บรรจุพระกัณธธาตุ คือ พระเขี้ยวแก้วไว้องค์หนึ่ง เมื่อพระเจดีย์แล้วเสร็จให้มีการฉลองเจ็ดวันเจ็ดคืน เมื่อเสร็จการสร้างพระ มหาเจดีย์และเสร็จงานฉลองสมโภชแล้ว พระยาพานเสด็จขึ้นไปทางเหนือ นมัสการพระบรม สารริกธาตุในเมืองต่างๆ มีเมืองลำพูน เป็นต้น ลั่นเวลาถึง 9 ปี จึงได้เสด็จกลับมาปกครองนคร ศรีวิชัยดังเก่า

พระมหาเจดีย์สูงชันกเขาเห็นของพระยาพานนี้ ตำนานกล่าวต่อมาว่า มีผู้ดัดแปลงและ ปฏิสังขรณ์หลายครั้งเป็นกษัตริย์ไทยบ้าง มอญบ้าง เปลี่ยนรูปสัณฐานไป ดังที่เราเห็นอยู่ในเวลานี้คือ “พระปฐมเจดีย์” แห่งนครปฐมนั่นเอง

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

1. ถึงลูกจะเป็นคนอย่างไร แม่ก็ยังรักและห่วงหาอาทรอยู่ตลอดไปไม่มีเสื่อมคลาย
2. ความโกรธทำให้ขาดสติและความยังคิด เหมือนก่อไฟเผาตนเอง ซึ่งอาจกระทำในสิ่งที่ ไม่ควรกระทำได้ ฉะนั้นพึงชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ
3. การอบรมเลี้ยงดูลูกตั้งแต่เยาว์วัยเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเด็กจะซึมซับ สิ่งทีอบรม สั่สอนไปที่ละน้อยๆ โดยไม่รู้ตัว
4. การที่พ่อแม่ให้คนอื่นเลี้ยงดูลูกแทนตน ทำให้เด็กขาดความอบอุ่นและเกิดปมด้อย อาจ แสดงออกในทางก้าวร้าว เพื่อทดแทนสิ่งที่ขาดไป

เรื่อง ท้าวแสนปม

มีเมืองเมืองหนึ่งชื่อ “เมืองไตรตรึง” มีกษัตริย์ปกครองชื่อ “ท้าวไตรตรึง” พระองค์ทรงมีพระราชธิดาองค์หนึ่งพระนามว่า “นางอุษา” ซึ่งมีพระสิริโฉมงดงาม เป็นที่เลื่องลือไปทั่ว

ข่าวความงามของนางทราบถึง “ท้าวศรีวิไชย” จึงได้ส่งราชทูตไปทาบถามเพื่อสู่ขอนางอุษามาเป็นพระมเหสีของ “พระชินเสน” ราชโอรส แต่ท้าวไตรตรึงทรงมีข้อแม้ว่า ยินดีจะยกพระราชธิดาให้ หากท้าวศรีวิไชยยอมเป็นเมืองขึ้น ท้าวศรีวิไชยไม่ยินยอมจึงเลิกกันไป

ต่อมาพระชินเสนมีความปรารถนาจะใคร่เห็นตัวนางอุษาว่าทรงมีความงามเพียงใด จึงได้กราบลาพระราชบิดาไปยังเมืองไตรตรึง แต่ครั้นจะตรงเข้าไปก็เห็นจะไม่สะดวก ด้วยพระบิดาท้าวศรีวิไชยกับท้าวไตรตรึงทรงผัดใจกันอยู่ จึงต้องใช้อุบายโดยปลอมตัวเป็นยาจกเอาฝุ่นและเขม่าทาให้เปื้อนเปรอะ เอาสีแค้นตัวให้ประหนึ่งว่าเป็นปุมเป็นปมทั่วทั้งตัว นุ่งห่มให้ปอนๆ แล้วก็เข้าไปในเมืองไตรตรึงไปอาศัยรับใช้ผู้เฝ้าสวนหลวงอยู่ เพื่อหาช่องทางดูตัวนางอุษาต่อไป

อยู่มาวันหนึ่งนางอุษาออกเสด็จประพาสสวนหลวงขณะนั้นพระชินเสนได้ไปเที่ยวเดินเก็บผลหมากรากไม้และผักหญ้าอยู่บริเวณนั้น ได้เห็นตัวนางอุษาก็เกิดความรักขึ้นมาในทันที จึงตรงเข้าไปหาและนำผักไปถวาย

ฝ่ายนางอุษาสังเกตดูพระชินเสน ก็เห็นได้ว่าชายหนุ่มผู้นี้ไม่ใช่คนธรรมดาเพราะเมื่อพบนางก็มีได้ไหวและตาจ้องดูไม่หลบสายตาเลย นางอุษาจึงให้นางข้าหลวงซักไซ้ไล่เลียง พระชินเสนดูก็ทราบแต่เพียงว่า ชื่อ “นายแสนปม” แต่ไม่บอกที่มาแต่ไหน และเป็นลูกเต้าเหล่าใครเลย นางนึกในใจว่า น่าจะเป็นคนมีตระกูลปลอมตัวมาเป็นแน่แท้ แต่จะพูดอะไรกันต่อไปอีกก็ไม่ถนัด จึงสั่งว่าต่อไปให้หมั่นเก็บผักส่งเข้าไปในวัง แล้วนางก็กลับเข้าวัง

ฝ่ายพระชินเสนเมื่อกลับไปถึงที่พักแล้ว ไตรตรึงดูเห็นท่าที่นางจะมีความรักใคร่บ้าง แต่ยังไม่วางใจนัก จึงใช้อุบายเอาเหล็กแหลมมาจารเป็นตัวหนังสือลงบนมะเขือเป็นถ้อยคำเกี้ยวเลียบเคียงเป็นนัยๆ แล้วนำมาเชือกกับผักอื่นๆ ส่งไปให้นาง

ฝ่ายนางอุษา เมื่อได้หนังสือนั้นแล้ว ก็เขียนหนังสือตอบใส่ห่อหมากฝากไปให้นายแสนปม พระชินเสนได้รับหนังสือตอบก็เข้าใจได้ว่า นางอุษานั้นได้สมัครรักใคร่ในตนเป็นแน่แล้วจึงลอบเข้าไปหานางในวัง

ต่อจากนั้นมาพระชินเสนกับนางอุษาก็ได้พบปะกันอีกบ่อยๆ ที่ในสวนหลวงและส่งหนังสือโต้ตอบกันไปมาโดยเขียนบนมะเขือ จึงเกิดปรากฏขึ้นว่า นางอุษานั้นโปรดเสวยมะเขือเป็นอย่างนัก

อยู่มาได้ไม่นาน ท้าวศรีวิไชยทรงประจวบ พระชินเสนทราบข่าวจึงต้องรีบกลับไปยังนครศรีวิไชย โดยด่วน จึงยังมีวันที่จะเตรียมลักพานางไปด้วย และเมื่อพระองค์กลับถึงนครแล้วพระราชบิดาก็โปรดให้เป็นผู้ช่วยว่าราชการแทนพระองค์ พระชินเสนจึงยังไม่มีโอกาสที่จะไปปรับนางอุษามาอยู่ด้วย

เมื่อพระนางอุษาทรงครรภ์แก่จึงประสูติพระกุมารองค์หนึ่งซึ่งโหราทำนายดวงชะตาว่าจะได้เป็นพระมหากษัตริย์ ทรงพระเดชานุภาพยิ่งใหญ่ ท้าวไตรตรึงษ์ผู้เป็นตาจึงอยากจะใคร่ทรงทราบว่าใครเป็นบิดาของโอรสนั้น ครั้นเมื่อเอ่ยปากถามนางอุษา นางก็ไม่พูดอะไรทั้งนั้น ถามพวกข้าหลวงก็ไม่มีใครรู้เรื่องอะไรเลย คงเป็นแต่ใจกันว่า ตั้งแต่นางได้เสวยมะเขือ ซึ่งนายแสนปมนำมาถวายแล้วก็ทรงครรภ์

ท้าวไตรตรึงษ์ทรงไตร่ตรองดูก็คิดเห็นว่า ถ้าผู้ชายไม่เป็นคนดี ที่ไหนเลยจะบังอาจลอบลักกับพระธิดาของพระองค์ได้ เพราะฉะนั้นเมื่อรู้ตัวแล้วว่าใครเป็นพระสามีของนาง ถ้าเป็นผู้ที่เหมาะสมกันก็จะได้อธิษฐานขอให้พระสามีเป็นองค์ครองกันต่อไป แต่ติดขัดอยู่ที่นางอุษาไม่ยอมบอกตัวผู้ที่เป็นพระสามีท้าวไตรตรึงษ์ทรงปรึกษารื้อกับท่านพระมหาราชครูเป็นที่ตกลงกัน โดยให้ข่าวประกาศไปให้ทั่วทุกหัวเมืองว่าให้บุรุษทั้งหลายมาพร้อมกันยังหน้าพระลาน ให้ถือของจากมือมาแล้วจะอธิษฐานว่าถ้าผู้ใดเป็นบิดาของพระกุมาร ขอให้พระกุมารรับของจากมือผู้นั้น แล้วจะทรงจัดพิธีอภิเษกสมรสตามราชประเพณี

ประกาศของท้าวไตรตรึงษ์ทราบไปถึงพระชินเสน จึงได้จัดรีพลเป็นการใหญ่ยกมา ตั้งพระทัยว่า ถึงอย่างไรก็ต้องรับนางอุษานั้นมาให้จงได้ พอยกกองทัพบามาใกล้เมืองไตรตรึงษ์ ก็สั่งให้ทัพหยุดพักอยู่ เสร็จแล้วพระชินเสนจึงแปลงเป็นนายแสนปม ถือข้าวเย็นหนึ่งก้อน ดินเข้าไปยังบริเวณพระลานนั้น

ครั้นถึงเวลาที่กำหนด ท้าวไตรตรึงษ์ก็ออกยืนหน้าพระลาน ให้เชิญพระนัสดาออกมา แล้วพระองค์ทรงตั้งสัตยาธิษฐานตามที่ตกลงกันไว้ และให้อุ้มพระนัสดาไปเที่ยวดูคนทั้งหลาย พระกุมารก็ไม่รับของ ของใครสักคนเดียว จนกระทั่งนายแสนปมชูก้อนข้าวเย็นให้จึงได้รับไว้

ท้าวไตรตรึงษ์เห็นพระนัสดารับข้าวเย็นจากนายแสนปมเป็นการผิดจากที่คาดการณ์เอาไว้ทั้งรู้สึกอับอายแก่ธารกำนัลว่า นางอุษาคบชู้กับคนเลวทรามต่ำช้า ก็ทรงพระพิโรธขับนางอุษาออกจากพระนครโดยทันที และดำว้านายแสนปมต่าง ๆ นานา นายแสนปมจึงกล่าวว่าถึงขับไล่ตนก็ไม่วิตก เมืองจะสร้างขึ้นใหม่สักเท่าใดก็ได้ เพราะถ้าตนตีอินทเกรีขึ้นรีพลก็จะมาเหมือนน้ำในมหาสมุทร

ท้าวไตรตรึงษ์สำคัญว่านายแสนปมอวดดี จึงทำตีกลอง นายแสนปมจึงตีกลองอินทเกรีขึ้น 3 ลา ขณะนั้นรีพลแห่งเมืองศรีวิชัยได้ยินเสียงกลอง จึงให้ร้องขึ้นตามที่พระชินเสนตรัสสั่งไว้ ท้าวไตรตรึงษ์ทรงตกพระทัยเป็นอย่างยิ่ง หมดทำมิรู้จะทำประการใด แต่วิ่งวอนง้อขอให้พระชินเสนอยู่ปกครองเมืองไตรตรึงษ์ แต่พระชินเสนไม่อยู่เพราะท้าวไตรตรึงษ์ได้ถูกพระราชบิดาของตน และดำว้าตนเอง พระชินเสนจึงพานางอุษา และพระกุมารกลับไปยังนครศรีวิชัย และอยู่กันอย่างมีความสุข

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

1. การคบคนอย่าดูแต่รูปลักษณ์ภายนอก ให้ดูคุณสมบัติภายในด้วย
2. อย่าดูถูกผู้ที่ต่ำต้อยด้อยกว่าตน เพราะเขาก็เป็นมนุษย์เหมือนกันกับเรา
3. อย่าทะนงตนว่าเป็นผู้ยิ่งใหญ่เหนือคนอื่น ๆ เพราะอาจมีผู้ยิ่งใหญ่กว่าเรามากก็ได้
4. ไม่ควรตำหนิตะเยียนผู้อื่นอย่างรุนแรงเกินไป เพราะถ้าเขาไม่เป็นอย่างที่เรตำหนิอาจทำให้เราอับอายขายหน้าได้

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 2 เรื่อง การฝึกอ่านและแบ่งเนื้อเรื่องของนิทาน

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านนิทานแล้วแบ่งเนื้อเรื่องของนิทานออกเป็นข้อ ๆ เป็น การแสดงให้เห็นว่าผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญเนื้อเรื่องของนิทานได้ดี

จุดประสงค์

เมื่ออ่านนิทานเรื่อง“มะกะโท”แล้วสามารถแบ่งตอนของนิทานเรื่องนี้ได้

เนื้อหา

การแบ่งเนื้อหานิทานเรื่อง “มะกะโท”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูและนักเรียนเล่านิทานเรื่องพระยาภัก พระยาพานและท้าวแสนปมอย่างย่อ ร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

ชั้นสอน

1. ครูแจกใบงานที่มีนิทานเรื่อง “มะกะโท” ให้นักเรียนอ่าน แล้วครูสนทนาซักถามว่าเนื้อเรื่องเป็นอย่างไร และข้อคิดที่ได้รับจากนิทาน
2. ครูให้นักเรียนนำใบงานนิทาน เรื่อง “มะกะโท” ที่แจกให้นักเรียนอ่านขึ้นมาเพื่อแบ่งตอนของเนื้อเรื่องในนิทาน
3. ครูบอกวิธีการแบ่งเนื้อเรื่องของนิทานเรื่องมะกะโทว่า ให้นักเรียนแบ่งเนื้อเรื่องที่เป็นเหตุการณ์เดียวกันไว้ด้วยกัน แต่ถ้าเหตุการณ์นั้นยาวเกินไป อาจจะแบ่งออกอีกตามความเหมาะสม ถ้านิทานไม่มีเนื้อเรื่องยาวจนเกินไป การแบ่งเนื้อเรื่องก็ไม่ควรจะแบ่งมาก
4. ครูและนักเรียนช่วยกันแบ่งเนื้อหาของนิทานเรื่องมะกะโท ในใบงานที่ได้รับคนละ

1 แผ่น

5. นำการแบ่งตอนของเนื้อเรื่องมะกะโท ให้ครูตรวจดูว่า ถูกต้องหรือไม่อย่างไร และให้นักเรียนนำนิทานเรื่องนี้มาด้วยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนครั้งต่อไป

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนอ่านนิทานที่แบ่งออกเป็นตอนและสังเกตว่าแบ่งได้อย่างไร เหมือนกันหรือไม่แตกต่างกันหรือไม่พร้อมทั้งซักถามเหตุผลว่าทำไมถึงแบ่งเนื้อเรื่องของนิทานได้ลักษณะนั้น

สื่อการเรียนการสอน

นิทานเรื่อง “มะกะโท”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงาน
2. ตรวจสอบการแบ่งตอนเนื้อเรื่องของนิทานเรื่อง “มะกะโท”

นิทานเรื่อง “มะกะโท”

มะกะโทเป็นบุตรของพ่อค้า อยู่บ้านเกาะวาน แขวงเมืองเมะตะมะ เมื่อมะกะโทมีอายุได้สิบสี่สิบห้าปี บิดาถึงแก่ความตาย มะกะโทเป็นพ่อค้าสืบต่อจากบิดาได้คุมคนหาบสินค้าจำนวนสามสิบคน หาบสินค้าไปขายยังเมืองสุโขทัย ครั้นมาถึงตำบลหนึ่งชื่อตำบลมะเตวะ คนหาบสินค้าคนหนึ่งป่วย มะกะโทมีจิตคิดสงสาร จึงช่วยหาบสินค้าแทน

เมื่อมะกะโทหาบสินค้าไปถึงยอดเขา ผ่นตก ฟ้าร้อง และมีฟ้าผ่าถูกคนหาบซึ่งมะกะโทหาบทกลง แม้มะกะโทจะเปลี่ยนคนหาบถึงสามครั้ง ก็ยังมีฟ้าผ่าลงมาถูกคนหาบทั้งสามครั้ง โดยมะกะโทไม่ได้รับอันตราย และเมื่อมะกะโทมองไปทางทิศตะวันตก มีฟ้าแลบ มะกะโทเห็นเป็นวิมานและปราสาทราชวัง มะกะโทเห็นเป็นมหัศจรรย์นัก

เมื่อมะกะโทถึงตำบลบ้านมะเตวะ จึงไปให้บัณฑิตทำนายเรื่องฟ้าผ่าและฟ้าแลบ บัณฑิตแจ้งว่าจงเอาทรัพย์ มากองสูงเพียงศีรษะจึงจะทำนายให้ มะกะโทมีเงินเพียงสามสิบบาท จึงคิดด้วยอุบายปัญญา เอาเงินที่มีอยู่ไปวางไว้บนจอมปลวก แล้วบอกว่าข้าพเจ้านำเงินสูงเพียงศีรษะทำบูชาแล้ว บัณฑิตผู้นั้นเห็นว่ามะกะโทเป็นผู้มีปัญหา จึงทำนายว่า มะกะโทเป็นผู้มีบุญญาธิการและจะได้เป็นใหญ่ทางทิศตะวันตก

ต่อจากนั้นมะกะโทก็นำสินค้ามาค้าขายที่เมืองสุโขทัย ครั้นขายสินค้าหมดแล้วให้คนหาบสินค้ากลับเมืองเมะตะมะ ส่วนตนเองอยู่ในเมืองสุโขทัย มะกะโทอาศัยอยู่กับนายช่างของพระร่วงเจ้าผู้ครองกรุงสุโขทัย

มะกะโทเป็นคนขยันหมั่นเพียร ได้ช่วยนายช่างดูแลทั้งกลางวันและกลางคืน นายช่างจึงรักใคร่เอ็นดูมะกะโทเมื่อได้รับพระราชทานเงินเดือนก็แบ่งปันให้มะกะโททุกครั้ง

อยู่มาวันหนึ่ง สมเด็จพระร่วงเจ้าเสด็จไป ณ โรงช้างขึ้นทอดพระเนตรช้างพระที่นั่งอยู่บนเกยทอดพระเนตรเห็นมะกะโทกวาดโรงช้างอยู่ จึงตรัสถามนายช่างว่า “อ้ายคนนี้เป็นบุตรของใคร”

นายช่างจึงกราบทูลสมเด็จพระร่วงเจ้าว่ามะกะโทคนนี้เป็นบุตรรามัญเข้ามาอยู่กับข้าพระพุทธเจ้า โดยช่วยทอดหญ้าช้างและชำระมูลช้าง มีความอดุสาหะเป็นอันมาก

สมเด็จพระร่วงเจ้าทรงพระเมตตาแก่มะกะโท จึงตรัสสั่งนายช่างให้เลี้ยงดู มะกะโทไว้ อย่าให้ขัดสน ขณะพระองค์ทอดพระเนตรช้างอยู่นั้น พระองค์ได้คายพระสลาออก แล้วบ้วนพระโอษฐ์ลงเหนือแผ่นดิน ดินกระจายออกไป

พระองค์ทอดพระเนตรเห็นเบี้ยๆหนึ่ง จึงตรัสว่า “ลูกรามัญน้อยจงเก็บเอาเบี้ยนี้ไว้” มะกะโทกราบถวายบังคมแล้วจึงเก็บเอาเบี้ยตามรับสั่ง ครั้นสมเด็จพระร่วงเจ้าทอดพระเนตรช้างแล้วก็เสด็จกลับเข้าสู่พระราชวัง

ฝ่ายมะกะโทได้เบี้ยๆ หนึ่ง ก็มีความยินดีนัก จึงคิดว่าตั้งแต่เรามาอยู่ทำราชการด้วยนายข้าง ฟังได้รับพระราชทานเบี้ยในวันนี้ ซึ่งถือเป็นสิริมงคลแก่ข้าเป็นอย่างยิ่ง เบี้ยๆ เดียวนี้จะนำไปทำอะไรดี อย่างกระนั้นเลยจะเอาไปซื้อพันธุ์ผักกาดมาปลูกไว้จะดีกว่า มะกะโทคิดแล้ว จึงเอาเบี้ยไปซื้อพันธุ์ผักกาด เจ้าของพันธุ์ผักกาดจึงว่า เบี้ยของเจ้าเบี้ยเดียว เรายังจะคงพันธุ์ผักกาดให้เท่าไร มะกะโทจึงว่า เบี้ยของเราเบี้ยเดียวนี้ เราจะขอเมล็ดพันธุ์ผักกาดแต่พอติดนิ้วเดียวเท่านั้น

เจ้าของพันธุ์ผักกาดจึงว่า “เอาเถอะ”

มะกะโทจึงเอานิ้วมือชุบน้ำลายแล้ว จิ้มลงในกระถางพันธุ์ผักกาดนี้

ฝ่ายเจ้าของพันธุ์ผักกาดจึงสรรเสริญ แต่ในใจว่าบุตรรามัญผู้นี้มีปัญญาฉลาดนักนานไปได้เป็นใหญ่”

ฝ่ายมะกะโทเมื่อได้เมล็ดพันธุ์ผักกาดแล้ว จึงมาเตรียมดินทำแปลงผักกาด โดยนำเอามูลช้าง มาผสมด้วย แล้วปลูกเมล็ดพันธุ์ผักกาดไว้ เผาอุตสำหรับบำรุงรดน้ำพรวันผักกาดทุกวัน ผักกาดก็ งอกงามขึ้น

ครั้นอยู่มาพระร่วงเจ้าเสด็จมาทอดพระเนตรข้างอีกครั้งหนึ่ง มะกะโทจึงเลือกเก็บผักกาดมา ชำระล้างจนหมดมูลดิน แล้วจึงขอยืมโต๊ะนายข้างมาวางผักกาด เมื่อพระร่วงเจ้าเสด็จผ่านมา จึงนำผัก กาดที่เตรียมไว้ทูลเกล้าฯ ถวายแต่สมเด็จพระร่วงเจ้า

สมเด็จพระร่วงเจ้าจึงตรัสถามว่าเอ็งได้พันธุ์ผักกาดนี้มาแต่ไหน มะกะโทจึงกราบทูลว่า เบี้ย ซึ่งพระองค์พระราชทานข้าพระพุทธเจ้าเบี้ยหนึ่งนั้น ข้าพระพุทธเจ้าได้นำไปซื้อพันธุ์ผักกาดมาปลูก เมื่อผักกาดโตแล้วจึงได้นำมาทูลเกล้าฯ ถวายแต่พระองค์ท่านนี้แหละพระพุทธเจ้าข้า”

สมเด็จพระร่วงเจ้าได้ทรงฟังดังนั้นก็มีพระทัยยินดีนัก จึงทรงดำริว่าบุตรรามัญน้อยนี้ฉลาด ประกอบด้วยความเพียรจะเอาไปเลี้ยงไว้ใกล้เราจึงจะชอบ จึงตรัสแก่นายข้างว่า “ลูกรามัญนี้เราจะขอ ไปเลี้ยงไว้” นายข้างก็ถวายมะกะโทแต่สมเด็จพระร่วงเจ้า

มะกะโทได้เข้าไปอยู่ในพระราชวังของพระร่วงในกรุงสุโขทัย บัดนี้เขาเติบโตเป็นชายหนุ่มที่มี รูปร่างสง่างาม เฉลียวฉลาดและขยันขันแข็งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสามารถ เขาเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อพระร่วงเจ้ายิ่งนัก เป็นที่ไว้วางพระทัยของพระร่วง เขาได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน ขึ้นไปเรื่อยจนได้เป็นถึง “ขุนวัง”

ขณะที่มะกะโทรับราชการอยู่ในวัง เขาได้พบปะและใกล้ชิดกับเจ้าหญิง “เทพสุดาสร้อยดาว” ผู้เลอโฉม เจ้าหญิงเป็นพระราชธิดาองค์โปรดของพระร่วงเจ้า มะกะโท หลงรักเจ้าหญิงอย่างคลั่งไคล้และ เจ้าหญิงก็ทรงรักมะกะโทเช่นกัน แต่ความรักของคนทั้งสองยังไม่ราบรื่น เพราะเจ้าหญิงทรงศักดิ์สูง ส่วนมะกะโทเป็นเพียงสามัญชนผู้ยากจนมาก่อน คนทั้งสองเกรงว่าพระร่วงเจ้าคงไม่ทรงอนุญาตให้ แต่งงานกันเป็นแน่ มะกะโทและเจ้าหญิงจึงได้ตัดสินใจพากันหนีพระร่วงออกจากพระราชวังไปยัง เมือง มอญซึ่งเป็นบ้านเดิมของมะกะโท

ครั้งแรกพระร่วงทรงทราบก็กริ้วมาก แต่เมื่อทรงเห็นว่ามะกะโทมิได้ดูหมิ่นพระองค์ หากแต่ มะกะโทมีนิสัยมูมานะ ใครจะสร้างตนให้เป็นใหญ่เป็นโตยิ่งขึ้น อีกทั้งมะกะโทก็มีความเสน่หาในพระราชธิดาของพระองค์อย่างแท้จริง จึงค่อยคลายพิโรธ

ต่อมาทรงสนับสนุนมะกะโทให้ได้เป็นใหญ่โดยโปรดให้มะกะโทยกทัพไปปราบเจ้าเมืองมอญเดิม เมื่อมะกะโทได้ชัยชนะได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินมอญองค์ใหม่ พระร่วงเจ้าก็ทรงตั้งนามมะกะโทเจ้าเมืองมอญองค์ใหม่ว่า “พระเจ้าฟ้ารั่ว”

จากนั้นมา “พระเจ้าฟ้ารั่ว” หรือมะกะโท เด็กกำพร้าผู้ยากจนก็ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินเมืองมอญ ที่มีพระมเหสีเป็นเจ้าหญิงผู้เลอโฉมแห่งกรุงสุโขทัย ได้ปกครองเมืองมอญซึ่งขณะนั้นขึ้นตรงต่อกรุงสุโขทัย ด้วยความสุขความเจริญต่อมา

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

1. ความอดทน และความมุ่งมั่นตั้งใจจริง ในการทำงาน จะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต
2. การทำงาน ด้วยความขยันหมั่นเพียรและซื่อสัตย์สุจริต มีโอกาสจะเจริญก้าวหน้าอย่าง

แน่นอน

3. ผู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด จะมีความคิด สามารถแก้ปัญหาต่างๆ และช่วยตนเองได้

เสมอ

แผนการสอน การใช้ กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 3 เรื่อง ฝึกตั้งคำถามจากนิทาน จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การฝึกตั้งคำถามเป็นการตรวจสอบว่าผู้อ่านมีความเข้าใจเนื้อเรื่องของนิทานในระดับใด

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนอ่านนิทานแล้ว สามารถตั้งคำถามจากนิทานเรื่องนั้นได้

เนื้อหา

การตั้งคำถามจากนิทาน เรื่อง “มะกะโท”

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง “มะกะโท” อีกครั้งหนึ่งว่าเป็น

อย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “มะกะโท” โดยอ่านตามการแบ่งเนื้อเรื่องของนิทาน
ออกเป็นตอนในการสอนครั้งที่แล้ว ซึ่งจะได้ดังนี้

นิทานเรื่อง มะกะโท

1.1 มะกะโทเป็นบุตรของพ่อค้า อยู่บ้านเกาะวาน แขวงเมืองเมะตะมะ เมื่อมะกะโทมีอายุ ได้สิบสี่สิบห้าปี บิดาถึงแก่ความตาย มะกะโทเป็นพ่อค้าสืบต่อจากบิดา ได้คุมคนหาบสินค้าจำนวน สามสิบคน หาบสินค้าไปขายยังเมืองสุโขทัย ครั้นมาถึงตำบลหนึ่งชื่อตำบลมะเตวะ คนหาบสินค้าคนหนึ่งป่วย มะกะโทมีจิตคิดสงสาร จึงช่วยหาบสินค้าแทน

1.2 เมื่อมะกะโทหาบสินค้าไปถึงยอดเขา ฝนตก พายุร้อง และมีฟ้าผ่าถูกคนหาบซึ่งมะกะโทหาบหักลง แม้มะกะโทจะเปลี่ยนคนหาบถึงสามครั้ง ก็ยังมีฟ้าผ่าลงมาถูกคนหาบทั้งสามครั้ง โดยมะกะโทไม่ได้รับอันตราย และเมื่อมะกะโทมองไปทางทิศตะวันตก มีฟ้าแลบมะกะโทเห็นเป็นวิมาน และปราสาทราชวัง มะกะโทเห็นเป็นมหัศจรรย์นัก

1.3 เมื่อมะกะโทถึงตำบลบ้านมะเตวะ จึงไปให้บัณฑิตทำนายเรื่องฟ้าผ่าและฟ้าแลบ บัณฑิตแจ้งว่า จงเอาทรัพย์มากองสูงเพียงศีรษะจึงจะทำนายให้ มะกะโทมีเงินเพียงสามสิบบาท จึงคิดด้วยอุบายปัญญา เอาเงินที่มีอยู่ไปวางไว้บนจอมปลวก แล้วบอกว่าข้าพเจ้า นำเงินสูงเพียงศีรษะทำบูชาแล้ว บัณฑิตผู้นั้นเห็นว่ามะกะโทเป็นผู้มีปัญญา จึงทำนายว่ามะกะโทเป็นผู้มีบุญญาธิการ และจะได้เป็นใหญ่ทางทิศตะวันตก

1.4 ต่อจากนั้นมะกะโทก็นำสินค้ามาค้าขายที่เมืองสุโขทัย ครั้นขายสินค้าหมดแล้วให้คนหาบสินค้ากลับเมืองเมะตะมะ ส่วนตนเองอยู่ในเมืองสุโขทัย มะกะโทอาศัยอยู่กับนายช่างของพระร่วง เจ้าผู้ครองกรุงสุโขทัย

มะกะโทเป็นคนขยันหมั่นเพียร ได้ช่วยนายช่างดูแลทั้งกลางวันและกลางคืน นายช่างจึงรักใคร่เอ็นดูมะกะโท เมื่อได้รับพระราชทานเงินเดือนก็แบ่งปันให้มะกะโททุกครั้ง

1.5 อยู่มาวันหนึ่ง สมเด็จพระร่วงเจ้าเสด็จไป ณ โรงช้างขึ้นทอดพระเนตร ช้างพระที่นั่งอยู่บนเกย ทอดพระเนตรเห็นมะกะโทกวาดโรงช้างอยู่ จึงตรัสถามนายช่างว่า “อ้ายคนนี้เป็นบุตรของใคร”

นายช่างจึงกราบทูลสมเด็จพระร่วงเจ้าว่า มะกะโทคนนี้เป็นบุตรรามัญเข้ามาอยู่กับข้าพระพุทธเจ้า โดยช่วยทอดหญ้าช้างและชำระมูลช้าง มีความอดสาหะเป็นอันมาก

1.6 สมเด็จพระร่วงเจ้าทรงพระเมตตาแก่มะกะโท จึงตรัสสั่งนายช่างให้เลี้ยงดู มะกะโทไว้อย่าให้ขัดสน ขณะพระองค์ทอดพระเนตรช้างอยู่นั้น พระองค์ได้คายพระสลาออก แล้วบ้วนพระโอษฐ์ลงเหนือแผ่นดิน ดินกระจายออกไป

พระองค์ทอดพระเนตรเห็นเปียๆ หนึ่ง จึงตรัสว่า “ลูกรามัญน้อยจงเก็บเอาเปียนี้ไว้” มะกะโททราบถวายบังคมแล้วจึงเก็บเอาเปียตามรับสั่ง ครั้นสมเด็จพระร่วงเจ้าทอดพระเนตรช้างแล้วก็เสด็จกลับเข้าสู่พระราชวัง

1.7 ฝ่ายมะกะโทได้เบี้ยๆ หนึ่ง ก็มีความยินดีนัก จึงคิดว่าตั้งแต่เรามาอยู่ทำราชการด้วย นายช้าง ฟังได้รับพระราชทานเบี้ยในวันนี้ ซึ่งถือเป็นสิริมงคลแก่ข้าเป็นอย่างยิ่ง เบี้ยๆ เดียวนี้จะนำไปทำอะไรดี อย่างกระนั้นเลยจะเอาไปซื้อพันธุ์ผักกาดมาปลูกไว้จะดีกว่า มะกะโทคิดแล้ว จึงเอาเบี้ยไปซื้อพันธุ์ผักกาด เจ้าของพันธุ์ผักกาดให้เท่าไร มะกะโทจึงว่า เบี้ยของเราเบี้ยเดียวนี้ เราจะขอเมล็ดพันธุ์ผักกาดแต่พอติดนิ้วเดียวเท่านั้นเจ้าของพันธุ์ผักกาดจึงว่า “เอาเถอะ” มะกะโทจึงเอานิ้วมือชุบน้ำลาย แล้วก็จิ้มลงในกระถางพันธุ์ผักกาดนั้น ฝ่ายเจ้าของพันธุ์ผักกาดจึงสรรเสริญแต่ในใจว่า “บุตรรามัญผู้นี้มีปัญญาฉลาดนัก นานไปจะได้เป็นใหญ่”

1.8 ฝ่ายมะกะโทเมื่อได้เมล็ดพันธุ์ผักกาดแล้ว จึงมาเตรียมดินทำแปลงผักกาด โดยนำเอามูลช้างมาผสมด้วย แล้วปลูกเมล็ดพันธุ์ผักกาดไว้ ฝั่เอาตุ่มสำหรับรดน้ำพรวนดินผักกาดทุกวัน ผักกาดก็งอกงามขึ้น

ครั้นอยู่มา พระร่วงเจ้าเสด็จมาทอดพระเนตรช้างอีกครั้งหนึ่ง มะกะโทจึงเลือกเก็บผักกาดมาชำระล้างจนหมดมูลดิน แล้งจึงขอยืมโต๊ะนายช้างมาวางผักกาด เมื่อพระร่วงเจ้าเสด็จผ่านมา จึงนำผักกาดที่เตรียมไว้ทูลเกล้าฯ ถวายแต่สมเด็จพระร่วงเจ้า

สมเด็จพระร่วงเจ้าจึงตรัสถามว่า “เอ็งได้พันธุ์ผักกาดนี้มาแต่ไหน มะกะโทจึงกราบทูลว่า เบี้ยซึ่งพระองค์พระราชทานข้าพระพุทธเจ้าเบี้ยหนึ่งนั้น ข้าพระพุทธเจ้าได้นำไปซื้อพันธุ์ผักกาดมาปลูกเมื่อผักกาดโตแล้วจึงได้นำมาทูลเกล้าฯ ถวายแต่พระองค์ท่านนี้แหละพระพุทธเจ้าข้า”

1.9 สมเด็จพระร่วงเจ้าได้ทรงฟังดังนั้นก็มีพระทัยยินดีนัก จึงทรงดำริว่าบุตรรามัญน้อยนี้ฉลาดประกอบด้วยความเพียรจะเอาไปเลี้ยงไว้ใกล้เราจึงจะชอบ จึงตรัสแก่นายช้างว่า “ลูกรามัญนี้จะขอไปเลี้ยงไว้” นายช้างก็ถวายมะกะโท แต่สมเด็จพระร่วงเจ้า

มะกะโทได้เข้าไปอยู่ในพระราชวังของพระร่วงในกรุงสุโขทัย บัดนี้เขาเติบโตเป็นชายหนุ่มที่มีรูปร่างสง่างาม เฉลียวฉลาดและขยันขันแข็งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสามารถ เขาเป็นผู้มีความซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อพระร่วงเจ้ายิ่งนัก เป็นที่ไว้วางพระทัยของพระร่วง เขาได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานขึ้นไปเรื่อย จนได้เป็นถึง “ขุนวัง”

1.10 ขณะที่มะกะโทรับราชการอยู่ในวัง เขาได้พบปะและใกล้ชิดกับเจ้าหญิง “เทพสุดาสร้อยดาว” ผู้เลอโฉม เจ้าหญิงเป็นพระราชธิดาองค์โปรดของพระร่วงเจ้า มะกะโทหลงรักเจ้าหญิงอย่างคลั่งไคล้และเจ้าหญิงก็ทรงรักมะกะโทเช่นกัน แต่ความรักของคนทั้งสองยังไม่ราบรื่น เพราะเจ้าหญิงทรงศักดิ์สูง ส่วนมะกะโทเป็นเพียงสามัญชนผู้ยากจนมาก่อน คนทั้งสองเกรงว่าพระร่วงเจ้าคงไม่ทรงอนุญาตให้แต่งงานกันเป็นแน่ มะกะโทและเจ้าหญิงจึงได้ตัดสินใจพากันหนีพระร่วงออกจากพระราชวังไปยังเมืองมอญซึ่งเป็นบ้านเดิมของมะกะโท

1.11 ครั้งแรกพระร่วงทรงทราบก็กริ้วมาก แต่เมื่อทรงเห็นว่ามะกะโทมิได้ดูหมิ่นพระองค์ หากแต่มะกะโทมีนิสัยมูมานะ ใครจะสร้างตนให้เป็นใหญ่เป็นโตยิ่งขึ้น อีกทั้งมะกะโทก็มีความสนใจหา ในพระราชธิดาของพระองค์อย่างแท้จริง จึงค่อยคลายพิโรธ

ต่อมาทรงสนับสนุนมะกะโทให้ได้เป็นใหญ่ โดยโปรดให้มะกะโทยกทัพไปปราบเจ้าเมือง มอญเดิม เมื่อมะกะโทได้ชัยชนะได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินมอญองค์ใหม่ พระร่วงเจ้าก็ทรงตั้งนามมะกะ โทเจ้าเมืองมอญองค์ใหม่ว่า “พระเจ้าฟ้ารั่ว”

จากนั้นมา “พระเจ้าฟ้ารั่ว” หรือมะกะโท เด็กกำพร้าผู้ยากจนก็ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินเมือง มอญ ที่มีพระมเหสีเป็นเจ้าหญิงผู้เลอโฉมแห่งกรุงสุโขทัย ได้ปกครองเมืองมอญซึ่งขณะนั้นขึ้นตรงต่อ กรุงสุโขทัยด้วยความสุขความเจริญต่อมา

1.12 ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

1.1.2.1 ความอดทน และความมูมานะตั้งใจจริงในการทำงาน จะนำไปสู่ความ สำเร็จในชีวิต

1.1.2.2 การทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีโอกาสจะเจริญ ก้าวหน้าอย่างแน่นอน

1.1.2.3 ผู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด จะมีความคิด สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ และช่วย ตนเองได้เสมอ

2. เมื่อแบ่งนิทานออกเป็นตอนแล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องแต่ละตอน โดยเขียนลงไปบนกระดาษที่ครูเตรียมให้ ซึ่งจะตั้งคำถามได้ดังนี้

2.1 มะกะโทเป็นใคร?

2.2 มะกะโทหาบสินค้าไปถึงยอดเขา ฟ้าผ่าถูกคานหาบ มะกะโททำอะไร และเห็น อะไร?

2.3 เมื่อมะกะโทเดินทางถึงตำบลบ้านมะเดาะ มะกะโทมีวิธีการอย่างไรให้บันทึก ทำนายเรื่องฟ้าผ่าและฟ้าแลบได้?

2.4 เมื่อมะกะโทมาขายสินค้าที่เมืองสุโขทัยหมดแล้ว มะกะโทไม่กลับเมืองเมาะตะมะ? มะกะโทอาศัยอยู่กับใครที่เมืองสุโขทัย?

2.5 สมเด็จพระร่วงเสด็จไปที่ใด และพบกับใคร?

2.6 สมเด็จพระร่วงทำอะไรกับมะกะโท?

2.7 เมื่อมะกะโทได้เบี้ยแล้วทำอะไรต่อไป?

2.8 เมื่อมะกะโทได้เมล็ดพันธุ์ผักกาดและปลูกผักกาดแล้ว เหตุการณ์เป็นอย่างไร?

2.9 สมเด็จพระร่วงขึ้นชอกับความฉลาดของมะกะโท แล้วทำอะไรกับมะกะโท?

2.10 มะกะโทเข้าไปอยู่ในวัง ได้รับตำแหน่งขุนวัง และได้หลงรักกับเจ้าหญิง “เทพสุดาสร้อยดาว” ซึ่งเป็นพระราชธิดาของสมเด็จพระร่วง มะกะโทตัดสินใจทำอะไร?

2.11 สมเด็จพระร่วงทรงทราบเรื่องแล้วทำอะไร?

2.12 ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร?

3. เมื่อตั้งคำถามร่วมกันแล้ว ครูให้นักเรียนนำมาส่งครูเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านคำถามที่ช่วยกันตั้งคำถามจากนิทานเรื่อง “มะกะโท” อีกครั้งหนึ่ง

สื่อการเรียนการสอน

นิทานเรื่อง “มะกะโท”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตั้งคำถาม
2. ตรวจผลงานการตั้งคำถาม

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 4 เรื่อง การฝึกตอบคำถามจากนิทาน จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การตอบคำถามจากนิทานได้ แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจเรื่องราวของนิทานอย่างละเอียด

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถตอบ คำถามจากนิทานเรื่อง “มะกะโท” ได้

เนื้อหา

การตอบคำถามจากนิทานเรื่อง “มะกะโท”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ให้นักเรียนอ่านคำถามจากนิทานเรื่องมะกะโทที่ช่วยกันทำเมื่อการเรียนการสอนครั้งที่แล้ว
ชั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนนำคำถามจากนิทานเรื่อง “มะกะโท” จำนวน 12 ข้อ เพื่อจะตอบคำถาม
จากคำถามทั้งหมด

2. ให้นักเรียนตอบคำถามจากนิทานเรื่อง “มะกะโท” จำนวน 12 ข้อ ซึ่งเมื่อตอบคำถาม
แล้วจะเป็นลักษณะดังนี้

คำถาม

1. มะกะโทเป็นใคร?

ตอบ มะกะโทเป็นบุตรของพ่อค้า อยู่บ้านเกาะวาน แขวงเมือง เมะตะมะ เมื่อ
มะกะโทมีอายุได้สิบสี่สิบห้าปี บิดาถึงแก่ความตาย มะกะโทเป็นพ่อค้าสืบต่อจากบิดาได้คุมคนหาบ
สินค้าจำนวนสามสิบคน หาบสินค้าไปขายยังเมืองสุโขทัย ครั้นมาถึงตำบลหนึ่งชื่อตำบลมะเตวะ คน
หาบสินค้าคนหนึ่งป่วย มะกะโทมีจิตคิดสงสาร จึงช่วยหาบสินค้าแทน

2. มะกะโทหาบสินค้าไปถึงยอดเขา ฟ้าผ่าถูกคานหาบ มะกะโททำอะไรและเห็นอะไร?

ตอบ เมื่อมะกะโทหาบสินค้าไปถึงยอดเขา ฝนตก ฟ้าร้อง และมีฟ้าผ่าถูกคานหาบหักลง มะกะโทจึงเปลี่ยนคานหาบถึงสามครั้ง และเมื่อมะกะโทมองไปทางทิศตะวันตก มีฟ้าแลบ มะกะโทเห็นเป็นวิมานและปราสาทราชวัง

3. เมื่อมะกะโทเดินทางถึงตำบลบ้านมะเตวะ มะกะโทมีวิธีการอย่างไรให้บัณฑิต ทำนายเรื่องฟ้าผ่าและฟ้าแลบได้?

ตอบ เมื่อมะกะโทถึงตำบลบ้านมะเตวะ จึงไปให้บัณฑิตทำนายเรื่องฟ้าผ่าและฟ้าแลบ และเอาเงินที่มีอยู่ไปวางไว้บนจอมปลวก แล้วบอกว่าข้าพเจ้านำเงินสูงเพียงศีรษะทำบูชาแล้ว บัณฑิตผู้นั้นเห็นว่ามะกะโทเป็นผู้มีปัญญา จึงทำนายว่ามะกะโทเป็นผู้มีบุญญาธิการ และจะได้เป็นใหญ่ทางทิศตะวันตก

4. เมื่อมะกะโทมาขายสินค้าที่เมืองสุโขทัยหมดแล้ว มะกะโทไม่กลับเมืองเมาะตะมะ มะกะโทอาศัยอยู่กับใครที่เมืองสุโขทัย?

ตอบ เมื่อขายสินค้าหมดแล้ว มะกะโทให้คนหาบสินค้ากลับเมืองเมาะตะมะ ส่วนตนเองอยู่ในเมืองสุโขทัย และอาศัยอยู่กับนายช่างของพระร่วง

5. สมเด็จพระร่วงเสด็จไปที่ใด และพบกับใคร?

ตอบ อยู่มาวันหนึ่งสมเด็จพระร่วงเจ้าเสด็จไป ณ โรงช้าง ขึ้นทอดพระเนตรช้างพระที่นั่งอยู่บนเกย ทอดพระเนตรเห็นมะกะโทกวาดโรงช้างอยู่

6. สมเด็จพระร่วงทำอย่างไรกับมะกะโท?

ตอบ สมเด็จพระร่วงเจ้าทรงพระเมตตาแก่มะกะโท จึงตรัสสั่งนายช่างให้เลี้ยงดูมะกะโทไว้ อย่าให้ขัดสน ขณะพระองค์ทอดพระเนตรช้างอยู่นั้น พระองค์ทอดพระเนตรเห็นเบี้ยๆหนึ่ง จึงให้มะกะโทเก็บเบี้ยเอาไว้

7. เมื่อมะกะโทได้เบี้ยแล้วทำอย่างไรต่อไป?

ตอบ มะกะโทเมื่อได้เบี้ยแล้วก็มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งนัก จึงเอาเบี้ยไปซื้อพันธุ์ผักกาดมาปลูกไว้

8. เมื่อมะกะโทได้เมล็ดพันธุ์ผักกาดและปลูกผักกาดแล้ว เหตุการณ์เป็นอย่างไร?

ตอบ มะกะโทเมื่อได้เมล็ดพันธุ์ผักกาดมาแล้วจึงมาเตรียมดินทำแปลงผักกาด โดยนำเอามูลช้างมาผสมด้วย แล้วปลูกเมล็ดพันธุ์ผักกาดไว้เผื่ออุดสำหรับบำรุงรดน้ำพรวันดินผักกาดทุกวัน ผักกาดก็งอกงามขึ้น จึงนำผักกาดที่เตรียมไว้ทูลเกล้าฯ ถวายแด่สมเด็จพระร่วงเจ้า

9. สมเด็จพระร่วงชื่นชอบกับความฉลาดของมะกะโท แล้วทำอะไรกับมะกะโท?

ตอบ สมเด็จพระร่วงได้ขอมะกะโทจากนายช่างเพื่อเอาไปเลี้ยงดู นายช่างก็ถวายมะกะโทแต่สมเด็จพระร่วงเจ้า

10. มะกะโทเข้าไปอยู่ในวัง ได้รับตำแหน่งขุนวัง และได้หลงรักกับ เจ้าหญิง “เทพสุดาสร้อยดาว” ซึ่งเป็นพระราชธิดาของสมเด็จพระร่วง มะกะโทตัดสินใจทำอะไร?

ตอบ ขณะที่มะกะโทรับราชการอยู่ในวัง เขาได้พบปะและใกล้ชิดกับเจ้าหญิง “เทพสุดาสร้อยดาว” มะกะโทหลงรักเจ้าหญิงอย่างคลั่งไคล้และเจ้าหญิงก็ทรงรักมะกะโทเช่นกัน มะกะโทและเจ้าหญิงได้ตัดสินใจพากันหนีพระร่วงออกจากพระราชวังไปยังเมือง มอญซึ่งเป็นบ้านเดิมของมะกะโท

11. สมเด็จพระร่วงทรงทราบเรื่องแล้วทำอะไร?

ตอบ ครั้งแรกพระร่วงทรงทราบก็กริ้วมาก แต่เมื่อทรงเห็นว่ามะกะโทมิได้ดูหมิ่นพระองค์ หากแต่มะกะโทมีนิสัยมูมานะ ใครจะสร้างตนให้เป็นใหญ่เป็นโตยิ่งขึ้น อีกทั้งก็มีความสนใจหาในพระราชธิดาของพระองค์อย่างแท้จริง จึงค่อยคลายพิโรธต่อมาทรงสนับสนุนให้มะกะโทได้เป็นใหญ่ โดยให้มะกะโทยกทัพไปปราบเจ้าเมืองมอญเดิม และได้ชัยชนะมา พระร่วงเจ้าก็ทรงตั้งพระนามมะกะโทเจ้าเมืองมอญองค์ใหม่ว่า “พระเจ้าฟ้ารั่ว”

12. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร?

ตอบ ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

1. ความอดทน และความมุ่งมั่นตั้งใจจริงในการทำงาน จะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต
2. การทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียรและซื่อสัตย์สุจริต มีโอกาสจะเจริญก้าวหน้าอย่างแน่นอน
3. ผู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด จะมีความคิด สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ และช่วยตนเองได้เสมอ

3. ครูให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในกระดาษและนำมาส่งครู เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นสรุป

ครูถามคำถามจากนิทานเรื่อง “มะกะโท” ทั้ง 12 ข้อ แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามอีกครั้งหนึ่ง

สื่อการเรียนการสอน
นิทานเรื่อง “มะกะโท”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงานที่ทำส่งครู

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 5 เรื่อง การฝึกการหลอมรวมคำตอบ

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การตอบคำถามจากเนื้อเรื่องและนำคำตอบเหล่านั้นมาเขียนหลอมรวมกันจะได้เรื่องย่อของนิทาน

จุดประสงค์

เมื่อตอบคำถามแล้ว นักเรียนสามารถนำคำตอบนั้นมาหลอมรวมกันเป็นเรื่องย่อของนิทานได้

เนื้อหา

การหลอมรวมคำตอบให้ได้เรื่องย่อ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูถามคำถามจากนิทานเรื่อง “มะกะโท” แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม จำนวน 12 ข้อ อีกครั้งหนึ่ง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนเขียนเรื่องย่อของนิทานเรื่อง “มะกะโท” โดยวิธีการเขียนเรื่องย่อนั้น ครูให้นักเรียนนำคำตอบจากคำถามทั้ง 12 ข้อ มาหลอมรวมกันโดยเรียงลำดับ ตามเหตุการณ์หรือคำถาม ตั้งแต่ข้อ 1 ถึงข้อ 12

2. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาอ่านเรื่องย่อของ นิทาน เรื่อง “มะกะโท” ให้เพื่อนและครูฟัง

3. เมื่อครูและนักเรียนฟังเพื่อนอ่านเรื่องย่อของนิทานเรื่อง “มะกะโท” แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าเป็นอย่างไรบ้าง ควรแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงส่วนใดบ้าง

4. ครูให้คำแนะนำนักเรียนทุกคนว่า การเขียนเรื่องย่อให้ได้ภาษาที่สละสลวยนั้น ควรจะมีการแต่งเติมข้อความ เพื่อให้เนื้อหาสอดคล้องต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

5. นำเรื่องย่อที่เขียนเสร็จแล้วส่งครู

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องย่อของนิทานเรื่อง “มะกะโท” อีกครั้งหนึ่ง

สื่อการเรียนการสอน

นิทานเรื่อง “มะกะโท”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการอ่านเรื่องย่อของนิทาน
2. สังเกตจากการเล่านิทาน
3. ตรวจผลงานการเขียนเรื่องย่อ

แผนการสอน การใช้ กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 6 เรื่อง การฝึกตั้งคำถามจากเรื่องย่อ จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การตั้งคำถามจากเรื่องย่อ โดยใช้คำถามกว้างแต่ ครอบคลุมเป็นการสร้างคำถามโครงเรื่อง และได้โครงเรื่องในที่สุด

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถตั้งคำถามจากเรื่องย่อได้

เนื้อหา

การตั้งคำถามจากเรื่องย่อ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องย่อของนิทานเรื่อง “มะกะโท” ที่ได้เขียนไว้ในการเรียนรู้การสอนครั้งที่ 5

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียน ลองตั้งคำถามจากเรื่องย่อนิทานเรื่อง “มะกะโท” โดยครูแนะนำว่าคำถามที่ตั้งจากเรื่องย่อนั้น จะไม่เหมือนกับคำถามทั้ง 12 ข้อ เพราะคำถามที่ถามเพื่อให้ได้โครงเรื่องจะเป็นลักษณะดังนี้ คือ

- ใครทำอะไร
- ทำที่ไหน
- ปมปัญหาเกิดขึ้นได้อย่างไร
- คลี่คลายหรือแก้ปัญหาได้อย่างไร
- ข้อคิดที่ได้รับจากนิทาน

2. เมื่อได้คำถามโครงเรื่องแล้ว ถ้าตอบคำถามจากคำถามโครงเรื่อง ก็จะได้โครงเรื่องของนิทานเรื่อง “มะกะโท” เพราะคำตอบที่ได้จะเป็นคำตอบที่กว้าง สั้นกะทัดรัด แต่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของนิทานเรื่อง “มะกะโท”

3. คำตอบของคำถามโครงเรื่องจากนิทานเรื่อง “มะกะโท” จะเป็นลักษณะนี้คือ

3.1 ใครทำอะไร?

ตอบ มะกะโทหาบสินค้าไปขายกับลูกหาบจำนวนหนึ่ง

3.2 ทำที่ไหน?

ตอบ มะกะโทหาบสินค้าไปขายที่เมืองสุโขทัย

3.3 ปมปัญหาเกิดขึ้นได้อย่างไร?

ตอบ มะกะโทได้เข้าไปอยู่ในวังและหลงรักพระราชธิดาของสมเด็จพระร่วง

3.4 คลี่คลายหรือแก้ปัญหาได้อย่างไร?

ตอบ มะกะโทใช้ความมูมานะ และความเฉลียวฉลาดทำให้ได้พระราชธิดาของสมเด็จพระร่วงเป็นมเหสีและได้ครองเมืองมอญ

3.5 ข้อคิดที่ได้รับจากนิทาน

ตอบ ผู้มีสติปัญญา มีความอดทน ความมูมานะ ความขยันหมั่นเพียรจะสามารถแก้ไขปัญหาดังๆ ได้และจะนำไปสู่ความสำเร็จในอนาคต

4. ให้นักเรียนนำคำตอบที่ได้มาเขียนก็จะเป็นโครงเรื่องของนิทานเรื่อง “มะกะโท”

5. ให้นักเรียนนำงานที่ทำมาส่งครูเพื่อให้ครูตรวจ

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนช่วยกันอ่านโครงเรื่องของนิทานเรื่อง “มะกะโท” อีกครั้งหนึ่ง และช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

สื่อการเรียนการสอน

นิทานเรื่อง “มะกะโท”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการอ่านโครงเรื่อง
2. สังเกตจากการสรุปข้อคิด
3. ตรวจงานการเขียนโครงเรื่อง

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 7 เรื่อง การหาข้อคิดจากนิทาน จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การหาข้อสรุป ข้อคิดหรือคำสอนจากนิทานเป็นการแสดงออกให้รู้ว่าการอ่านนั้นมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์

เมื่ออ่านนิทานแล้ว นักเรียนสามารถหาข้อคิดจากนิทานได้

เนื้อหา

การหาข้อคิดจากนิทาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูและนักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง “พระยาภิงขะ พระยาพนา” “ท้าวแสนปม” และเรื่อง “มะกะโท” ร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นสอน

1. ครูแจกนิทานจำนวน 3 เรื่อง คือ เรื่อง “ทำไมงูเหลือมจึงไม่มีพิษ” เรื่อง “ทำไมจึงเกิดฟ้าแลบ ฟ้าร้องและฟ้าผ่า” และเรื่อง “ทำไมหมากับแมวจึงไม่ถูกกัน” ให้นักเรียนได้รับนิทานคนละ 1 เรื่อง

2. เมื่อนักเรียนได้รับนิทานแล้ว ครูให้นักเรียนอ่านนิทานและหาข้อคิดที่ได้จากนิทานซึ่งอาจจะมียุทธวิธีข้อคิดมากกว่า 1 ข้อก็ได้

3. ครูให้นักเรียนที่หาข้อคิดจากนิทานเรื่อง “ทำไมงูเหลือมจึงไม่มีพิษ” อาสาสมัครออกมาอ่านข้อคิดที่หาได้ให้ครูและเพื่อนฟัง

4. ครูให้นักเรียนที่หาข้อคิดจากนิทานเรื่อง “ทำไมจึงเกิดฟ้าแลบ ฟ้าร้องและฟ้าผ่า” อาสาสมัครออกมาอ่านข้อคิดที่หาได้ให้ครูและเพื่อนฟัง

5. ครูให้นักเรียนที่หาข้อคิดจากนิทานเรื่อง “ทำไมหมากับแมวจึงไม่ถูกกัน” อาสาสมัครออกมาอ่านข้อคิดที่หาได้ให้ครูและเพื่อนฟัง

6. นำงานการเขียนข้อคิดที่ได้จากนิทานทั้ง 3 เรื่องส่งให้ครูตรวจ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนสนทนาร่วมกันว่า ข้อคิดที่ได้จากนิทานแต่ละเรื่องนั้น สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานเรื่อง “ทำไมจึงเกิดฟ้าแลบ ฟ้าร้อง และฟ้าผ่า”
2. นิทานเรื่อง “ทำไมงูเหลือมจึงไม่มีพิษ”
3. นิทานเรื่อง “ทำไมหมากับแมวจึงไม่ถูกกัน”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนา
2. ตรวจงานที่ส่งครู

นิทานเรื่อง ทำไมงูเหลือมจึงไม่มีพิษ

เมื่อสมัยก่อนงูเหลือมนั้นเป็นเจ้าแห่งงู คือ เป็นผู้ยิ่งใหญ่ตนเอง งูเหลือมมีพิษร้ายแรงมาก ถ้าใครถูกงูเหลือมกัด เป็นต้องตายทุกคน ไม่มีใครสามารถทนพิษของงูเหลือมได้ งูเหลือมจึงเป็นงูที่น่าเกรงขามที่สุด

อยู่มาวันหนึ่งงูเหลือมได้เลื้อยผ่านเข้าไปในเขตของงูชนิดอื่น ๆ และได้ยินงูทั้งหลายกำลังพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องของตนอยู่งูเหลือมจึงถามงูเหล่านั้นว่า

“นี่พวกเจ้ากำลังนิทานเราเกี่ยวกับเรื่องอะไรอยู่หรือ”

“อ้าว ท่านงูเหลือมมาพอดี ท่านมาก็ดีแล้ว คือพวกเรากำลังเกิดความสงสัยกันอยู่ที่เดียวว่าที่เขาพูดกันว่าท่านไม่มีพิษกัดคนไม่ตายนั่นเป็นความจริงไหม”

งูเหลือมเมื่อได้ยินเพื่อนงูมากมายถามแบบสับสนประมาทตนต่อหน้าเช่นนั้นก็ได้ตอบไปว่า “ที่เจ้าพูดมานั้นเป็นการดูถูกข้าเกินไปกระมัง เอาอย่างนี้ดีมัย เรามาพนันกันให้มันรู้ตัวรู้แดงไปเลยดีกว่า ว่า มันเป็นเรื่องอย่างพวกเจ้าพูดกันไหม”

“พนันอย่างไรดี ไหนท่านลองว่ามาซิ เพื่อพวกเราจะได้รับทำพนันท่านได้” งูตัวหนึ่งพูด

“ข้าจะกัดชาวนาคนที่กำลัง เดินมาที่นี่ให้ดูว่าจะตายหรือไม่ตาย” งูเหลือมบอก

“ถ้าเกิดท่านกัดชาวนาแล้ว ชาวนาไม่ตายละ ท่านจะว่าอย่างไร” งูตัวหนึ่งถามขึ้นอย่างเย้ยหยัน

“ถ้าข้ากัดชาวนาคนนั้นไม่ตายละก็ ข้าจะยอมคายพิษที่มีอยู่ในตัวของข้าออกให้หมด แล้วข้าจะเป็นงูธรรมดาไม่เป็นเจ้าแห่งงู และจะไม่ยอมอมสู้กับงูตัวอื่นเลย” งูเหลือมให้สัญญา และพูดต่อไปว่า

“แต่ถ้าข้ากัดชาวนาคนนั้นตายละเจ้าจะว่าอย่างไร”

“พวกเราทั้งหมดจะยอมเป็นทาสของท่านตลอดชีวิต” งูตัวหนึ่งตอบ

“อย่างนั้นเป็นอันว่าตกลงตามที่สัญญากันไว้ เดี่ยวข้าจะกัดชาวนาให้เจ้าดู”

พอดีชาวนาที่เดินผ่านมาถึง งูเหลือมก็ฉกทันที ชาวนาคนนั้นก็ล้มลงขาดใจตาย

งูเหลือมและบรรดาทั้งหลาย ต่างก็ออกมาล้อมดู เพื่อดูว่าชาวนาตายหรือไม่ ในตอนแรกก็เห็นว่าชาวนานั้นคงตายแน่ ๆ เพราะนอนนิ่งไม่หายใจเลย บรรดาทั้งหลายต่างเสียใจคิดว่าตนแพ้พนันแน่แล้ว แต่งูตัวหนึ่งสังเกตเห็นสิ่งผิดปกติที่ตัวของชาวนา จึงร้องตะโกนออกมาด้วยความดีใจว่า

“นั่นพวกเราเห็นมัย ที่กระเป๋าสีเขียวข้างซ้ายตรงหัวใจของชาวนา ยังคงเต้นกระตุบ ๆ อยู่เลย แสดงว่าชาวนายังไม่ตาย”

“เออจริง ๆ ด้วยกระเป๋าสีเขียวขยับขึ้นขยับลงอย่างนี้แสดงว่าหัวใจยังเต้นอยู่” งูตัวหนึ่งพูดเสริมขึ้น

“ว่าไงท่านงูเหลือม เมื่อท่านกัดชาวนาแล้ว ชาวนายังไม่ตาย ท่านลืมสัญญาแล้วหรือ” งูตัวหนึ่งรีบพูดทวงสัญญาต่องูเหลือม

งูเหลือมเห็นดังนั้นจึงเชื่อกันที่ว่าชวานายังไม่ตายจริง ๆ ครั้นจะบิดพลิ้วไม่ทำตามสัญญาที่เกรงว่าพวกงูต่าง ๆ จะขาดความนับถือ งูเหลือมมีความเสียใจมากที่กัดคนแล้วไม่ตาย แสดงว่า พืชตนเองหมดสิ้นแล้ว จึงคายพิษของมันออกมาเป็นกองพะเนินเทินทึก จนพิษหมดตัว

บรรดา งูต่าง ๆ ที่ไม่มีพิษ เมื่อเห็นงูเหลือมคายพิษออกมาเช่นนั้น ต่างก็ดีใจมาก จึงรีบยื้อแย่งกันเข้าไปกินพิษของงูเหลือมทันที นาด้วยงูจงอาง งูเห่า งูสามเหลี่ยม งูทับทิม งูแมวเซา เป็นต้น ฝ่ายตะขาบ แมงป่อง ซึ่งตัวเล็ก ต่างก็เบียดเสียดยัดเยียดกับงูต่าง ๆ กว่าจะเข้าไปกินพิษของงูเหลือมได้ก็ต้องถูกเหยียบจนตัวแบนหมด แต่ก็ยังได้พิษมาไว้ในตัวของมัน

ส่วนมดตะนอยนั้น เห็นเขาเข้าไปแย่งกินพิษงูเหลือมกัน ก็ยื่นเอามือเท้าสะเอวหัวเราะร้อที่ดูอยู่เป็นเวลานาน แต่เมื่อได้โอกาสก็ใช้หางแย้เข้าไปดูดเอาพิษงูเหลือมมาได้นิดหน่อย มดตะนอยจึงเอวักวักและต้อยปวด

พวกสัตว์ทั้งหลายที่ได้กินหรือดูดพิษของงูเหลือมเข้าไป ทำให้มีพิษมาจนทุกวันนี้ ทั้งนี้ก็เนื่องจากความเข้าใจผิดของงูเหลือมนั่นเองว่ากัดคนแล้วไม่ตาย แต่ความจริงชวานที่ถูกงูเหลือมกัดนั้นตายแล้ว ส่วนตรงกระเปาะซ้ายที่เต็นอยู่นั้นคือปูที่ชวานคนนั้นจับใส่กระเปาะไว้นั่นเอง

ตั้งแต่นั้นมา งูเหลือมก็กลายเป็นงูไม่มีพิษ มาจนถึงทุกวันนี้

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

1. ผู้มีอำนาจหรือผู้ใหญ่ จะทำสิ่งใดควรพิจารณาไตร่ตรองดูให้รอบคอบเสียก่อน เพราะถ้าหากตัดสินใจผิดพลาดไป จะเกิดความเสียหายร้ายแรงขึ้นแก่ตน จนไม่อาจแก้ไขได้เลย เนื่องจากสายเกินแก้แน่นอน

2. อย่าเป็นคนวู่วามใจเร็วด่วนได้ เพราะจะเกิดผลเสียหายแก่ตนเองในภายหลัง

3. จงเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง อย่าไปหลงเชื่อในคำพูดจาที่เหลวไหลไร้สาระของคนอื่น ซึ่งจะพาเราไปสู่ความหลงผิดได้ ฉะนั้นเราต้องเป็นตัวของตัวเอง

ข้อคิดที่ได้จากนิทาน

ปมปัญหา

พฤติกรรมและการแก้ปัญหา

นิทานเรื่อง ทำไมจึงเกิดฟ้าแลบ ฟ้าร้องและฟ้าผ่า

ครั้งหนึ่งนานมาแล้วยังมีพญามังกรตัวหนึ่งมีฤทธิ์มาก ชอบท่องเที่ยวไปในมหาสมุทร มีดวงแก้วดวงหนึ่งบังเกิดขึ้นกับตัว ซึ่งพญามังกรจะตั้งประดับไว้บนหัวของตน แล้วบังเกิดเป็นรัศมีมีแสงรุ่งงามสว่างไปทั่ว

พญามังกรมีธิดานางหนึ่งชื่อเมขลา นางมีรูปร่างงดงามมาก แต่มีนิสัยขี้เล่น ชอบเที่ยวเตร่สนุกสนานไปวัน ๆ จึงมักท่องเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ ร้องเล่นเต้นรำไปตามคณอง ไม่สงวนเนื้อสงวนตัว การที่นางเมขลาประพฤติดังเช่นนี้ทำให้พญามังกรผู้พ่อเป็นห่วงมาก

วันหนึ่งพญามังกรได้พานางเมขลาขึ้นไปเฝ้าพระอินทร์ ณ วิมานของพระอินทร์ และได้พูดกับพระอินทร์ว่า

“ข้าแต่เทพผู้สูงศักดิ์ที่ข้ามาหาท่านในครั้งนี้ก็เพื่อจะนำนางเมขลาลูกสาวของข้ามาถวายแด่ท่านเพื่อเป็นข้ารับใช้”

“ข้าไม่รังเกียจหรอก แต่ข้าสงสัยว่าทำไมท่านถึงต้องนำนางมาถวายข้าด้วยล่ะ” พระอินทร์ถาม

“ก็เพราะว่านางนั้นชอบเที่ยวเตร่สนุกสนาน ถ้ามาอยู่กับท่านนางอยู่ติดวิมานไม่เที่ยวเตร่ไปไหนอีก” พญามังกรตอบ

“เออฉันตกลงจะรับนางไว้เป็นพระสนมก็แล้วกัน” พระอินทร์ตอบรับ

“อ้อ ข้ามีดวงแก้วอยู่ดวงหนึ่งเป็นดวงแก้ววิเศษที่ควรแก่การมีของท่านข้าขอถวายแด่ท่าน”

พญามังกรพูดพร้อมส่งดวงแก้วให้พระอินทร์

พระอินทร์รับดวงแก้วนั้นไว้ แล้วพูดแก่นางเมขลาว่า “ข้าขอมอบให้เจ้าเป็นผู้ดูแลรักษาดวงแก้วนี้ไว้ เจ้าจงรักษาดวงแก้วนี้ไว้ให้ดี”

นับตั้งแต่มารอยู่ในวิมานของพระอินทร์ นางเมขลาหาได้มีความสุขไม่ นางมีความอึดอัดกลัดกลุ้ม เพราะไม่ได้ท่องเที่ยว ผิดนิสัยที่เคยประพฤติของนาง

วันหนึ่งได้มีโอกาสจึงได้นำดวงแก้วหนีไป เที่ยวเหาะเล่นตามสบายใจ นางร่ำรำอยู่ระหว่างก้อนเมฆ และไปทั่วท้องมหาสมุทร โยนดวงแก้วเล่นทำให้เกิดแสงแปลบปลานแวววาบอยู่บ่อย ๆ

กล่าวถึงยักษ์ตนหนึ่ง ชื่อรามสูร ถือขวานเพชรเป็นอาวุธ รามสูรเป็นเพื่อนรักกับพระราหู อยู่มาวันหนึ่งรามสูรได้ไปเยี่ยมพระราหู ก็ไปพบพระราหูตัวขาดไปครึ่งตัว จึงถามพระราหูว่า

“ท่านราหู ท่านเป็นอสูรที่มีฤทธิ์เดชาน่าทึ่งมาก หาผู้ต่อกรมิได้ ใครนะบังอาจทำแก่ท่านได้ถึงเพียงนี้”

“จะมีใครเสียอีกเล่าก็พระนารายณ์นี่ซิ” พระราหูตอบ

“ทำไมพระนารายณ์ถึงทำร้ายท่าน” รามสูรถามอย่างสงสัย

“ก็เพราะพระนารายณ์ได้ชวนหมู่เทวดาและอสูรไปกวนน้ำอมฤตกัน เมื่อกวนเสร็จแล้ว พวกเทวดาต่างก็ได้ตีม้ำอมฤตกันจะได้ไม่ตาย ข้าเห็นเข้าจึงปลอมตัวเป็นเทวดาแอบไปตีม้ำอมฤตด้วย พระนารายณ์เห็นเข้าก็กริ้วจึงขว้างจักรมาตัดตัวข้าขาดครึ่งท่อนดังที่ท่านเห็นนี่แหละ” พระราหูอธิบาย

“แล้วทำไมตัวท่านถึงขาดครึ่งท่อนเล่า” พระรามสุรถามต่อ

“ก็เพราะข้าได้ตีม้ำอมฤตเข้าไป น้ำแฉะกระจายไปได้ครึ่งตัวพอดีนะซี ไม่เช่นนั้นข้าก็คงตายไปแล้ว” พระราหูอธิบายให้พระรามสุรฟัง

“เอาละไม่เป็นไร ข้าจะช่วยท่านให้พ้นทุกข์ โดยจะไปขอพรพระอินทร์ให้ท่านกลับคืนร่างอย่างเดิม” พระรามสุรให้ความหวัง

“ท่านจะหาโอกาสใดไปขอพรพระอินทร์ได้เล่าเพราะจะไปขอท่านเราต้องมีอะไรไปแลกเปลี่ยนด้วย” พระราหูถามด้วยความสงสัย

“อ้อ! ข้านึกออกแล้ว เราทราบข่าวมาว่านางเมขลาได้ลักดวงแก้วของพระอินทร์ไป ถ้าสามารถจับนางเมขลาไปถวายพระอินทร์พร้อมกับแก้ววิเศษดวงนั้นแล้ว เราก็จะได้ความดีความชอบและขอพรช่วยท่านได้” พระรามสุรอธิบาย

ฝ่ายนางเมขลา เมื่อหนีไปจากวิมานพระอินทร์แล้ว ได้รับความสุขสนุกสนาน เป็นอย่างยิ่ง เพราะได้เที่ยวเล่นตามความลำพองคะนองใจ

เมื่อพระอินทร์ทราบก็มีได้กริ้วโกรธแต่อย่างใด เพราะว่าทรงทราบนิสัยของนางดีอยู่แล้ว เป็นแต่ให้ไปตามตัวกลับมาหลายครั้งหลายหน แต่นางก็ไม่ยอมกลับ เทียวเตร่ให้สบายใจก่อนทุกคราวไป จนพระอินทร์อ่อนพระทัยต้องยินยอม

พระอินทร์เห็นว่าจะให้นางเมขลาเที่ยวสนุกอยู่อย่างนั้นก็เปล่าประโยชน์ จึงมอบให้นางเป็นผู้ดูแลหาสมุทรและให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้มีบุญ ที่ตกอยู่ในอันตรายอันเกิดจากเรือล่มเป็นต้น ให้พ้นจากความตาย

นางมณีเมขลายินดีที่ได้รับหน้าที่นี้และได้ปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี แต่เรื่องที่พระอินทร์อภัยโทษให้แก่นางเมขลานี้ รามสุรหาได้ทราบไม่ คิดแต่ว่าถ้าจับนางเอาดวงแก้วคืนให้พระอินทร์ได้ ก็คงจะได้ความดีความชอบ

รามสุรจึงออกตระเวนติดตามหานางเมขลาในที่ต่าง ๆ หมายจะจับตัวนางไปถวายพระอินทร์ให้จงได้

รามสุรตามไปพบนางเมขลากำลังร้ายรำสำเร็จสำราญใจอยู่ในระหว่างก้อนเมฆก็จู่โจมเข้าจะจับตัวให้ได้ แต่นางเมขลาหลบหลีกได้อย่างว่องไว รามสุรไม่อาจจะจับเอาตัวได้

นางเมขลาโยนแก้วล่อหลอกให้รามสูรไล่ตาม เพราะรู้ว่ามิแก้ววิเศษป้องกันตัว รามสูรทำอันตรายไม่ได้ แสงแก้วสว่างวาบเข้าตามรามสูรจนพร่าพรายทำให้โมโหยิ่งนัก รามสูรจึงขว้างขวานเพชรอาวุธคู่มือออกไป หมายถึงฆ่านางเมขลาให้ตาย แต่อำนาจดวงแก้ววิเศษก็คุ้มครองนางไว้ได้ทุกคราว ขวานเพชรไม่อาจทำอันตรายนางได้

นางเมขลาหลบหลีกหนีรามสูรไปที่ไหน รามสูรก็ไล่ตามไปอย่างไม่หยุดยั้ง จึงเกิดการต่อสู้ล่อหลอกกันเช่นนั้นเสมอ ต่างก็เวียนล่อเวียนไล่กันอยู่ตั้งแต่บัดนั้นจนถึงบัดนี้

เวลาฝนตกผู้เฒ่าผู้แก่ก็มักจะเล่ากันว่าแสงฟ้าแลบแปลบปลาบในท้องฟ้า นั่นก็คือ แสงแก้วของนางเมขลาที่ฉายล่อเข้าตามรามสูร เสียงฟ้าร้องดังครืน ๆ ก็คือ เสียงขว้างขวานเพชรของรามสูรไปในอากาศ ส่วนเสียงเปรี้ยง ๆ ที่เกิดในเวลาฟ้าผ่า ก็คือเสียงที่เกิดจากการกระทบกันระหว่างดวงแก้ววิเศษของนางเมขลากับขวานเพชรของรามสูรนั่นเอง

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

1. เกิดเป็นคน อย่ามัวหลงติดอยู่ในความสุข สนุกสนานซึ่งเป็นสิ่งลวงให้หลงไหลไปตามอารมณ์หาได้มีประโยชน์ใด ๆ ไม่ บุคคลใดหลงผิดไปเช่นนั้นชีวิตจะมีตมมหาความเจริญก้าวหน้าไม่ได้เลย
2. คนที่ประพฤติมิชอบ ด้วยการลักทรัพย์หรือขโมยสิ่งของของผู้อื่นเอามาเป็นของตน โดยที่ตนเองไม่ควรจะได้ ในที่สุดก็จะถูกลงโทษ จนได้รับความทุกข์ความทรมานอย่างแสนสาหัส
3. ของดีมีคุณค่า ถ้าวางไปอยู่กับคนที่ไม่รู้คุณค่า สิ่งนั้นก็หาได้มีประโยชน์แต่อย่างใดไม่เหมือนกับไก่ได้พลอยฉะนั้น

ข้อคิดที่ได้จากนิทาน

ปมปัญหา

พฤติกรรมและการแก้ปัญหา

นิทานเรื่อง ทำไมหมากับแมวจึงไม่ถูกกัน

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีตากับยายอยู่ด้วยกันสองคน มีฐานะยากจนมากทั้งสองคนได้ช่วยกันเลี้ยงหมากับแมวไว้อย่างละตัวและรักหมากับแมวนี้มาก ไม่ว่าจะไปไหนจะเอาหมากับแมวไปด้วยเสมอ วันหนึ่งมีเทวดาปลอมเป็นชายหนุ่ม เดินตรงมายังบ้านของสองตายายแล้วพูดกับสองตายายว่า “คุณตาคุณยาย มี ข้าวเหลือให้ฉันกินสักหน่อยมั๊ย ฉันหิวจังเลย”

“เจ้าขึ้นมาบนบ้านก่อนซิพ่อหนุ่ม ข้าวในหม้อมีเหลืออยู่นิดหน่อย ยายกะว่าจะเก็บไว้กินตอนกลางวัน แต่ไม่เป็นไรเดี๋ยวยายจะตักมาให้พ่อหนุ่มกินก่อนก็แล้วกัน” ยายพูดพร้อมกับเดินไปตักข้าวมาส่งให้ชายหนุ่ม

“ขอบคุณมากจะยาย ฉันจะไม่ลืมบุญคุณของยายเลย” ชายหนุ่มพูด

“ไม่เป็นไรหรอกพ่อหนุ่ม มีก็แบ่งกันกินไป เรามั่นคนจน หาเข้ากินคำก็อย่างนี้แหละนะ” ตาพูดด้วยความขมขื่น

“เอาอย่างนี้ก็แล้วกันฉันขอมอบลูกแก้วนี้เป็นการตอบแทนบุญคุณ มันเป็นลูกแก้ววิเศษที่ตายายจะนึกประสงคฺสิ่งใดก็ได้ทั้งนั้น” ชายหนุ่มพูดพร้อมกับส่งลูกแก้ววิเศษนั้นให้แก่ยาย

“ขอบใจมากจะพ่อหนุ่ม ยายจะใช้ลูกแก้ววิเศษให้คุ้มค่าและเป็นประโยชน์ที่สุด” ตั้งแต่นั้นมาสองตายายก็ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

กล่าวฝ่ายเศรษฐีซึ่งอยู่บ้านตรงข้ามกับสองตายายเห็นสองตายายมีฐานะดีขึ้นก็เกิดความสงสัย จึงส่งคนมาสอบถามสองตายายดู สองตายายก็เล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟังว่าตนเองมีลูกแก้ววิเศษ

เศรษฐีเกิดความอิจฉาและอยากจะได้ลูกแก้วนั้นมาเป็นของตน จึงวางแผนโดยทำทีมาขอลูกแก้วของสองตายาย พอสองตายายเผลอก็ฉวยโอกาสเปลี่ยนเอาลูกแก้วของจริงมาเป็นของตน แล้วเอาของปลอมคืนสองตายายไป

ต่อมาสองตายายได้นำลูกแก้วมาอธิษฐานของสิ่งที่ตนต้องการเหมือนเคย แต่ไม่ได้ตามที่ขอ จึงรู้ว่าลูกแก้วที่ตนถืออยู่เป็นของปลอม และของจริงนั้นเศรษฐีได้เปลี่ยนเอาไปเสียแล้ว สองตายายมีความเศร้าโศกเสียใจมาก แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร

ฝ่ายหมากับแมวของสองตายาย เมื่อรู้ว่าลูกแก้ววิเศษของสองตายายถูกเศรษฐีขโมยไปก็คิดหาทางที่จะเอาลูกแก้วกลับคืนมาให้สองตายาย เพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณต่อผู้ที่เลี้ยงดูมันมา

หมากับแมวจึงออกสืบหาว่าบ้านเศรษฐีอยู่ที่ไหนเมื่อรู้แล้วก็ออกเดินทางไปยังบ้านของเศรษฐี พอถึงแมวก็นึกให้หมาอยู่นอกบ้านส่วนแมวจะได้แอบย่องเข้าไปในบ้านของเศรษฐี

ขณะนั้นมีหัวหน้าหนูวิ่งออกมาจากในห้อง ๆ หนึ่งของบ้านเศรษฐี แมวจึงตะครุบจับเอาหัวหน้าหนูไว้ได้ แล้วพูดกับหัวหน้าหนูว่า

“นี่เจ้าหัวหน้าหนู เจ้าอยู่ที่บ้านเศรษฐีมานาน เจ้ารู้มั๊ยว่าเศรษฐีเอาลูกแก้วไปซ่อนไว้ที่ไหน ถ้าเจ้าบอกข้ามาข้าจะไว้ชีวิตเจ้า แต่ถ้าเจ้าไม่บอกข้าก็จะกินเจ้าเสียเดี๋ยวนี้แหละ”

“อย่า อย่ากินฉันเลย ไว้ชีวิตฉันเถอะ เดี่ยวฉันจะไปสืบดูว่าลูกแก้วอยู่ตรงไหน ถ้าฉันรู้ฉันก็จะคาบเอามาให้ท่านเลย” หัวหน้าหนูพูดอย่างระล่ำระลักด้วยความกลัว

“ข้าจะเชื่อคำพูดของเจ้าได้อย่างไร” แมวถาม

“ฉันสัญญาว่า ถ้าฉันโกหกขอให้ท่านจับพวกฉันกินให้หมดเลย” หนูให้สัญญา

“ฉันตกลงข้าจะปล่อยเจ้าไป แล้วข้าจะคอยเจ้าอยู่ตรงนี้แหละ” แมวพูด

ฝ่ายหัวหน้าหนู ก็ไปขอรับรองบริวารของตนให้ช่วยกันออกไปสืบดูลูกแก้วว่าอยู่ที่ใด ถ้าใครพบเห็นให้รีบมาบอกตน และในที่สุดหัวหน้าหนูก็คาบลูกแก้วเศษมามอบให้แก่แมว ตามที่ได้ให้สัญญาไว้

แมวดีใจมากที่ได้ลูกแก้ววิเศษของสองตายายคืน จึงคาบลูกแก้วออกมาจากบ้านของเศรษฐี หมาเห็นแมวคาบลูกแก้วออกมาคิดอยากได้ลูกแก้วไปมอบให้ยายด้วยตนเอง เพื่อจะเอาหน้าจึงพูดขู่แมวไปว่า

“นี่เจ้าแมว เอาลูกแก้วนั้นมาให้ข้าเสียที ๆ อย่าให้ข้าต้องออกแรง ไม่จั้นข้าก็ เอ็งตายแน่ เร็วส่งลูกแก้วมาเร็ว”

“เอ้าเอาไปเลย เอ็งคาบไว้ให้ดีกว่าแล้วกัน” แมวพูดพร้อมนำลูกแก้วไปให้หมา

หมาเมื่อได้ลูกแก้วแล้วก็คาบลูกแก้ววิ่งนำหน้าแมวไป เมื่อมาถึงแม่น้ำสายหนึ่ง หมาก็นึกกระหยิ่มใจเพราะมีเพื่อจะเซ้ที่รักกันมากอาศัยอยู่ที่แม่น้ำสายนี้ พอตีหมาเลื้อบไปเห็นเพื่อจะเซ้ก็พูดขึ้นว่า

“จะเซ้เพื่อนรัก พาข้าไปส่งฝั่งโน้นหน่อยซิ”

“อ้อสบายมาก ขึ้นบนหัวข้าได้เลย แต่นั่งให้ดีหน่อยแล้วกัน” จะเซ้บอก

หมาก็ขึ้นไปนั่งบนหัวจะเซ้ จะเซ้ก็ว่ายน้ำไป ขณะที่ใกล้จะถึงฝั่ง หมาเกิดปวดท้องขึ้นมาอย่างกระทันหัน จึงร้องบอกเพื่อนจะเซ้ว่า

“เร็ว ๆ เข้าซิฉันปวดท้องจนทนไม่ไหวแล้ว”

“ทนเอาหน่อยน่าเดี๋ยวก็จะถึงฝั่งแล้ว”

แต่หมาทนไม่ไหวจึงถ่ายท้องรดหัวจะเซ้ และลูกแก้วที่หมาคาบไว้ก็ล่องลงน้ำทันที พอถึงฝั่ง หมาก็กระโดดขึ้นฝั่ง ส่วนจะเซ้ก็รอเพื่อนหมาอยู่ที่ถ่ายรูปรดหัวตน และติดเป็นก้อนขึ้นมาอยู่จนทุกวันนี้

กล่าวถึงแมวอยู่อีกฝั่งหนึ่งยังข้ามน้ำมาไม่ได้ และมองเห็นเหตุการณ์ตลอดว่าลูกแก้วได้ตกลงไปในแม่น้ำ จึงคิดหาทางที่จะเอาลูกแก้วขึ้นมาจากแม่น้ำ

ขณะนั้นแมวสังเกตเห็นนกตัวหนึ่งอยู่บนต้นไม้ใกล้ ๆ ริมฝั่งแม่น้ำ แมวจึงย่องเข้าไปตะครุบนกตัวนั้นมาได้

“ปล่อยฉันเถอะ ท่านจะให้ฉันทำอะไรฉันจะช่วยท่านทุกอย่าง” นกร้องขอชีวิต

“แน่นอน” แมวย้ำเพื่อความมั่นใจ

“จะฉันให้ฉันสัญญา”

“ฉันจะช่วยลงไปมเอาลูกแก้วของข้าที่ตกลงไปในแม่น้ำนี้ให้ข้าหน่อยจะได้มั้ย”

“ได้ซิแต่ตัวฉันเองคงลงไปมไม่ได้หรอก เดี๋ยวฉันจะไปตามเพื่อนของฉัน ช่วยมให้”

นกพูดแล้วก็บินจากไป ประเดี๋ยวมันก็บินกลับมาพร้อมกับเจ้านกตัวใหญ่ปากยาว

“เจ้าปากยาวช่วยมลูกแก้วให้ข้าหน่อยซิ มันตกลงไปในแม่น้ำตรงนี้” แมวขอร้องพร้อมชี้บอกที่ลูกแก้วตกลงไป

“สบายมากเรื่องอย่างนี้ข้าชอบอยู่แล้ว” พุดจบเจ้าปากยาวก็ใช้ปากอันยาวของมันมลงไปในน้ำ งามอยู่เป็นเวลานานก็ไม่พบลูกแก้ว เผอิญปากมันมไปถูกปลาตัวหนึ่งมันจึงคาบขึ้นมาให้แมว แมวสังเกตดูปลาตัวนี้เห็นนอนนิ่งอยู่ ถามอะไรก็ไม่พูด แมวสงสัยจึงตบปากปลาไปหลายที ปลาเจ็บก็เลยอ้าปากแล้วคายลูกแก้วออกมา ปลาที่ถูกตบจึงเป็นปลาแก้มซ้ายอยู่จนทุกวันนี้

เมื่อได้ลูกแก้วแล้ว แมวก็พูดขอบใจเจ้าปากยาวแล้วคาบลูกแก้วกลับไปบ้าน พอถึงบ้านมองเห็นหมานอนหลับขวางบันไดอยู่ก็กระโดดข้ามหัวหมา หมาตกใจตื่นเห็นแมวกระโดดข้ามหัว แลมหมาคาบลูกแก้วไปให้สองตายายโดยตนไม่มีส่วนในความดีนั้น จึงโกรธเคืองแมวมก พุดขึ้นด้วยเสียงดังๆ ว่า

“อ้ายแมวนะอ้ายแมว เอ็งกะข้าต้องเป็นศัตรูกันตลอดไป เอ็งอย่าเผลอก็ก๊แล้วกัน”

ส่วนสองตายายเมื่อได้ลูกแก้ววิเศษกลับคืนมาแล้วก็ดีใจมาก เห็นในความคิดของแมว จึงให้แมวขึ้นมานอนบนบ้าน ขำข้าวกับปลาให้กินทุกวัน ส่วนหมานั้นเลี้ยงไว้ได้ทุนให้กินแต่น้ำข้าวและเศษอาหารที่เหลือ หมากับแมวจึงไม่ถูกกันนับตั้งแต่นั้นมาจนทุกวันนี้

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

1. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เห็นอกเห็นใจกัน นำมาซึ่งความสุข
2. ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เป็นคุณธรรมที่ควรประพฤติปฏิบัติ
3. คนเห็นแก่ตัวไปอยู่ที่ไหนก็มีแต่คนรังเกียจ
4. เกิดเป็นคน ควรรักษาคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ต่อกัน
5. มนุษย์จะอยู่คนเดียวไม่ได้ จะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

ข้อคิดที่ได้จากนิทาน

.....

ปมปัญหา

.....

พฤติกรรมและการแก้ปัญหา

.....

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 8 เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาและพฤติกรรมการแก้ปัญหา จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านที่มีประสิทธิภาพอีกประการหนึ่งคือ เมื่ออ่านแล้วสามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือ
ความสำคัญของเรื่อง และพฤติกรรมการแก้ปัญหาเหล่านั้น

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนอ่านนิทานแล้ว สามารถวิเคราะห์ถึงปัญหาและพฤติกรรมการแก้ปัญหาได้

เนื้อหา

การวิเคราะห์ปัญหาและพฤติกรรมการแก้ปัญหา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูเล่าเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า ควรจะ
แก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนมารับงานการหาข้อคิดที่ได้จากนิทานที่ส่งครู เมื่อการเรียนการสอนครั้งที่
ผ่านมาในใบงานนิทานทั้ง 3 เรื่อง มีส่วนที่เป็นปัญหาและพฤติกรรมการแก้ปัญหายอยู่ในช่วงท้าย
ซึ่งจะเป็นช่องว่างที่เว้นไว้ให้นักเรียนได้เติมคำลงไปหลังจากที่ศึกษาและอ่านนิทานแต่ละเรื่องแล้ว

2. ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในนิทานเรื่อง “ทำไมจึงเกิดฟ้าแลบ
ฟ้าร้องและฟ้าผ่า” หลังจากได้ปัญหาแล้ว ร่วมกันหาพฤติกรรมการแก้ปัญหานี้ของนิทานเรื่องนี้
และให้นักเรียนเขียนเติมลงไปช่องว่างที่เตรียมไว้

3. ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และพฤติกรรมการแก้ปัญหานี้จากนิทานเรื่อง
“ทำไมงูเหลือมจึงไม่มีพิษ” แล้วเขียนเติมลงไปช่องว่างที่เตรียมไว้

4. ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและพฤติกรรมในการแก้ปัญหาจากนิทานเรื่อง “ทำไมหมากับแมวจึงไม่ถูกกัน” การแก้ปัญหานั้น ว่าควรทำอย่างไร แล้วเขียนเติมลงในช่องว่างที่เตรียมไว้

5. เมื่อเสร็จแล้ว นำงานมาส่งครูเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นสรุป

ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า เมื่ออ่านหรือรับรู้เรื่องราวอะไรก็ตามที่เป็นปัญหาให้ นักเรียนลองฝึกวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และคิดถึงวิธีการแก้ปัญหานั้น จะทำให้นักเรียนเป็นคนที่คิดคล่องและรู้จักคิด

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานเรื่อง “ทำไมจึงเกิดฟ้าแลบ ฟ้าร้องและฟ้าผ่า
2. นิทานเรื่อง “ทำไมงูเหลือมจึงไม่มีพิษ”
3. นิทานเรื่อง “ทำไมหมากับแมวจึงไม่ถูกกัน”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการอ่านนิทาน
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม
3. ตรวจงานที่ส่งครู

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 9 เรื่อง การฝึกเล่าประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการ จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การฝึกให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการเป็นการช่วยพัฒนาความสามารถทางด้านทักษะการคิดของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถเล่าประสบการณ์ ความรู้สึก นึกคิดและจินตนาการของตนเองได้

เนื้อหา

การเล่าประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูเป็นตัวอย่างในการเล่าประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดหรือจินตนาการของตนเองให้

นักเรียนฟัง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนในห้องแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม ด้วยความสมัครใจของตัวนักเรียนว่าจะเลือกอยู่กลุ่มใด

2. เมื่อนักเรียนแบ่งกลุ่มเสร็จแล้ว ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเล่าประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการของนักเรียนแต่ละคน โดยเลือกหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งและใช้เวลาในการเล่าคนละ 3 - 5 นาที

3. เมื่อทุกกลุ่มเล่าประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการของนักเรียน แล้วให้คัดเลือกตัวแทนกลุ่มละ 1 คน เพื่อออกมาเล่าให้เพื่อนและครูฟังหน้าชั้นเรียน

4. เมื่อทุกคนที่เป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มเล่าประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการเสร็จแล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เพื่อนออกมาเล่าให้ฟังว่าเป็นอย่างไรบ้าง

ขั้นสรุป

ครูชมเชยนักเรียนทุกคนและโดยเฉพาะคนที่ออกมาเล่าเรื่องหน้าชั้นเรียนว่าเป็นคนที่กล้าคิดกล้าแสดงออกซึ่งเป็นสิ่งที่ดีงาม และควรจะปฏิบัติให้เป็นประจำเพื่อส่งเสริมการคิดและการแสดงออก

สื่อการเรียนการสอน

ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากเนื้อเรื่องที่ออกมาเล่า
2. สังเกตจากการเล่าประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการ

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 10 เรื่อง การฝึกเขียนประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการ จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการของเราจะสามารถแสดงออกได้ด้วยการเขียน

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถเขียนประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการของตนเองได้

เนื้อหา

การเขียนประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดจินตนาการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง การเล่าประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการ ในการเรียนการสอนครั้งที่แล้วว่าเมื่อได้ฝึกเล่าไปแล้วครั้งนี้ควรจะแสดงออกในรูปของการเขียนบ้าง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนทุกคนเขียนเล่าประสบการณ์ของนักเรียนเองในกระดาษที่เตรียมไว้ให้ใช้เวลาประมาณ 10 นาที ซึ่งมีความยาวของเนื้อเรื่องประมาณ 10 บรรทัด

2. เมื่อนักเรียนเล่าประสบการณ์เสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนถึงความรู้สึกนึกคิด ในเรื่องที่ครูกำหนดให้คือ เรื่อง “เห็นคนขับรถชนคนตายแล้วหลบหนี” ใช้เวลาประมาณ 10 นาที และความยาวของเนื้อเรื่องประมาณ 10 บรรทัด

3. เมื่อนักเรียนเขียนบรรยายความรู้สึกนึกคิดแล้ว ครูให้นักเรียนเขียนบรรยายถึงจินตนาการของนักเรียน “เมื่อนักเรียนได้เป็นดารากาพยนตร์” ใช้เวลาในการประมาณ 10 นาที และความยาวของเนื้อเรื่องประมาณ 10 บรรทัด

4. เมื่อทำกิจกรรมครบทุกขั้นตอนแล้ว ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่าเรื่องที่ตนเองต้องการเล่าเพียง 1 หัวข้อ จาก 3 หัวข้อ จำนวน 3 คน หลังจากนั้นให้นักเรียนเขียนส่งครู
ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า ประสบการณ์ของใครน่าสนใจที่สุด ความรู้สึกนึกคิดของใครที่เพื่อนชอบมากที่สุด และจินตนาการของใครที่เพื่อนชอบและน่าสนใจที่สุด

สื่อการเรียนการสอน

ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการเล่าประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการ
2. ตรวจจากงานเขียนที่ส่งครู

ประสบการณ์เรื่อง

Blank handwriting practice lines.

เรื่อง “เห็นคนขับรถชนคนตายแล้วหลบหนี”

This image shows a sheet of handwriting practice paper. It features ten sets of three horizontal dotted lines, designed for tracing and writing practice. The lines are evenly spaced and cover the majority of the page. A faint, diagonal watermark reading 'Chian' is visible across the center of the paper.

Blank handwriting practice lines with a watermark reading 'University'.

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 11 เรื่อง กระรอกเจาะมะพร้าว

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

นิทานเป็นเครื่องบันเทิงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้ทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลินและให้ข้อคิดแก่ผู้ฟัง
และผู้อ่าน

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถอ่านนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” ได้
2. เมื่อครูตั้งคำถามจากนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” แล้วนักเรียนสามารถตอบ
คำถามได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องย่อของนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” ได้

เนื้อหา

- อ่านนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”
- ถอดโครงเรื่องจากนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”
- เขียนเรื่องย่อจากนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนา พูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องนิทานและให้หนังสือนิทานประเภทต่าง ๆ ชักถาม
นักเรียนว่า “ใครเคยเล่านิทานให้เพื่อนฟังบ้าง ?” “เล่านิทานเกี่ยวกับอะไร?” และให้นักเรียนในชั้น
เรียนที่เคยเล่านิทานออกมาหน้าชั้นเรียนลองเล่านิทานให้เพื่อนฟัง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่องกระรอกเจาะมะพร้าว ที่ครูแจกให้นักเรียนแต่ละคน ซึ่งแบ่ง
นิทานออกเป็น 10 ตอน ดังนี้

1.1 มีหมู่บ้านเล็กๆ อยู่แห่งหนึ่ง หมู่บ้านนี้มีต้นมะพร้าวขึ้นอยู่มากเป็นจำนวนมาก บริเวณนั้นเป็นป่ารก ไม่มีบ้านผู้คน มีแต่สัตว์เล็กสัตว์น้อยอาศัยอยู่ เช่น พวกกระรอก กระแต เป็นต้น วันหนึ่งมีมะพร้าวต้นหนึ่งที่ขึ้นอยู่มากนี้ เกิดมีลูกตกมาก ลำต้นของมันทนน้าหนักลูกไม้ไหวก็เลยค่อยๆ เอนไป จนยอดมะพร้าวไปจดคลองฝั่งโน้น

1.2 กระรอกฝูงหนึ่งเห็นมะพร้าวเอนลงมายังฝั่งของตนหัวหน้ากระรอกจึงพูดขึ้นว่า“โอโฮ! วันนี้พวกเราช่างโชคดีเหลือเกิน ลากปากแท้ๆ เลย” “โชคดีอย่างไรละท่านหัวหน้า ช่วยบอกหน่อยซิ” บริวารกระรอกถาม “ก็โน่นไงเห็นมะพร้าวลูกตกเอนมาทางฝั่งเรา” หัวหน้ากระรอกพูดพลางชี้ให้ดู “อย่างนั้นพวกเรา ก็ ไปกินมะพร้าวได้นะซิท่านหัวหน้า” “ได้เลย ไปชวนกันมากินเยอะๆ นานๆ จะมีอาหารอันโอชะมาถึงที่อย่างนี้สักที” หัวหน้าอนุญาต

1.3 ว่าแล้วบรรดากระรอกทั้งหลายก็ชวนกันปีนขึ้นไปเจาะกินน้ำมะพร้าวกินกันอย่างเพลิดเพลินอยู่หลายวัน วันละลูกสองลูก โดยไม่ได้ลงมาจากต้นมะพร้าวเลย และไม่ได้ลงมาจากต้นมะพร้าวด้วย กินกันจนหมดต้นเมื่อไรไม่รู้ตัว

1.4 เมื่อน้ำมะพร้าวแห้งหมดทุกลูกแล้ว ต้นมะพร้าวก็เอนกลับไปยังที่เดิม พวกกระรอกทั้งหลายก็ติดอยู่บนต้นมะพร้าวนั้น ไม่สามารถกลับไปยังฝั่งเดิมของตนเองได้ ครั้นจะว่ายน้ำข้ามไปก็ว่ายไม่เป็น กระรอกทั้งหลายต่างเศร้าโศกเสียใจ นั่งร้องไห้กันอยู่บนต้นมะพร้าวนั้น

1.5 หัวหน้ากระรอกเห็นดังนั้นก็ไม่สบายใจ จึงเรียกบริวารกระรอกมาประชุมปรึกษาหารือกันว่าจะทำอย่างไรกันดีจึงจะกลับไปยังฝั่งของตนได้ ต่างแสดงความคิดเห็นกันหลากหลายวิธี แต่ก็ติดตรงที่ทำตามที่ได้คิดไม่ได้

1.6 ในที่สุดมีกระรอกตัวหนึ่งเสนอความคิดว่า “พวกเราน่าจะช่วยกันลงไปอมน้ำในแม่น้ำ แล้วนำมากรอกใส่ในลูกมะพร้าวทุกลูก เมื่อมะพร้าวมีน้ำเต็มทุกลูก ต้นมะพร้าวก็จะเอนไปยังฝั่งของเราดังเดิม”

1.7 ความคิดเห็นนี้กระรอกทุกตัวต่างเห็นด้วยว่าน่าจะทดลองทำดู เพราะทำไม่ยากเพียงแต่กระรอกทุกตัวต้องช่วยกันอย่างเต็มที่เท่านั้น

1.8 และแล้วการลำเลียงน้ำของกระรอกทุกตัว โดยการอมน้ำจากแม่น้ำไปกรอกลงในลูกมะพร้าวก็เริ่มขึ้น ในไม่ช้าน้ำในลูกมะพร้าวก็ค่อยๆ เพิ่มขึ้นๆ ทีละน้อย ทำให้ต้นมะพร้าวค่อยๆ ไ้มเอนลงไปที่ละน้อยเช่นเดียวกัน พวกกระรอกทุกตัวต่างไม่ลดละความพยายาม

1.9 จนในที่สุดผลของความเพียรพยายามและความสามัคคีก็มาถึงเมื่อกระรอกช่วยกันอมน้ำไปกรอกในลูกมะพร้าวจนเต็มทุกลูก ต้นมะพร้าวก็ไ้มเอนลงไปยังฝั่งที่อยู่ของกระรอกตามเดิม กระรอกทุกตัวต่างก็ดีใจที่ได้กลับมายังฝั่งของตนเองได้อย่างปลอดภัย

1.10 ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

1.10.1 อย่าเป็นคนเห็นแก่กินมากจนเกินไปเพราะอาจทำให้เราได้รับความเดือนร้อน

1.10.2 เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจะต้องหาทางแก้ปัญหาด้วยปัญญา

1.10.3 การช่วยกันระดมสมอง ระดมความคิด จะช่วยให้เราสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

1.10.4 ความเพียรพยายามและความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะทำให้งานนั้นสำเร็จสมความตั้งใจ

2. ครูตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องของนิทานเรื่อง กระรอกเจาะมะพร้าว ที่แบ่งออกเป็นทั้ง 10 ตอน ซึ่งคำถามจะเป็นดังนี้

2.1 หมู่บ้านเล็กๆ ที่กล่าวถึงในนิทานมีลักษณะเป็นเช่นไร และต้นมะพร้าวต้นหนึ่งที่ขึ้นริมคลองเป็นอย่างไร?

ตอบ หมู่บ้านนี้มีต้นมะพร้าวขึ้นอยู่ริมคลองเป็นจำนวนมาก มะพร้าวต้นหนึ่งที่อยู่ริมคลองเกิดมีลูกตกมาก ลำต้นของมันทึบหนักลูกไม้ไผ่ก็เลยค่อยๆ เอนไป จนยอดมะพร้าวไปจกดคลองฝั่งโน้น

2.2 กระรอกฝูงหนึ่งตัดสินใจอย่างไร เมื่อเห็นต้นมะพร้าวเอนมายังฝั่งของตน?

ตอบ ฝูงกระรอกชวนกันไปเจาะกินมะพร้าวและน้ำมะพร้าว

2.3 ลักษณะการกินมะพร้าวของกระรอกเป็นอย่างไร?

ตอบ กินกันอย่างเพลิดเพลินอยู่หลายวัน โดยไม่ได้ลงมาจากต้นมะพร้าวเลย และไม่ได้สังเกตถึงความผิดปกติของต้นมะพร้าวด้วย กินกันจนหมดต้นเมื่อไรไม่รู้ตัว

2.4 เมื่อน้ำมะพร้าวหมดทุกลูกแล้ว ต้นมะพร้าวและฝูงกระรอกเป็นอย่างไร?

ตอบ ต้นมะพร้าวก็เอนกลับไปยังเดิม พวกกระรอกทั้งหลายก็ติดอยู่บนต้นมะพร้าวไม่สามารถกลับไปยังฝั่งเดิมของตนเองได้ กระรอกทั้งหลายต่างเศร้าโศกเสียใจ นั่งร้องไห้อยู่บนต้นมะพร้าวนั้น

2.5 หัวหน้ากระรอกตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างไร?

ตอบ หัวหน้ากระรอกเห็นดังนั้นก็ไม่สบายใจ จึงเรียกบริวารกระรอกมาประชุมปรึกษาหารือกันว่าจะทำอย่างไรกันดีจึงจะกลับไปยังฝั่งของตนได้

2.6 กระรอกตัวหนึ่งเสนอความคิดอย่างไร?

ตอบ กระรอกตัวหนึ่งเสนอความคิดว่า “พวกเราน่าจะช่วยกันลงไปอมน้ำในแม่น้ำ แล้วนำมากรอกใส่ในลูกมะพร้าวทุกลูก เมื่อมะพร้าวมีน้ำเต็มทุกลูก ต้นมะพร้าวก็จะเอนไปยังฝั่งของเราดังเดิม”

2.7 กระรอกทุกตัวคิดอย่างไรกับความคิดของกระรอกตัวนั้น?

ตอบ กระรอกทุกตัวต่างเห็นด้วยว่าน่าจะทดลองทำดู เพราะทำไม่ยาก เพียงแต่กระรอกทุกตัวต้องช่วยกันอย่างเต็มที่เท่านั้น

2.8 เมื่อกระรอกทุกตัวเห็นด้วยกับความคิดนี้แล้ว พวกเขาทำอย่างไร?

ตอบ ลำเลียงน้ำของกระรอกทุกตัวโดยการอมน้ำจากแม่น้ำไป กรอกลงในลูกมะพร้าวที่เริ่มขึ้น น้ำในลูกมะพร้าวก็ค่อยๆ เพิ่มขึ้นๆ ทีละน้อย ต้นมะพร้าวค่อยๆ โน้มเอนลงไปที่ละน้อยเช่นเดียวกัน กระรอกทุกตัวต่างไม่ลดละความพยายาม

2.9 ผลจากการช่วยกันทำงานของกระรอกเป็นเช่นไร?

ตอบ ผลของความเพียรพยายามสามัคคีก็มาถึง เมื่อกระรอกช่วยกันอมน้ำไป กรอกในลูกมะพร้าวจนเต็มทุกลูก ต้นมะพร้าวก็โน้มเอนลงไปยังฝั่งที่อยู่ของกระรอกตามเดิม กระรอกทุกตัวต่างก็ดีใจที่ได้กลับมาฝั่งของตนเองได้อย่างปลอดภัย

2.10 นิทานเรื่องนี้สอนเราอย่างไร?

ตอบ เมื่อเกิดปัญหาขึ้น จะต้องหาทางแก้ปัญหาด้วยปัญญา ความเพียรพยายาม และความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจำทำให้งานนั้นสำเร็จสมความตั้งใจ

3. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนในห้องเรียน ออกเป็น 5 กลุ่ม ครูแจกกระดาษให้นักเรียนเพื่อตอบคำถามทั้ง 10 คำถาม จากนิทานเรื่องกระรอกเจาะมะพร้าว

4. เมื่อแต่ละกลุ่มตอบคำถามแล้ว ครูทำการตรวจสอบคำตอบ โดยครูถามคำถามแล้วเรียกแต่ละกลุ่มตอบคำถามจนครบ 10 คำถาม ในขณะที่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตอบคำถามแต่ละข้อ ครูถามกลุ่มที่เหลือที่ไม่ได้ตอบคำถามว่าคำตอบของกลุ่มตนเองคล้ายคลึงหรือแตกต่างจากกลุ่มอื่นหรือไม่อย่างไร เพราะอะไร

5. เมื่อทุกกลุ่มตอบคำถามครบ 10 คำถามแล้ว ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนเรื่องย่อของนิทานโดยใช้คำตอบในแต่ละข้อให้เกิดประโยชน์โดยการหลอมรวมคำตอบตามลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง ตั้งแต่ข้อ 1 - 10 พร้อมทั้งวาดภาพทำปกนิทาน ในการเขียนเรื่องย่อของนิทานเรื่องกระรอกเจาะมะพร้าว โดยการหลอมรวมคำตอบนั้นครูควรแนะนำให้เด็กได้แต่งเติมข้อความ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันของเนื้อเรื่อง

6. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาหน้าชั้นเรียน เพื่ออ่านเรื่องย่อของนิทานเรื่องกระรอกเจาะมะพร้าวให้เพื่อนได้ฟังแล้วให้แต่ละกลุ่มอภิปรายว่า ควรจะแต่งเติมอย่างไรอีก ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นกันเอง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับงานกลุ่มที่ครูมอบหมายให้ทำ

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”
2. หนังสือนิทานประเภทต่างๆ
3. อุปกรณ์วาดเขียน เช่น กระดาษ ยางลบ ดินสอ สีไม้

วิธีวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการอ่านนิทานที่ครูแจกให้
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม เช่น การตอบคำถาม การออกมาอ่านนิทาน หน้าชั้นเรียน การ

ทำปณิธาน

3. ตรวจสอบผลงานของแต่ละกลุ่มที่นำมาส่ง

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 12 เรื่อง กระรอกเจาะมะพร้าว

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การจับใจความของนิทานที่อ่านทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ถึงข้อคิดที่ได้จากนิทาน

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถตั้งคำถามจากเรื่องย่อ เรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” ได้
2. เมื่อนักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องย่อนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” แล้วสามารถเขียนโครงเรื่องได้
3. นักเรียนสามารถหาข้อสรุปหรือข้อคิดจากนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” ได้

เนื้อหา

1. การตั้งคำถามจากเรื่องย่อนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”
2. การเขียนโครงเรื่องนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”
3. การหาข้อสรุปและข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำนิทานที่อยู่ในรูปเล่มของแต่ละกลุ่มมาแสดงให้นักเรียนในชั้นดู พร้อมกับสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับการทำปณิธานว่า สอดคล้องกับเรื่องหรือไม่อย่างไร

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมารับงานกลุ่มที่ส่งแล้วนำไปอ่านทบทวนร่วมกันเป็นกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตั้งคำถามจาก เรื่องย่อของนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”

โดยแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดและเขียนลงในกระดาษที่ครูเตรียมไว้ให้โดยไม่จำเป็นต้องให้คำถามที่ช่วยกันคิดเหมือนกับคำถามของครูที่ตั้งขึ้นให้นักเรียนหาคำตอบเพื่อเขียนเรื่องย่อจำนวน 10 ข้อนั้น

3. เมื่อแต่ละกลุ่มได้คำถามที่ตั้งขึ้นจากการใช้เรื่องย่อแล้ว ครูให้นักเรียนเลือกกลุ่มเพื่อถามตอบกันระหว่างกลุ่มโดยจับคู่กันเองและกลุ่มที่เหลือให้ถามตอบระหว่างครูกับนักเรียน โดยใช้ให้นักเรียนกลุ่มที่เหลือนั้นเป็นตัวอย่างในการถามตอบกับครูให้เพื่อนนักเรียนดู

4. คำถามที่ครูตั้งขึ้นจากรายย่อเพื่อที่จะใช้ถามนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นดังนี้

4.1 ใครทำอะไร?

4.2 ทำที่ไหน?

4.3 ปมปัญหาเกิดขึ้นอย่างไร?

4.4 คลี่คลายหรือแก้ปัญหาได้อย่างไร?

4.5 ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

5. ครูถามนักเรียนกลุ่มที่เป็นตัวอย่างที่ละข้อแล้วให้นักเรียนตอบคำถามนั้นลงในกระดาษคำตอบที่ครูเตรียมไว้ให้ เมื่อครูถามคำถามนักเรียนหมดแล้วทั้ง 5 ข้อ ครูให้นักเรียนกลุ่มที่เป็นตัวอย่างลองใช้คำถามนี้ช่วยกันคิดขึ้นถามครูบ้าง แล้วครูก็เขียนคำตอบลงในกระดาษของครูเช่นกัน

6. ครูให้แต่ละกลุ่มนี้ จับคู่เริ่มถามตอบคำถามที่คิดขึ้นมา โดยการทำครั้งละ 1 คู่ เพื่อให้เพื่อนนักเรียนและครูได้ฟังด้วยการถามตอบกันครบทุกกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะต้องมีคำถามและคำตอบอยู่ในกลุ่มของตนเอง

7. ครูนำคำถามของครูที่ถามนักเรียนกลุ่มที่ได้เป็นตัวอย่าง ถามนักเรียนทุกกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง และให้นักเรียนทุกกลุ่มตอบปากเปล่าและเปรียบเทียบคำถามของครูและของนักเรียนที่ช่วยกันคิดขึ้นมา และให้นักเรียนลองช่วยกันพยายามทำให้คำถามใกล้เคียงกันเพื่อที่จะสามารถใช้คำถามนั้นเป็นโครงเรื่องได้ ซึ่งลักษณะคำถามน่าจะเป็นการสรุปเนื้อเรื่องทั้งหมดโดยจะให้คำถามเป็นลักษณะ ใคร - ทำอะไร - ทำที่ไหน - เมื่อไหร่ - อย่างไร ซึ่งเมื่อได้คำถามในลักษณะนี้แล้วให้นักเรียนเขียนคำตอบคำถามโครงเรื่องนั้นจะได้โครงเรื่องและเมื่อถามนักเรียน นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ครอบคลุมเรื่องราวทั้งหมด เข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้นในนิทาน

8. ครูกับนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องราวที่เกิดขึ้นในนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” ว่านิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” ปมปัญหาหรือสาเหตุแห่งปัญหาได้ให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านหรือสอนผู้อ่านอย่างไรและให้ช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำคำถาม ที่เป็นโครงเรื่องร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง เขียนในกระดาษแล้วนำมาส่งครูเพื่อใช้ทำกิจกรรมในครั้งต่อไปร่วมกัน

ขั้นสรุป

ครูสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง เป็นสุภาษิตคำพังเพย ให้ นักเรียนรู้คือ “แสงสว่างเสมอด้วยปัญญาไม่มี” และ “สามัคคีคือพลัง”

สื่อการเรียนการสอน**นิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”****การวัดผลประเมินผล**

1. สังเกตการทำงานกลุ่ม
2. สังเกตจากการถามและตอบคำถาม
3. สังเกตจากการตั้งคำถาม
4. ตรวจผลงานของนักเรียน

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 13 เรื่อง กระรอกเจาะมะพร้าว

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การศึกษาแนวทางแห่งการคลี่คลายปัญหาเป็นการบ่งบอกพฤติกรรมของตัวละครในนิทาน ซึ่งนักเรียนจะได้แนวทางสร้างเรื่องราวเป็นนิทาน

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของตัวละครจากนิทาน เรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”
2. นักเรียนสามารถวาดภาพพฤติกรรมในการแก้ปัญหาและเขียนอธิบายภาพนั้นได้
3. นักเรียนสามารถเขียนนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” และวาดภาพประกอบได้

เนื้อหา

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของตัวละคร
2. วาดภาพและอธิบายพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของตัวละคร
3. เขียนนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” และวาดภาพประกอบ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ที่พบเจอในชีวิตประจำวันมาสักหนึ่งเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วพูดถึงการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร ผลที่ได้รับเป็นอย่างไร เมื่อครูเล่าจบแล้วให้นักเรียน 1 คนออกมาเล่าเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของตนเอง แล้วนักเรียนสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้หรือไม่ แก้ไขอย่างไร และผลที่ได้รับเป็นอย่างไร

ขั้นตอน

1. ครูนำงานที่นักเรียนส่งไว้ ก็คือ คำถามโครงเรื่อง คินให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ครูให้นักเรียนในกลุ่มลองถามตอบกันเองเพื่อให้นักเรียนให้กลุ่มได้แสดงความคิดและสื่อออกมาเป็นภาษาพูดเป็นของนักเรียนเอง
2. หลังจากนั้นครูให้นักเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งส่งตัวแทนออกมาเล่านิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” โดยความสนใจให้เพื่อนฟังตามความคิดและความเข้าใจของตนเอง
3. เมื่อนักเรียนเล่าจบแล้วครูถามนักเรียนให้นักเรียนยกมือตอบทีละคน โดยถามเกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่อง โดยถามว่า
 - 3.1 อะไรคือปมปัญหาของนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”
 - 3.2 ใครแก้ไขปัญหาและแก้ไขได้อย่างไร
 - 3.3 ตัวละครที่แก้ไขปัญหานั้น มีพฤติกรรมอย่างไร
 - 3.4 พฤติกรรมของตัวละครใดสอดคล้องหรือสัมพันธ์กับปมปัญหา
 - 3.5 เมื่อแก้ไขปัญหาได้แล้วผลเป็นอย่างไร
4. หลังจากนั้นนักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” แล้วครูให้นักเรียนเล่นเกม เล่านิทานต่อกันเป็นกลุ่มใช้นิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” โดยครูให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยครูเริ่มเล่าเรื่องก่อนและหลังจากนั้น เมื่อกลุ่มที่หนึ่งเริ่มเล่าให้สัก 1 ตอนก็ให้กลุ่มต่อไปเล่าต่อจนจบเรื่องและในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำคำถามที่เป็นโครงเรื่องของแต่ละกลุ่มตนเองขึ้นมาและตอบคำถามจากโครงเรื่องเพื่อจะสร้างเป็นนิทานในลักษณะเป็นเล่มโดยมีภาพประกอบโดยครูจัดเตรียมอุปกรณ์ให้ ลักษณะจะเป็นดังนี้ ให้นักเรียนนำคำตอบโครงเรื่องมารวมกันแล้วแบ่งเป็นตอนๆ เพื่อวาดภาพประกอบนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” นำมาเข้าเล่มทำเป็นหนังสือนิทานและส่งครู ลักษณะจะเป็นดังนี้

รูปภาพ นิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”

➔ ทำเสร็จในการสอนครั้งที่ 1 แล้ว

รูปภาพ คำอธิบาย.....

➔ คำถามโครงเรื่องข้อที่ 1

รูปภาพ คำอธิบาย.....

➔ คำถามโครงเรื่องข้อที่ 2

รูปภาพ คำอธิบาย.....

➔ คำถามโครงเรื่องข้อที่ 3

รูปภาพ ข้อคิดที่ได้จากนิทาน.....

➔ ข้อสรุปของนิทานเรื่อง
“กระรอกเจาะมะพร้าว”

ขั้นสรุป

ครูนำผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มจัดแสดงภายในห้องเรียนและสนทนาซักถามถึงปัญหาที่พบขณะทำงานกลุ่ม

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เกมเล่นนันทนาการ
2. การจัดทำนิทานเป็นรูปเล่ม

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการเล่นเกมเล่นนันทนาการ
3. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
4. ตรวจผลงานการวาดภาพประกอบคำอธิบายนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”

เกมเล่านิทาน

ผู้เล่น

นักเรียนทั้งชั้น

อุปกรณ์

นิทาน

กติกา

1. นักเรียนทุกคนต้องได้เล่านิทาน
2. นิทานที่เล่าจะต้องจบให้พอดีกับจำนวนนักเรียน

วิธีการเล่น

1. นักเรียนทุกคนอ่านนิทานที่กำหนดให้
2. ให้นักเรียนเริ่มเล่านิทานโดยการเล่าทีละคน
3. หลังจากนั้นนักเรียนที่เหลือเล่านิทานตามเนื้อเรื่องต่อจากคนแรกโดยเล่าทีละคน เล่าตามความเหมาะสมของเนื้อเรื่องนิทาน ต้องคำนึงด้วยว่าควรเล่าหรือเหลือเนื้อเรื่องนิทานให้เพื่อนได้เล่าไม่ควรเล่ายาวเกินไปเพราะเพื่อนอาจไม่ได้ร่วมกิจกรรม และไม่ควรเล่าสั้นเกินไปเพราะจะเหลือเนื้อเรื่องมากเพื่อนอาจจะเล่านิทานไม่จบตามกติกา
4. นักเรียนที่เล่าเป็นคนสุดท้ายมีหน้าที่สรุปข้อคิดที่ได้จากนิทาน

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 14 เรื่อง กระรอกเจาะมะพร้าว

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การส่งเสริมการแต่งนิทานโดยกำหนดปมปัญหาและเหตุการณ์ในการแก้ปัญหาของตัวละคร ทำให้นักเรียนเขียนหรือแต่งนิทานโดยใช้ความคิดของตนเองและแสดงออกมาในลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากนิทานเรื่อง “ทำไมกระต่ายจึงหางสั้นและจะเข้จึงไม่มีลิ้น”
2. เมื่อกำหนดปมปัญหาและเหตุการณ์ของตัวละครขึ้นใหม่นักเรียนสามารถแต่งและเขียนนิทานเองได้
3. นักเรียนสามารถจัดทำนิทานเป็นรูปเล่มได้

เนื้อหา

การแต่งนิทานจากการกำหนดปมปัญหาและเหตุการณ์ในการแก้ปัญหาของตัวละคร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูใช้คำถามโครงเรื่องจากนิทานเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” แล้วให้นักเรียนตอบคำถามแล้วช่วยกันเรียบเรียงคำตอบเหล่านั้นเป็นนิทานอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นสอน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง “ทำไมกระต่ายจึงหางสั้นและจะเข้จึงไม่มีลิ้น” ให้นักเรียนฟัง 1 จบ
2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยให้นักเรียนกลุ่มเดิมและครูตั้งคำถามโครงเรื่อง โดยให้นักเรียนช่วยกันคิดและเขียนคำตอบตามคำถามโครงเรื่อง ซึ่งลักษณะคำถามจะเป็นดังนี้

2.1 ใคร?

ตอบ กระต่ายกับจระเข้

2.2 ทำอะไร? อย่างไร?

ตอบ วันหนึ่งกระต่ายลงไปกินน้ำที่หน้าโดยไม่ได้ระวังตัว

2.3 ปมปัญหาเกิดขึ้นได้อย่างไร

ตอบ จระเข้ซุ่มกระต่ายไว้ในปาก แล้วพาวัยน้ำจะเอาไปกินเป็นอาหาร ขณะ
ว่ายนํ้าไปนั้นจะเข้ได้ร้องคำรามขู่กระต่ายไปตลอดทางว่า “ฮือๆ ข้าจะกินเอง เจ้ากระต่าย หน้าโง่เอ๊ย”

2.4 คลี่คลายหรือแก้ปัญหาอย่างไร?

ตอบ กระต่ายได้ยินดังนั้นก็นึกกระหยิ่มอยู่ ในใจ มองเห็นทางรอดแน่จึงพูดว่า
“ข้ากลัวเสียงดังๆ เสียงครางฮือๆ อยู่ในลำคออย่างนี้ไม่น่ากลัวต้องให้เสียงดังลั่นจึงจะกลัว ไหนเอ็งลอง
ร้องฮาๆ ให้ดังเต็มทีดูสักทีซิข้ากลัวเสียงอย่างนั้นแหละ” จระเข้อยากให้กระต่ายกลัว จึงอ้าปากร้อง
“ฮาๆ” ดังสนั่นอย่างทีกระต่ายแะโดยไม่ทันนึกว่าเวลาร้องฮาๆ ดังๆ นั้นต้อง อ้าปากกว้าง เป็นโอกาส
ให้กระต่ายได้ทีกระโดดหนีออกจากปากจระเข้ไป จระเข้เห็นดังนั้นก็รีบซุ่มทันที แต่ไม่ทัน คงได้แต่หาง
กระต่ายขาดติดปากจระเข้อยู่ ส่วนกระต่ายนั้นอารมณ์ดีใจจะรีบแผ่นออกจากปากจระเข้จึงเอาเท้าถีบเต็ม
แรง เล็บกระต่ายแหลมคมตัดเอาลิ้นจระเข้ขาดไป

2.5 สรุป

ตอบ ตั้งแต่นั้นมากระต่ายก็หางสั้น และจระเข้ก็ไม่มีลิ้น และกระต่าย ก็ไม่ไป
กินน้ำในลำคลองอีกเลย กินแต่น้ำค้างบนใบหญ้าเท่านั้น

3. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและตอบคำถามแล้ว ครูกำหนดปมปัญหาและพฤติกรรม
ที่ตรงข้ามของตัวละครแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งและเขียนนิทานขึ้นใหม่ ซึ่งมีดังนี้

- กระต่ายกับจระเข้
- กระต่ายลงไปกินน้ำที่จระเข้อาศัยอยู่
- กระต่ายแกล้งจระเข้
- จระเข้ไม่หลงกลกระต่าย
- สรุปคือ กระต่ายหางสั้นและจระเข้ไม่มีลิ้น

4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำนิทานเรื่อง “ทำไมกระต่ายจึงหางสั้นและจระเข้จึงไม่มีลิ้น” ที่แต่งขึ้นใหม่แล้ววาดภาพประกอบ

5. หลังจากที่นักเรียนจัดทำนิทานเป็นรูปเล่มแล้วนำผลงานส่งครู

6. ครูนำผลงานของนักเรียนที่ได้รับการตรวจ จัดแสดงไว้มุมใดมุมหนึ่งของห้องเรียนให้นักเรียนได้อ่าน
ขั้นสรุป

ครูกับนักเรียนสนทนาซักถามพูดคุยเกี่ยวกับขั้นตอนการเขียนนิทานว่ามีวิธีการทำอย่างไร

สื่อการเรียนการสอน

นิทานเรื่อง “ทำไมกระต่ายจึงหางสั้นและจระเข้จึงไม่มีลิ้น”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจผลงานการเขียนและทำนิทานเป็นเล่ม

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ครั้งที่ 15 เรื่อง กระรอกเจาะมะพร้าว

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การแตงนิทานเองตามความสนใจเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความสามารถในการเขียนตามความคิด เหตุผล และความต้องการของตนได้อย่างแท้จริง

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องตามหัวข้อที่กำหนดให้ได้
2. นักเรียนสามารถเขียนนิทานและวาดภาพตามชื่อเรื่องที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

1. การเล่าเรื่องตามหัวข้อที่กำหนดให้
2. การเขียนนิทานและวาดภาพตามชื่อเรื่องที่กำหนดให้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูกำหนดหัวข้อและเขียนไว้บนกระดาน เรื่อง “ความสะอาดภายในห้องเรียน” แล้วครูพูดแสดงความคิดเห็นสัก 2 ประโยค แล้วให้นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน หลังจากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับเรื่องนี้

ขั้นสอน

1. ครูกำหนดชื่อเรื่อง คือ “สองพี่น้อง” เพื่อให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันระดมความคิดในการแตงนิทานตามชื่อเรื่องที่กำหนด
2. หลังจากที่นักเรียนช่วยกันแตงนิทานเรื่อง “สองพี่น้อง” เสร็จแล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันเรียบเรียงเนื้อเรื่องที่นักเรียนช่วยกันแตงเพื่อความสมบูรณ์
3. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทาน

4. หลังจากแต่ละกลุ่มเล่าเรื่องเสร็จแล้ว ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน เตรียมหัวข้อที่กำหนดขึ้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเพื่อให้เขียนนิทานและวาดภาพประกอบ โดยที่หัวข้อที่ครูกำหนดนั้นจะเหมือนกันทุกกลุ่มคือเรื่อง “ลูกกตัญญู” ในการแต่งและเขียนนิทานตามหัวข้อที่กำหนดขึ้นนี้ ครูอาจจะแนะนำในกรณีที่นักเรียนถามและคิดหรือเริ่มต้นไม่ได้ว่านักเรียนควรจะดูภาพและตั้งคำถามโครงเรื่องแล้วสมมติตัวละครขึ้นเอง หลังจากนั้นก็ทำตามขั้นตอนที่ได้กระทำมา ทั้งนี้ควรจะเขียนข้อสรุปและข้อคิดที่ได้จากเรื่องด้วย

5. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยแต่งและเขียนนิทานแล้ว ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเพื่อนำเสนอผลงานของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน จนครบทุกกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันตัดสินว่าผลงานของกลุ่มไหนดีที่สุด และมอบรางวัลให้

6. ครูนำผลงานของนักเรียนทุกกลุ่มจัดแสดงไว้ภายในห้องเรียน
ขั้นสรุป

ครูพูดถึงข้อดีของการแสดงความคิดของแต่ละคนแล้วนำความคิดนั้นมาแต่งเป็นเรื่องราวหรือแต่งเป็นนิทาน ก็จะได้เรื่องราวที่แตกต่างกันออกไป เพราะความคิดของแต่ละคนจะไม่เหมือนกันหรืออาจจะเหมือนกัน ซึ่งไม่ได้เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง แต่เป็นการให้นักเรียนได้แสดงถึงความคิดของตนเองอย่างแท้จริง

สื่อการเรียนการสอน

ใบงานนิทานเรื่อง “ลูกกตัญญู”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการเล่าเรื่องตามหัวข้อที่กำหนด
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
3. สังเกตจากการแต่งและเขียนนิทานพร้อมทั้งการวาดภาพตามหัวข้อที่กำหนดให้
4. ตรวจสอบผลงานจากการแต่งและเขียนนิทาน การวาดภาพตามหัวข้อที่กำหนดให้

ให้นักเรียนแต่งและเขียนนิทานตามพร้อมทั้งวาดภาพประกอบตามชื่อเรื่องที่กำหนด
ความยาวไม่ต่ำกว่า 15 บรรทัด

เรื่อง ลูกกตัญญู

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 16 เรื่อง ทำไมเต่าจึงมีกระดอง

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การสวมบทบาทเป็นตัวละครในนิทาน ช่วยให้เกิดความสนุกสนาน ความเข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้นในนิทาน ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้การสอนเกิดประสิทธิภาพ

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” ได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” ได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องย่อของนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” ได้

เนื้อหา

1. แสดงบทบาทสมมติประกอบนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง”
2. ทำคำตอบจากนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง”
3. เขียนเรื่องย่อจากนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง”

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนที่อาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” โดยตัวละครจะมีอยู่ 3 ตัว คือ นก นกกระเจอก และเต่า เมื่อได้อาสาสมัครแล้ว ครูแจกบทให้ตัวละครทั้ง 3 ตัว ไปซักซ้อมเพื่อทำการแสดงให้เพื่อนและครูได้ดู

ขั้นสอน

1. เมื่อนักเรียนได้ดูการแสดงบทบาทประกอบนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” แล้วครูแบ่งเนื้อหา นิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” ออกเป็น 11 ตอน ดังนี้

1.1 กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว สมัยที่สัตว์ยังพูดภาษามนุษย์ได้ เต่าตัวหนึ่งอาศัยอยู่ยังหนองน้ำใหญ่ในป่าแห่งหนึ่งที่อุดมสมบูรณ์ นกต่าง ๆ จึงมาหาอาหารกินบริเวณนี้มากมายฝ่ายเต่าเมื่อเห็นนกบินมากินปลาในหนองน้ำทุกวัน มันมีความทะเยอทะยานอยากจะเหาะได้ เพื่อจะไปเที่ยวบนสวรรค์กับเขาบ้าง เต่าซึ่งรู้จักและเป็นเพื่อนกับนกอยู่แล้ว จึงได้พูดกับนกขึ้นว่า

1.2 “สวัสดีจ๊ะเพื่อนก มหาปลากินหรือจ๊ะ”

“ใช่แล้ว แถวนี่อุดมสมบูรณ์ดี มีปลาชุกชุม”

“ฉันก็ว่าจริงอย่างพ่อนกว่านั้นแหละแต่ฉันก็ยังไม่มีความสุขเลยจ๊ะ” เต่าพูดบ่นถึง

ความในใจ

“เป็นอะไรไปเล่าพ่อเต่าถึงไม่มีความสุข ไหนเล่าเรื่องให้ฉันฟังบ้างซิ” นกถามต่อ

1.3 เต่าจึงเริ่มเล่าเรื่องให้นกฟังถึงความทุกข์ใจของตัวเองที่อยากจะบินได้เหมือนนกกว่า

“ฉันไม่รู้จะพูดอย่างไรดี”

“โอ๊ย! มัวแต่พูดโยกโย้ ไม่รู้เรื่องกันพอดีเสียเวลาหากินของฉันนะพ่อเต่า”

“คือมันยังจ๊ะเพื่อนก”

“คืออะไรเล่า เล่ามาซะทีซิฉันใจร้อนนะอยากจะรู้เรื่องเร็ว ๆ”

“คือว่าฉันอยากจะบินได้ เหมือนพ่อนกจ๊ะ” เต่าสารภาพ

“หา อะไรนะ พูดใหม่ซิพ่อเต่า” นกถามซ้ำ

“ฉันอยากจะบินได้จ๊ะเพื่อนก” เต่าพูดด้วยสีหน้าเอาจริงเอางัง

“เฮ้อ! ฉันอยากจะหัวเราะให้ฟันหลุดจริง ๆ มีที่ไหนกันที่เต่าบินได้นะหือ”

“ก็ฉันอยากบินได้จริง ๆ นี่ จะได้ไปเที่ยวชมสวรรค์กับเขาซะที มันจะสวยงามสักแค่ไหนนะ” เต่าพูดถึงความฝันเฟื่องของตน

“ฝันเฟื่องอีกแล้วเจ้าเต่าเอ๊ย”

“เธอช่วยฉันหน่อยซิพ่อนก เธอผู้เดียวเท่านั้นแหละที่ช่วยฉันได้”

“ฉันนี่นะหรือช่วยเธอได้”

“ใช่แล้วจ๊ะเพื่อนก”

1.4 “เอาช่วยก็ช่วย เราเพื่อนกันนี่นา มีเรื่องอะไรช่วยได้ก็ช่วยกันไป”

“ขอบใจมากจ๊ะ พ่อนก”

“พ่อเต่าจะให้ฉันช่วยก็ช่วยไปหาปลาให้ฉันสักสองตัวซิ”

“ได้เลยจ๊ะพ่อนก ปลาแค่สองตัวเอง เตี้ยวฉันคลานลงไปจับเตี้ยวเตี้ยวกี่ตัวก็ได้แล้ว

เต่ารับคำว่าแล้วเจ้าเต่าก็คลานตัวมเตี้ยมลงไปใต้น้ำ หายไปสักครู่ก็กลับขึ้นมาพร้อมกับปลาชิวสองตัว แล้วพูดขึ้นว่า

“นี่จ๊ะปลา” แล้วส่งปลาให้นก นกจับปลาชิวมากินอย่างเอร็ดอร่อย พร้อมกับพูดไม่

หยุดปากว่า

1.5 “อ่อยจ้งเลยนะ” พอนกกินปลาเสร็จ ก็พูดว่า

“ขอบใจมากนะพ่อเต๋าฉันไปก่อนละ”

“อ้าว ไหนตกลงกับฉันว่าจะพาฉันบินไปเที่ยวบนท้องฟ้าไง”

“เอาไว้วันหลังแล้วกัน วันนี้ฉันไม่ว่างเสียแล้วละ” ว่าแล้วเจ้านกก็บินจากไป ปล่อยให้เจ้าเต๋านั่งเศร้าสร้อยพลางคิดในใจว่า “ที่เองเข้าใจว่าที่ข้าเอ็งอย่าไว้อีกแล้วกัน”

1.6 อยู่มาวันหนึ่งมีนกกระสาตัวหนึ่งบินมายังหนองน้ำแห่งนี้ เพื่อมาหาปลากิน เจ้าเต๋านั้นด้วยความทะเยอทะยานยังไม่หมดที่อยากจะขึ้นไปเที่ยวบนท้องฟ้า เมื่อเห็นนกกระสามาดังนั้นมันจึงรีบเข้าไปหานกกระสาพร้อมกันพูดขึ้นว่า

“เจ้านกกระสาจะทำอะไรที่นี่ละ”

“ฉันก็มาหาปลากินนะซี พ่อเต๋า”

“เอ๊ะ พูดยังงี้ได้ยังงี้เจ้านกกระสา” เต๋าทูต

“อ้าวทำไมละพ่อเต๋าฉันก็เห็นนกตัวอื่นเขามากินปลาที่นี่ทั้งนั้นนี่” นกกระสาถามด้วยความสงสัย

“ไม่ได้หรอกเจ้านกกระสา หนองน้ำแห่งนี้ฉันคุมอยู่ ถ้าฉันไม่อนุญาตให้ใครมากินปลาที่นี่ก็กินไม่ได้ทั้งนั้นแหละ”

“โธ่ ! พ่อเต๋า เราคนกันเองแท้ ๆ นี่มา ไม่น่าจะมีปัญหาใช่มั้ย” นกกระสาขอร้อง

“ทำไมจะไม่มีปัญหาละ ในเมื่อฉันคุมอยู่ที่นี่หลายปีแล้วฉันยอมเป็นใหญ่ที่นี่”

“โธ่ ! พ่อเต๋านี้กว่าจะสารฉันเถอะนะฉันหิวจะแย่อยู่แล้ว พ่อเต๋า ต้องการอะไรตอบแทนก็บอกฉันมาเลยนะ” เจ้าเต๋าดียินดั่งนั้นก็สุดแสนจะดีใจ จึงพูดขึ้นว่า

1.7 “เอาละ ๆ เจ้านกกระสา เจ้าจะกินปลาของฉันฉันก็ไม่ว่าหรอกนะ แต่มีข้อแม้อย่างเดียวพอที่เจ้าจะรับฟังได้มั๊ยเล่า”

“ว่ามาเลยพ่อเต๋าฉันช่วยได้ฉันจะช่วยทันทีเลยนะ” นกกระสายืนยัน

“คือว่าฉันอยากจะไปเที่ยวบนท้องฟ้าบ้างนะซี เจ้าจะพาฉันไปได้มั๊ยละ”

“โธ่เอ๊ยนี่กว่าเรื่องอะไรเรื่องแค่นี้เอง สบายมากเลยพ่อเต๋า” นกกระสาพูด

เต๋าดียินดั่งนั้นก็สุดแสนจะดีใจเป็นที่สุด พอลางถามนกกระสาขึ้นว่า

1.8 “แล้วฉันจะขึ้นไปได้ยังงี้ละฉันไม่มีปีกบินนี่”

“ง่ายนิดเดียวพ่อเต๋า พ่อเต๋าก็เอปากนั้นแหละคาบขาฉันไว้ แล้วฉันจะพาบินไปเที่ยวได้สบายเลย แต่มีข้อแม้ว่าห้ามพ่อเต๋าท้าปากพูดเด็ดขาด”

“ทำไมละเจ้านกกระสา”

“พ่อเต๋าก็ทำไมถึงฉลาดน้อยอย่างนี้นะ ถ้าพ่อเต๋อ้าปากพูดพ่อเต๋อ ก็ตกลงมานะซี ไม่น่าถามเลย”

“เออจริงแฮะฉันไม่น่าถามโง่ ๆ เลยนะฉันสัญญาว่าจะไม่พูดนะ จะขมขื่นเลย ๆ ก็แล้วกัน”

“ดีแล้วละ จะได้ปลอดภัย”

1.9 พุดจบเจ้าเต๋าก็คาบขานกระสา นกกระสาที่พาบินไปในท้องฟ้า บินวนไปเวียนมา จนมาผ่านภูเขาต้นไม้ และดอกไม้สวยงามมากมาย นกกระสาที่ชวนพุด ชวนคุยโดยไม่หยุดปากเลยว่า

“พ่อเต๋อเป็นยังงี้บ้างละ สนุกมัย”

เต๋าก็อยากพูด แต่พูดไม่ได้ ได้แต่ขยับปากจิก ๆ จัก ๆ จนกระทั่งนกกระสาพาเต๋อบิน นานทีเดียว จนเต๋อเมื่อยล้าไม่ไหวจึงก๊าดขานกระสาเต็มแรง

1.10 “โอย ! ก๊าดขานทำไมเล่าเจ็บนะ” นกกระสาตะโกนและด้วยความตกใจ ก็สลัดขา เต็มแรง เต๋อไม่ทันระวังตัวก็ร่วงตกลงมายังพื้นดิน เผอิญที่ที่ตกลงมานั้นเป็นหิน จึงทำให้กระดูกของ เต๋อกระเด็นออกมานอกเนื้อหมด

“โอย ! เจ็บจะตายอยู่แล้ว เจ้านกกระสาทำฉันได้ ดูนี กระดูกฉันกระเด็นออกมานอก เนื้อหมดเลย แล้วฉันจะทำยังงี้ดี ฮือ ฮือ ฮือ” เต๋อร้องไห้ด้วยความเจ็บปวด

ตั้งแต่นั้นมาจนกระทั่งบัดนี้ กระดูกของเต๋อก็ยังคงอยู่นอกเนื้อ ที่เราเรียกว่า “กระดูกง” นั่นเอง

1.11 ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

1.11.1 การไม่รู้ฐานะของตัวเองว่าควรอยู่ในสภาพเช่นไร และการทำอะไรเกินแก่ ฐานะของตนเอง เป็นหนทางนำไปสู่ซึ่งความหายนะได้อย่างแน่นอน

1.11.2 คนที่มีความทะเยอทะยานอยากอยู่ร่ำไป ไม่รู้จักพอ ในที่สุดก็ต้องได้รับความทุกข์ความเดือดร้อนจากความทะเยอทะยานอยากนั้น

1.11.3 จงมีความพอใจในสิ่งที่ ตนดำรงอยู่ และจงทำให้ดีที่สุด

1.11.4 อย่าเห็นแก่เที่ยวสนุกสนานไปวัน ๆ ซึ่งไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย อาจมีโทษ เสียอีก ฉะนั้นจงใช้เวลาที่มีค่าอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชีวิตของตนจะดีกว่า

2. เมื่อแบ่งนิทานเรื่อง “ทำไมเต๋อจึงมีกระดูกง” ออกเป็น 11 ตอนแล้ว ครูตั้งคำถามจากเนื้อ เรื่องทั้ง 11 ตอน เพื่อให้นักเรียนตอบคำถามเพื่อนไปสู่การหลอมรวมคำตอบให้เป็นเรื่องย่อของ นิทานเรื่อง “ทำไมเต๋อจึงมีกระดูกง” ดังนี้

2.1 เต้าอาศัยอยู่ในหนองน้ำใหญ่และเห็นนกบินมากินปลาในหนองทุกวัน เต้ากับนกจึงเป็นเพื่อนกัน เพราะเหตุใดเต้าจึงถามนก ?

ตอบ เต้าตัวหนึ่งอาศัยอยู่ยังหนองน้ำใหญ่ในป่าแห่งหนึ่งที่อุดมสมบูรณ์ นกต่าง ๆ จึงมาหาอาหารกินบริเวณนี้มากมายมันมีความทะเยอทะยานอยากจะเพาะได้ เพื่อจะไปเที่ยวบนสวรรค์กับเขาบ้าง

2.2 เต้าถามนกเกี่ยวกับเรื่องอะไร อย่างไร ?

ตอบ “สวัสดีจะพ่อนก มาหาปลากินหรือจ๊ะ”

“ใช่แล้ว แถ่นี่อุดมสมบูรณ์ดี มีปลาชุกชุม”

“ฉันทก็ว่าจริงอย่างพ่อนกว่านั้นแหละ แต่ฉันทก็ยังมีความสุขเลยจ๊ะ”

เต้าพูดบ่นถึงความในใจ

“เป็นอะไรไปเล่าพ่อเต้าถึงไม่มีความสุขไหนเล่าเรื่องให้ฉันทฟังบ้างซิ”

2.3 เต้าเริ่มเล่าถึงความทุกข์ใจของตนเองให้นกฟังอย่างไร?

ตอบ เต้าจึงเริ่มเล่าเรื่องให้นกฟังถึงความทุกข์ใจของตัวเองที่อยากจะบินได้เหมือนนกว่า

“เธอช่วยฉันทหน่อยซิพ่อนก เธอผู้เดียวเท่านั้นแหละที่ช่วยฉันทได้”

“ฉันทนี่นะหรือช่วยเธอได้”

“ใช่แล้วจะพ่อนก”

2.4 นกตกลงที่จะช่วยทำให้ความต้องการของเต้าเป็นจริงหรือไม่ อย่างไร?

ตอบ “เอาช่วยก็ช่วย เราเพื่อนกันนี่นา มีเรื่องอะไรช่วยได้ก็ช่วยกันไป”

เต้ารับคำว่าแล้วเจ้าเต้าก็คลานตัวมดเต็มลงไปในน้ำหายไป สักครู่ก็กลับขึ้นมาพร้อมกับปลาชิวสองตัว แล้วพูดขึ้นว่า

“นี่ปลา” แล้วส่งปลาให้นก นกรับปลาชิวมากินอย่าง

เอร็ดอร่อยพร้อมกับพูดไม่หยุดปากว่า

2.5 หลังจากทีนกกินปลาเสร็จแล้วนกทำอย่างไรกับเต้า?

ตอบ พ่อนกกินปลาเสร็จ ก็พูดว่า

“ขอบใจมากนะพ่อเต้า ฉันทไปก่อนละ”

“อ้าว ไหนตกลงกับฉันทว่าจะพาฉันทบินไปเที่ยวบนท้องฟ้าไง”

“เอาไววันหลังแล้วกัน วันนี้ฉันทไม่ว่างเสียแล้วละ” ว่าแล้วเจ้านกก็บินจากไปปล่อยให้เจ้าเต้านั่งเศร้าสร้อยพลงคิดในใจว่า “ทีเองข้าไม่ว่าที่ข้าเอ็งอย่าไวยก็แล้วกัน”

2.6 วันหนึ่งมีนกกระสาตัวหนึ่งบินมาหาปลาที่หนองน้ำที่เต้าอาศัยอยู่ เต้าทำอะไร?

ตอบ อยู่มาวันหนึ่งมีนกกระสาตัวหนึ่งบินมายังหนองน้ำแห่งนี้ เพื่อมาหาปลากิน เจ้าเต้านั้นด้วยความทะเยอทะยานยังไม่หมดที่อยากจะขึ้นไปเที่ยวบนท้องฟ้า เมื่อเห็นนกกระสามาดังนั้นมันจึงรีบเข้าไปหานกกระสา พร้อมกับพูดขึ้นว่า “หนองน้ำแห่งนี้ ฉันคุมอยู่ ถ้าฉันไม่อนุญาตให้ใครมากินปลาที่นี่ก็กินไม่ได้ทั้งนั้นแหละ” เจ้าเต้าได้ยิน ดังนั้นก็สุดแสนจะดีใจ จึงพูดขึ้นว่า

2.7 เต้ายอมให้นกกระสาจับปลากินหรือไม่ อย่างไร?

ตอบ “เอละๆ เจ้านกกระสา เจ้าจะกินปลาของฉัน ฉันก็ไม่ว่าหรอกนะ แต่มีข้อแม้ อย่างเดียว พอที่เจ้าจะรับฟังได้มั้ยเล่า”

“ว่ามาเลยพ่อเต้าฉันช่วยได้ ฉัน จะช่วยทันทีเลยนะ” นกกระสายืนยัน

“คือว่าฉันอยากจะไปเที่ยวบนท้องฟ้าบ้างนะซิ เจ้าจะพาฉันไปได้มั้ยนะ”

“โอ้เอ๋ยนี่กว่าเรื่องอะไร เรื่องแค่นี้เอง สบายมากเลยพ่อเต้า” นกกระสาพูด

2.8 นกกระสามีวิธีการให้เต้าบินได้อย่างไร?

ตอบ “แล้วฉันจะขึ้นไปได้อย่างไรละ ฉันไม่มีปีกบินนี่”

“ง่ายนิดเดียวพ่อเต้า พ่อเต้าก็เอปากนั้นแหละคาบขาฉันไว้ แล้วฉันจะพาบินไปเที่ยวได้สบายเลย แต่มีข้อแม้ ว่าห้ามพ่อเต้าอ้าปากพูดเด็ดขาด”

“พ่อเต้าก็ทำไม่ถึงฉลาดน้อยอย่างนี้นะ ถ้าพ่อเต้าอ้าปากพูด พ่อเต้าก็ตกลงมานะซิ ไม่น่าถามเลย”

2.9 นกกระสาพาเต้าบินด้วยวิธีใด และเกิดอะไรขึ้น?

ตอบ เต้าก็คาบขานกกระสา นกกระสา ก็พาบินไปในท้องฟ้าบินวนไปเวียนมาจนมาผ่านภูเขาต้นไม้ และดอกไม้สวยงามมากมาย นกกระสา ก็ชวนพูดชวนคุยโดยไม่หยุดปาก

เต้าก็อยากพูด แต่พูดไม่ได้ ได้แต่ขยับปากจิก ๆ จัก ๆ จนกระทั่งนกกระสาพาเต้าบินนานทีเดียว จนเต้าเมื่อยล้าไม่ไหวจึงกีดขานนกกระสาเต็มแรง

2.10 เมื่อเต้ากีดขานนกกระสาแล้วนกกระสาทำอะไร และเกิดอะไรขึ้นกับเต้า?

ตอบ นกกระสาตะโกนและด้วยความตกใจ ก็สลัดขาเต็มแรง เต้าไม่ทันระวังตัว ก็ร่วงตกลงมายังพื้นดิน เผลออยู่ที่ตกลงมานั้นเป็นหินจึงทำให้กระดูกของเต้ากระเด็นออกมานอกเนื้อหมดตั้งแต่หน้ามาจนกระทั่งบัดนี้ กระดูกของเต้าก็ยังคงอยู่นอกเนื้อ ที่เราเรียกว่า “กระดูก” นั่นเอง

2.11 ข้อคิดที่ได้จากนิทานสอนเราว่าอย่างไร?

ตอบ จงมีความพอใจในสิ่งที่ตนดำรงอยู่ และจงทำให้ดีที่สุด

3. ครูให้นักเรียนจับคู่กัน 2 คน แล้วแจกกระดาษให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนตอบคำถามจากนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” ที่ครูตั้งไว้จำนวน 11 ข้อ

4. เมื่อทุกคู่ตอบคำถามจากนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” ครบทั้ง 11 คำถามแล้ว ครูให้นักเรียนแต่ละคู่ห่อรวมคำตอบโดยการนำคำตอบทั้ง 11 ข้อ มาเรียงลำดับรวมกันตามเหตุการณ์ของนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” เพื่อให้เป็นเรียงย่อของนิทานและแนะนำให้นักเรียนแต่งเติมข้อความ เพื่อให้เนื้อเรื่องของนิทานมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

5. ครูใช้วิธีการให้นักเรียนแต่ละคู่อาสาสมัครออกมาเล่านิทานที่ตัวเองและเพื่อนได้ช่วยกันออกมาอ่านหน้าชั้นเรียน จำนวนประมาณ 2 - 3 คู่ และเปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนในชั้นแสดงความคิดเห็นว่าเป็นอย่างไร ควรจะแก้ไขหรือเพิ่มเติมตรงไหน

6. หลังจากกิจกรรมในข้อ 6 เสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนแต่ละคู่วาดภาพและทำปกนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” เพื่อจะใช้ทำรูปเล่มนิทานในครั้งต่อไป และเป็นผลงานของนักเรียนเอง เมื่อเสร็จแล้วนำงานที่ทำส่งครู

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องราวของนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” อีกครั้งหนึ่ง

สื่อการเรียนการสอน

การแสดงบทบาทสมมติจากนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน
3. ตรวจผลงานที่ส่งครู

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 17 เรื่อง ทำไมเต่าจึงมีกระดอง

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การฝึกให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องย่อของนิทาน เป็นการทบทวนลักษณะของคำถาม ซึ่งจะทำได้โครงเรื่องของนิทาน

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถตั้งคำถามจากเรื่องย่อของนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” ได้
2. เมื่อนักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องย่อของนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” แล้วสามารถเขียนโครงเรื่องได้
3. นักเรียนสามารถหาข้อสรุปหรือข้อคิดจากนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” ได้

เนื้อหา

1. การตั้งคำถามจากเรื่องย่อ นิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง”
2. การเขียนโครงเรื่อง นิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง”
3. การหาข้อสรุปและข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง”

กิจกรรมการเรียนการสอน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูคืนผลงานที่นักเรียนนำส่งครูคืนให้นักเรียน แล้วเก็บตัวอย่างที่ดีไว้ประมาณ 2 - 3 ชิ้น เพื่อนำมาสนทนากับนักเรียนถึงผลงานเหล่านั้นว่า ดี หรือสวยงามอย่างไร

ขั้นสอน

1. เมื่อนักเรียนได้รับงานของตนเองคืนแล้ว ครูให้นักเรียนแต่ละคู่อ่านเรื่องย่อของนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง”
2. ครูให้นักเรียนแต่ละคู่ตั้งคำถามจากเรื่องย่อของนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” อีกครั้งหนึ่ง โดยไม่ให้ใช้ ถ้อยคำหรือภาษาที่เหมือนกับคำถามที่ครูตั้งไว้ให้นักเรียนตอบ จำนวน 11 ข้อ

3. เมื่อแต่ละกลุ่มได้คำถามที่ตั้งจากเรื่องย่อแล้ว ครูให้นักเรียนที่จับคู่กันทุกคู่ช่วยกันบอกคำถามที่คิดจากเรื่องย่อนั้นเป็นข้อ ๆ โดยนักเรียนและครูช่วยกันสรุปให้ได้ว่าควรใช้ภาษาอย่างไร เมื่อทำการตกลงกันได้ระหว่างครูกับนักเรียนแล้ว ครูก็เขียนคำถามเหล่านั้น เพื่อเป็นคำถามโครงเรื่องลงบนกระดาน โดยลักษณะคำถามควรจะเป็นลักษณะนี้คือ

3.1 ใครทำอะไร?

3.2 ทำที่ไหน?

3.3 ปมปัญหาเกิดขึ้นได้อย่างไร?

3.4 คลี่คลายหรือแก้ปัญหาได้อย่างไร?

3.5 ข้อคิดที่ได้จากนิทาน

4. เมื่อได้คำถามที่เป็นโครงเรื่องทั้ง 5 ข้อแล้ว จากการช่วยกันคิดและสรุปร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนแล้ว ครูใช้คำถามโครงเรื่องถามนักเรียนทุกคนในห้อง เพื่อให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและพยายามให้ การตอบคำถามของนักเรียนครอบคลุมเนื้อเรื่องของนิทาน ถ้านักเรียนตอบได้ไม่ครอบคลุม ครูถามนักเรียนคนอื่น ๆ อีก เพื่อช่วยให้คำตอบชัดเจนและครอบคลุมเนื้อเรื่องยิ่งขึ้นให้ถามจนครบทั้งหมด 5 คำถาม

5. เมื่อนักเรียนช่วยกันตอบคำถามโครงเรื่องทั้งหมดแล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์เนื้อเรื่องของนิทาน เรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” ว่าอะไรคือปมปัญหาหรือสาเหตุแห่งปัญหานิทานเรื่องนี้ให้ประโยชน์ หรือแง่คิดแก่ผู้อ่านอย่างไรและช่วยกันสรุป ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

6. ครูให้นักเรียนที่จับคู่กันเขียนคำถามโครงเรื่อง จากคำถามโครงเรื่องก็จะสร้างโครงเรื่องได้ว่าใครเป็นผู้ทำอะไร ทำที่ไหน ทำเมื่อไร ทำอย่างไร และให้นักเรียนเขียนคำตอบ จากคำถามโครงเรื่องนั้นก็จะได้ และข้อคิดที่ได้จากเรื่องลงในกระดานแล้วส่งครู

ขั้นสรุป

ครูสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” ให้นักเรียนทราบว่า “จงมีความพอใจในสิ่งที่ตนดำรงอยู่และจงทำให้ดีที่สุด”

สื่อการเรียนการสอน

นิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตั้งคำถาม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงานการเขียนโครงเรื่อง

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 18 เรื่อง ทำไมเต่าจึงมีกระดอง

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

พฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละครในนิทาน เมื่อศึกษาและวิเคราะห์แล้ว จะเป็นแนวทางที่ส่งเสริมการสร้างเรื่องราวให้เป็นนิทาน

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับ การแก้ปัญหาของตัวละครจากนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” ได้
2. นักเรียนสามารถวาดภาพพฤติกรรมในการแก้ปัญหาและเขียนอธิบายภาพได้
3. นักเรียนสามารถเขียนนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” พร้อมกับวาดภาพประกอบได้

เนื้อหา

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของตัวละคร
2. วาดภาพและอธิบายพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของตัวละคร
3. เขียนนิทาน เรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” และวาดภาพประกอบ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

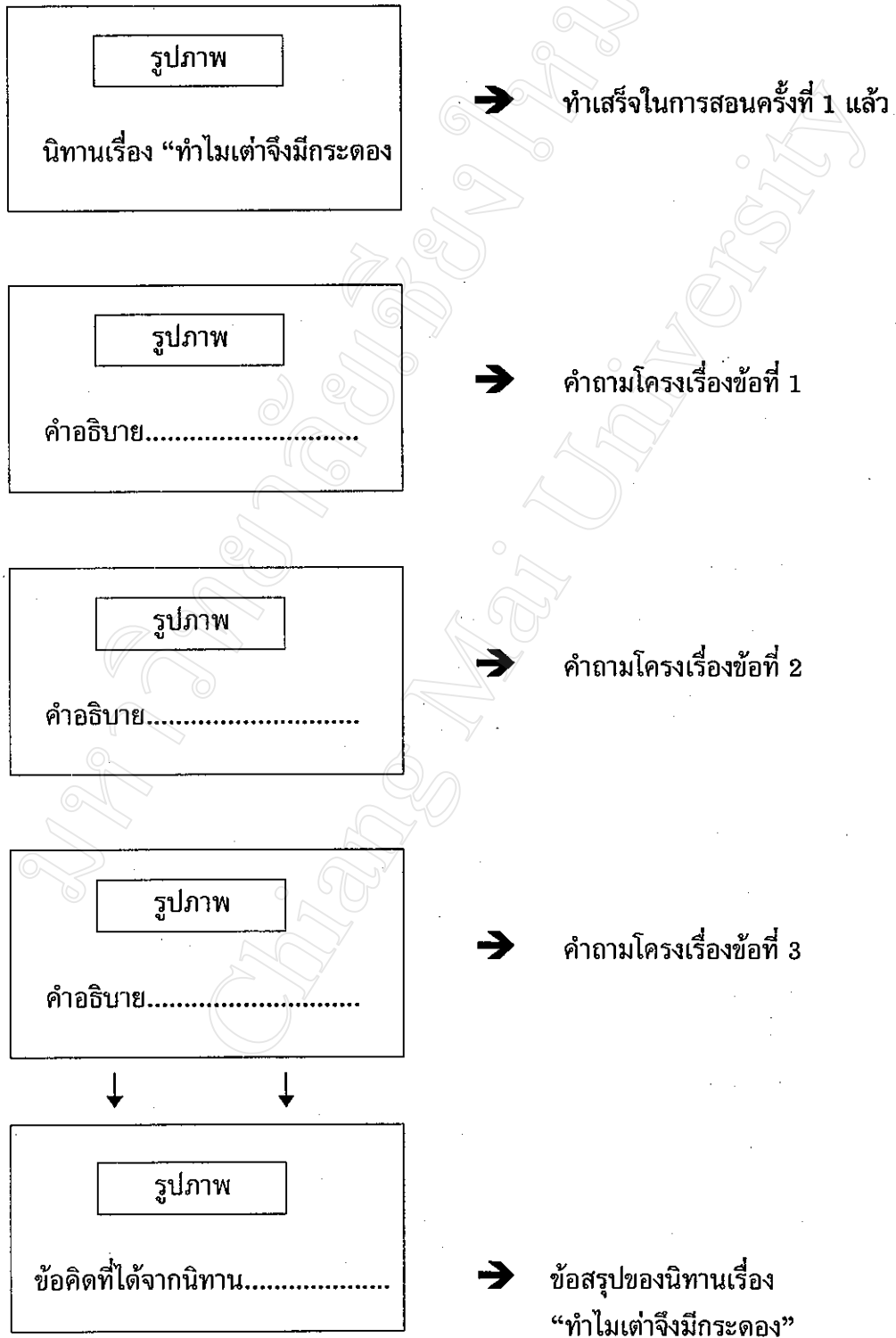
ครูนำภาพเหตุการณ์ที่น่าสนใจ แล้วให้นักเรียนในชั้นดูและพูดคุยสนทนาซักถามแล้วให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับภาพเหตุการณ์นั้น ว่ามีปัญหอะไร ควรจะแก้ไขปัญหานั้นหรือไม่ และแก้ไขปัญหายังไร ผลที่ได้รับควรเป็นอย่างไรครูและนักเรียนจึงช่วยกันสรุปเรื่องราวอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนที่จับคู่กันมารับคำถามโครงเรื่องที่นักเรียนนำเสนอครู หลังจากนั้นลองให้นักเรียนแต่ละคู่เล่านิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” ต่อกันให้ครบทุกคู่
2. เมื่อนักเรียนเล่านิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” จบแล้ว ครูจึงตั้งคำถามและพยายามให้ทุกคู่มีโอกาสตอบคำถามนั้น โดยคำถามจะเกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหของตัวละครในเรื่อง โดยที่คำถามนั้นจะเป็นลักษณะดังนี้ คือ

- 2.1 อะไรคือปมปัญหาของนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง”
- 2.2 ใครแก้ไขปัญา และแก้ไขได้อย่างไร
- 2.3 ตัวละครที่แก้ไขปัญานั้นมีพฤติกรรมอย่างไร
- 2.4 พฤติกรรมของตัวละครใดสอดคล้องหรือสัมพันธ์กับปมปัญหา
- 2.5 เมื่อแก้ไขปัญาแล้วผลเป็นอย่างไร
- 2.6 ข้อคิดที่ได้จากเรื่องคืออะไร

3. เมื่อนักเรียนตอบคำถามที่ครูตั้งไว้แล้ว ครูให้นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันทำนิทาน เรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” โดยทำเป็นรูปเล่ม มีภาพประกอบ พร้อมคำอธิบายภาพให้ต่อเนื่องกันเป็นเรื่องราว โดยนำแนวคิดที่ได้จากการตอบคำถามโครงเรื่องและการตอบคำถามที่ครูตั้งซึ่งเกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญาของตัวละครในนิทานเรื่อง “ทำไมเต่าจึงมีกระดอง” ซึ่งนิทานที่เป็นรูปเล่มจะประกอบด้วย ปกนิทาน เนื้อเรื่อง และข้อคิด ซึ่งในแต่ละส่วนจะประกอบด้วยรูปภาพ และคำอธิบายหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นซึ่งจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กันจะมีลักษณะดังนี้ คือ

ขั้นสรุป

ครูนำผลงานของนักเรียนแต่ละคู่จัดแสดงและชื่นชมผลงาน และให้นักเรียนภูมิใจในผลงานของตนเอง พร้อมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเอง

สื่อการเรียนการสอน

การจัดทำนิทานเป็นรูปเล่ม

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
3. สังเกตจากการเขียนคำอธิบายภาพ
4. ตรวจผลงานการทำนิทานเป็นรูปเล่ม

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 19 เรื่อง ทำไมเต่าจึงมีกระดอง

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างอิสระโดยมีกรอบของปมปัญหาและพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของตัวละคร อาจเป็นการช่วยให้นักเรียนแต่งนิทานและเขียนนิทานได้อย่างสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เมื่อนักเรียนฟังนิทานเรื่อง “ปลาตุกรบยักษ์” แล้ว สามารถกำหนดปมปัญหาของเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถแต่งและเขียนนิทานได้
3. นักเรียนสามารถจัดทำนิทานออกมาเป็นรูปเล่มได้

เนื้อหา

1. การกำหนดปมปัญหาของนิทานเรื่อง “ปลาตุกรบยักษ์”
2. การแต่งและเขียนนิทานเรื่อง “ปลาตุกรบยักษ์”
3. การจัดทำนิทานเรื่อง “ปลาตุกรบยักษ์” เป็นรูปเล่มได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูเล่านิทานเรื่อง “ปลาตุกรบยักษ์” ให้นักเรียนฟัง 2 จบ เมื่อฟังนิทานจบแล้วครูพุดคุยซักถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของนิทานว่าเป็นอย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนที่จับคู่กันช่วยกันคิดและตั้งคำถาม โครงเรื่องจากนิทานเรื่อง “ปลาตุกรบยักษ์” โดยสามารถดูตัวอย่างจากที่เคยได้ทำมาจากนิทานเรื่องก่อนว่า ลักษณะคำถามจะเป็นอย่างไร ถ้านักเรียนทำไม่ได้ครูควรให้คำแนะนำ ซึ่งลักษณะคำถามจะเป็นดังนี้

1.1 ใคร?

ตอบ ยักษ์, ปลาตุก, ตะไคร่น้ำ, ตะขาบ, แมงป่อง, ไก่แจ้, ไข่ม้วน และนกฮูก

1.2 ทำอะไร? อย่างไร?

ตอบ มียักษ์เเกรอยู่ตนหนึ่ง ปลุกบ้านอาศัยอยู่ บริเวณป่ายักษ์ตนนี้มีนิสัย เกรมะเหรงเเกร ชอบรังแกสัตว์อื่น จนได้รับความเดือดร้อนกันถ้วนหน้า จึงเป็นที่รังเกียจของสัตว์ทั่วไป แต่ไม่มีใครกล้ามาปราบยักษ์ตนนี้ได้

มีปลาดุกอยู่ตัวหนึ่ง มันแค้นยักษ์มาก เพราะยักษ์มาจับเพื่อน ๆ ของมันที่อาศัยอยู่ในลำน้ำกินจนเกลี้ยง เหลือมันอยู่ตัวเดียว วันหนึ่งปลาดุกคิดจะไปปราบยักษ์ มันจึงว่ายน้ำมาตามลำน้ำก็เผชิญมาพบกับตะไคร่น้ำ ตะไคร่น้ำเห็นปลาดุกว่ายน้ำมา มันจึงขอไปด้วยทั้งสอง ต่างก็ลอยตามน้ำไปด้วยกัน ตะขาบเห็นปลาดุกและตะไคร่น้ำลอยมาจึงขอไปด้วย ทั้งสามลอยน้ำมา ด้วย ไม่นานก็ไปเจอไก่แจ้กับไข่ม่ออยู่ริมธาร ไก่แจ้และไข่ม่อต่างก็ได้รับความเดือดร้อนจากยักษ์เเกรเช่นกัน จึงร่วมขบวนเดินทางไปกับปลาดุกและเพื่อน ๆ ด้วย

สุดท้ายก่อนที่จะถึงบริเวณที่พักของยักษ์ ปลาดุกและเพื่อน ๆ ก็ไปเจอกับนกฮูกซึ่งสมัครใจร่วมทำศึกกับยักษ์ด้วยความเต็มใจ

1.3 ปมปัญหาเกิดขึ้นได้อย่างไร?

ตอบ มียักษ์อยู่ตนหนึ่ง ปลุกบ้านอาศัยอยู่บริเวณป่า ยักษ์ตนนี้มีนิสัย เกรมะเหรงเเกรชอบรังแกสัตว์อื่น จนได้รับความเดือดร้อนกันถ้วนหน้า จึงเป็นที่รังเกียจของสัตว์ทั่วไป แต่ไม่มีใครกล้ามาปราบยักษ์ตนนี้

1.4 คลี่คลายหรือแก้ปัญหาอย่างไร?

ตอบ เมื่อเดินทางไปถึงเชิงเขาก็ได้เวลาพลค่ำพอดี ทั้งหมดจึงได้ร่วมกันวางแผนกำจัดยักษ์เเกรอย่างเคร่งเครียด ตกตึกในคืนนั้น ขณะที่ยักษ์กำลังนอนหลับอยู่ด้วยความอ่อนเพลีย หลังจากออกหากินมาทั้งวัน มันก็ตกใจตื่นขึ้นมาเพราะได้ยินเสียงไก่ขัน

เมื่อมันลุกขึ้นมามันจึงเดินตรงไปหยิบผ้าเช็ดตัว เพื่อไปอาบน้ำ ในทันใดนั้นตะขาบซึ่งแอบอยู่แล้วก็กัดมือยักษ์ทันที ยักษ์รีบวิ่งไปที่ห้วยนอน แล้วเอื้อมมือไปหยิบกลองไม้ขีดมาเพื่อจะจุดไฟให้สว่าง เมื่อเปิดกลองไม้ขีดออกแมงป่องซึ่งคอยที่อยู่แล้ว ก็ตอมมือยักษ์ซ้ำเข้าไปอีก คราวนี้ยักษ์จึงวิ่งเข้าไปในครัว ไปที่เตาไฟ และก้มลงเป่าไฟในเตาเผื่อว่าจะมีเชื้อไฟเหลืออยู่ทันใดนั้น “ไข่ม่อ” ก็แตกออกกระจายใส่เต็มใบหน้าของยักษ์

ยักษ์ร้องพร้อมกับวิ่งตรงไปที่โอ่งน้ำ หวังจะใช้น้ำล้างหน้า แต่เมื่อไข่ม่อวิ่งน้ำในโอ่ง “ปลาดุก” ซึ่งคอยที่อยู่แล้วก็ใช้เงี่ยงมือของยักษ์จนเลือดออก

ยักษ์ร้องเสียงหลงแล้ววิ่งลงบันไดนั้นไป พอเท้าก้าวถึงพื้นก็ไปเหยียบเอาตะไคร่น้ำเข้า ยักษ์จึงลื่นไถลล้มลงหัวฟาดพื้น และ “นกฮูก” ก็ตรงมาจิกลูกตายักษ์ทันที ในที่สุดยักษ์ก็สิ้นใจตาย ซึ่งก็เป็นไปตามแผนที่วางไว้ทุกประการ จนสามารถกำจัดยักษ์เเกรได้ผลสำเร็จ

1.5 ข้อคิดที่ได้จากนิทาน

ตอบ การมีความสมัครสมานสามัคคีร่วมแรงร่วมใจกันย่อมทำงานสำเร็จได้ตามความประสงค์

2. เมื่อตั้งคำถามได้แล้ว ครูให้นักเรียนตอบคำถามของนิทานเรื่อง “ปลาตุกรบยักษ์” โดยลักษณะการตอบคำถามนั้นควรจะเป็นคำตอบที่สั้น ๆ กว้าง โดยให้นักเรียนช่วยกันคิดและเขียนคำตอบลงในกระดาษ จนตอบคำถามครบทุกข้อ หลังจากนั้นให้นักเรียนที่จับคู่กันทำงาน นำคำตอบจากคำถามทั้งหมดมาห่อรวมรวมกัน และแต่งเติมความให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันโดยอิสระ ให้เป็นนิทานเรื่อง “ปลาตุกรบยักษ์” ตามความคิดของตนเอง หลังจากนั้นนำเสนอนิทานของตนเองให้เพื่อน โดยออกไปอ่านหรือเล่าให้เพื่อนและครูฟัง

3. ครูให้นักเรียนทำนิทานเรื่อง “ปลาตุกรบยักษ์” ออกมาในลักษณะรูปเล่ม ซึ่งจะประกอบด้วยปกนิทาน รายละเอียดคำอธิบายหรือเนื้อเรื่อง และบทสรุป ซึ่งครูจัดเตรียมอุปกรณ์การทำนิทานให้นักเรียน

4. นักเรียนนำนิทานที่ช่วยกันทำออกมาเป็นรูปเล่มส่งครู
ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปนิทานเรื่อง “ปลาตุกรบยักษ์” อีกครั้งพร้อมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากนิทานเรื่องนี้

สื่อการเรียนการสอน

1. การจัดทำนิทานเรื่อง “ปลาตุกรบยักษ์”
2. อุปกรณ์การจัดทำนิทานเรื่อง “ปลาตุกรบยักษ์”

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการตั้งคำถาม
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจสอบผลงานการเขียนและจัดทำนิทานเป็นรูปเล่ม

นิทานเรื่อง ปลาตุกรบยักษ์

นานมาแล้วในป่าแห่งหนึ่งซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพรรณไม้นานาชนิด มีความสวยงาม ให้ความชุ่มชื้นแก่บริเวณนั้นเป็นอย่างมาก

ข้างๆ ป่าแห่งนั้นมีภูเขาใหญ่อยู่ลูกหนึ่ง ที่ไหล่เขามียักษ์เกเรอยู่ตนหนึ่งปลูกบ้านเรือนอาศัยอยู่บริเวณนั้น ยักษ์ตนนี้มีนิสัยเกะกะเหรอกเเร ชอบรังแกสัตว์อื่นจนได้รับความเดือดร้อนกันทั่วหน้า จึงเป็นที่รังเกียจของคนทั่วไปแต่ไม่มีใครกล้ามาปราบยักษ์ตนนี้

มีปลาตุกอยู่ตัวหนึ่งมันแค้นยักษ์มากเพราะยักษ์มาจับ เพื่อนๆ ของมันที่อาศัยอยู่ในลำน้ำกินจนเกลี้ยงเหลือน้ำอยู่ตัวเดียว

วันหนึ่งปลาตุกคิดจะไปปราบยักษ์ มันจึงว่ายน้ำมาตามลำน้ำก็เผชิญมาพบกับตะไคร่น้ำ ตะไคร่น้ำเห็นปลาตุกว่ายน้ำมา มันจึงถามปลาตุกว่า “เจ้าตุก เจ้าจะไปไหน?” “ข้าจะไปรบยักษ์” ปลาตุกตอบ “เราขอไปด้วยซิ” ตะไคร่น้ำเอ่ยปากขอปลาตุก และตะไคร่น้ำลอยมาจึงถามว่า “อ้าว ปลาตุก ตะไคร่น้ำ จะไปไหนกันล่ะ?” “อ้อ พวกเรากำลังจะไปรบยักษ์” “ขอขอไปด้วยซิ เพราะยักษ์ชอบมารังแกข้าเสมอเลย” “ตกลงไปก็ไป” ทั้งสามลอยน้ำไปด้วยกัน แมงป่องเห็นปลาตุก ตะไคร่น้ำ และตะขาบลอยน้ำมาจึงถามว่า “อ้าวท่านทั้งสามจะไปไหนกันล่ะ” “อ้อ พวกเรากำลังจะไปรบยักษ์” ปลาตุกตอบ “ข้าขอไปด้วยซิ เพราะยักษ์ชอบมารังแกผมเสมอเหมือนกัน” “ตกลงไปก็ไป” ทั้งสี่ลอยน้ำไปด้วยกันไม่นานก็ไปเจอไก่อแจ้กับไข่น้ำ อยู่ริมลำธารไก่อแจ้และไข่น้ำต่างก็ได้รับความเดือดร้อนจากยักษ์เกเรเช่นกัน จึงชวนเดินทางไปกับปลาตุก และเพื่อนๆ ด้วย สุดท้ายก่อนที่จะถึงบริเวณที่พักของยักษ์ ปลาตุกและเพื่อนๆ ก็ไปเจอกับนกฮูกซึ่งสมัครใจร่วมทำศึกกับยักษ์ด้วยความเต็มใจ เมื่อเดินทางไปถึงเชิงเขาก็ได้เวลาพลบค่ำพอดี ทั้งหมดจึงได้ร่วมกันวางแผนกำจัดยักษ์เกเรอย่างเคร่งครัด ตกตึกในคืนนั้น ขณะยักษ์กำลังนอนหลับอยู่ด้วยความอ่อนเพลีย หลังจากออกหากินมาทั้งวัน มันก็ตกใจตื่นขึ้นเพราะได้ยินเสียงไก่อแจ้ “เอ๊ะ วันนี้ทำไมแจ้เร็วจัง เรายังนอนไม่อิ่มเลย” ยักษ์ร้องพึมพำในใจด้วยความงัวเงียง่วงนอน มีอาการสับสนสับสน เมื่อมันลุกขึ้นมามันจึงเดินตรงไปหยิบผ้าเช็ดตัวเพื่อไปอาบน้ำ ในทันใดนั้นตะขาบ ซึ่งแอบรออยู่แล้ว ก็กัดมือยักษ์ทันที “โอ๊ย ปวดเหลือเกิน อะไรต่อยมือข้าอึกแล้ว” ยักษ์ร้องครวญคราง ยักษ์รีบวิ่งไปที่ห้วยนอน แล้วเอื้อมมือไปหยิบกลองไม้ขีด มาเพื่อจะจุดไฟสว่าง เมื่อเปิดกลองไม้ขีดออกแมงป่อง ซึ่งคอยที่อยู่แล้ว ก็ต่อยมือยักษ์ซ้ำเข้าไปอีก “โอ๊ย อะไรต่อยมือข้าอึกแล้ว” คราวนี้ยักษ์จึงวิ่งเข้าไปในครัว ไปที่เตาไฟ และก้มลงเป่าไฟในเตาเพื่อที่จะมีเชื้อไฟเหลืออยู่ ทันใดนั้น “ไข่น้ำ” ก็แตกออกกระจายใส่เต็มใบหน้าของยักษ์ “โอ๊ย อะไรแตกใส่หน้าข้าหมิ่นไปหมดแล้ว ทนไม่ไหวแล้วโว้ย” ยักษ์ร้องพร้อมกับวิ่งตรงไปที่โถงน้ำ หวังจะใช้น้ำล้างหน้า แต่เมื่อใช้มือวัดน้ำในโถง “ปลาตุก” ซึ่งคอยที่อยู่แล้วก็จะใช้เงี่ยงมือของยักษ์จนเลือดออก “โอ๊ย ตัวอะไรมาอึกมือข้าอึกแล้ว ปวดเหลือเกิน” ยักษ์ร้องเสียงหลงแล้ววิ่งลงบันไดนั้นไป พอเท้าก้าว

ถึงพื้นที่เหยียบไปเอาตะไคร่น้ำเข้า ยักษ์จึงสิ้นไถลล้มลงหัวฟาดพื้น และ “นกฮูก” ก็ตรงมาจิกลูกตายักษ์ทันที ในที่สุดยักษ์ก็สิ้นใจตาย ซึ่งเป็นไปตามแผนที่วางไว้ทุกประการ จนสามารถกำจัดยักษ์เงเราได้ผลสำเร็จ

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

1. ผู้ที่ประพฤติตัวเกะกะเหรเกเร รังแกผู้อื่นย่อมเป็นที่รังเกียจเกลียดชังของคนทั่วไป ในที่สุดก็จะได้รับผลจากกระทำความชั่วนั้น
2. การทำงานร่วมกันต้องมีการวางแผน และต้องแบ่งงานกันทำตามความรู้ความสามารถของแต่ละคน งานจึงจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
3. การมีความสมัครสมานสามัคคีร่วมแรงร่วมใจกัน ย่อมทำงานสำเร็จได้ ตามความประสงค์

แผนการสอน การใช้ กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 20 เรื่อง ทำไมเต่าจึงมีกระดอง

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การฝึกฝนให้นักเรียนได้แต่งนิทานเองโดยใช้กิจกรรมนิทาน ทำให้นักเรียนกล้าคิด และแสดง
ความคิดนั้นออกมาในรูปของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องตามหัวข้อที่กำหนดให้ได้
2. นักเรียนสามารถแต่งและเขียนนิทานจากโครงเรื่องที่กำหนดให้ได้
3. นักเรียนสามารถเขียนนิทานพร้อมทั้งวาดภาพตามชื่อเรื่องที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

1. การเล่าเรื่องตามหัวข้อที่กำหนด
2. การแต่งและเขียนนิทานจากโครงเรื่องที่กำหนดให้
3. การแต่งและเขียนนิทาน การวาดภาพตามชื่อเรื่องที่กำหนด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง “เทศกาลสงกรานต์” โดยวิธีการสนทนานั้นครูจะเป็นคนเริ่มพูด
ถึงเทศกาลสงกรานต์ของไทยก่อน หลังจากนั้นให้นักเรียนพยายามเล่าต่อกันจน คิดว่าน่าจะสมบูรณ์
และครูกับนักเรียนช่วยกันสรุปอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนที่ทำงานโดยการจับคู่กันในครั้งก่อน จับคู่กันอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นครู
แจกกระดาษให้นักเรียนแต่ละคู่
2. เมื่อแจกกระดาษครบหมดทุกกลุ่มแล้ว ครูตั้งโครงเรื่องเพื่อให้นักเรียน แต่ละคู่ได้นำไปใช้
ในการแต่งและเขียนนิทาน พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องตามความคิดของตนเอง ซึ่งลักษณะของโครงเรื่องจะ
เป็นดังนี้

- 2.1 ประพนธ์เป็นตำรวจ
- 2.2 เหตุเกิดที่ชายแดนไทย - พม่า
- 2.3 คนร้ายค้ายาบ้า
- 2.4 ประพนธ์และเพื่อนตำรวจเข้าไปปราบปราม
- 2.5 คนร้ายถูกจับกุมโดยตำรวจแต่ประพนธ์ได้รับบาดเจ็บสาหัส

3. เมื่อเสร็จแล้ว ครูสุ่มตัวอย่างเพื่อให้ออกมาอ่านให้เพื่อนฟังประมาณ 2-3 กลุ่มในการนำเสนอ ครูและเพื่อนควรจะช่วยแนะนำและให้กำลังใจแก่เพื่อนและนักเรียนด้วย เพื่อเป็นกำลังใจในการทำงานครั้งต่อไป

4. เมื่อทำกิจกรรมข้อ 3 เสร็จแล้ว ครูมอบหมายงานชิ้นต่อไปให้นักเรียนได้ทำเป็นการบ้าน คือ ครูแจกใบงานที่มีชื่อเรื่อง โดยครูเป็นผู้กำหนดให้ แล้วให้นักเรียนแต่งนิทานจากชื่อเรื่องพร้อมทั้งวาดภาพประกอบ ครูควรแนะนำด้วยการแต่งนิทานและแสดงออกมาในรูปของการเขียนนิทานนั้น เนื้อเรื่องและภาพที่วาดควรจะสอดคล้องและสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่ครูกำหนดไว้ ครูส่งเสริมให้นักเรียนติดตามขั้นตอนการใช้กิจกรรมนิทาน เพื่อให้ง่ายต่อการคิดและเขียนเนื้อเรื่องนิทานเรื่องที่ครูกำหนดให้เป็นอย่างนี้ คือ

รูปภาพ

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

ขั้นสรุป

ครูกับนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับขั้นตอนการทำงาน และปัญหาที่พบ ครูควร แนะนำให้นักเรียนได้แต่งและเขียนนิทาน โดยใช้ขั้นตอนการใช้กิจกรรมนิทานเพื่อเป็นแนวทางในการคิดและเขียนนิทานได้ง่ายยิ่งขึ้น

สื่อการเรียนการสอน

ใบงานนิทานเรื่อง “ต่างกับแต่้ม”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการเล่าเรื่องตามหัวข้อที่กำหนด
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
3. สังเกตจากการแต่งและเขียนนิทานการวาดภาพตามหัวข้อที่กำหนด
4. ตรวจสอบผลจากการแต่งและเขียนนิทานการวาดภาพและหัวข้อที่กำหนด

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 21 เรื่อง แมลงอปลักษณ์

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การตอบคำถามแล้วเขียนเรื่องย่อของเรื่องที่ได้รับฟัง แสดงให้เห็นถึงความสามารถของการฟังและการคิดที่มีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์

1. เมื่อนักเรียนฟังนิทานเรื่องแมลงอปลักษณ์แล้ว สามารถตอบคำถามจากเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องย่อของนิทานเรื่อง แมลงอปลักษณ์ ได้

เนื้อหา

1. ฟังนิทานเรื่อง “แมลงอปลักษณ์”
2. หาคำตอบจากนิทานเรื่อง “แมลงอปลักษณ์”
3. เขียนเรื่องย่อจากนิทานเรื่อง “แมลงอปลักษณ์”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูเล่านิทานเรื่อง “แมลงอปลักษณ์” ให้นักเรียนฟังจากฟัง 2 จบ เมื่อฟังจบแล้ว ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องและสรุปเรื่องอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นสอน

1. เมื่อนักเรียนได้ฟังนิทานเรื่อง “แมลงอปลักษณ์” แล้ว ครูแบ่งเนื้อหานิทานออกเป็น

9 ตอน ดังนี้

1.1 แมลงทั้งหมดนี้อยู่ในความปกครองของพระราชินีเสื่อผู้สง่างาม พระองค์มีปีกสีทอง ล่องปรายแพรวพราวและที่สำคัญ พระราชินีเสื่อมีของวิเศษอย่างหนึ่งที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษ นั่นก็คือ “ไม้ประกายเพชร” ซึ่งทำด้วยทองคำแท้นมีอำนาจวิเศษสามารถเนรมิตสิ่งต่างๆ ได้ทุกอย่างตามพระราชประสงค์ของพระราชินีเสื่อ

1.2 พระราชาผิสี้อทรงมีพระสหายชื่อว่า “แมลงเพชร” เป็นผู้ที่มีความสามารถมากและมีความจงรักภักดีต่อพระราชาผิสี้อได้กระทำความดีเป็นที่ถูกพระทัยของพระราชาจึงได้รับพระราชทานชื่อจากพระราชา แมลงเพชรมีรูปร่างเล็ก ปีกสีเงินบินได้สูงและรวดเร็วมากเป็นที่เกรงขามของเหล่าแมลงอื่นๆ ยิ่งนัก

1.3 ต่อมาพระราชาผิสี้อ ได้มีคำสั่งลับเฉพาะกับแมลงเพชรพระสหายสนิทว่า “แมลงเพชรข้าจะให้เจ้ายืมไม้เท้าประกายเพชรของข้าไปและข้าขอให้เจ้าช่วยดูแลเหล่าแมลงทั้งหลายแทนข้าสักระยะหนึ่ง โดยมีข้อแม้ว่า ห้ามนำไม้ประกายเพชรไปสร้างความเดือดร้อนแก่ ผู้อื่นโดยเด็ดขาด เจ้าจำไว้ให้ตึ้นะ”

“เป็นพระมหากษัตริย์คุณพระพุทเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าจะไม่ทำให้พระองค์ผิดหวัง ถ้าข้าพระพุทธเจ้าผิดสัญญา ขอให้พระองค์ทรงลงโทษได้เลยพระพุทธเจ้าข้า” แมลงเพชรรับคำพร้อมกับให้สัญญา

1.4 จากนั้นแมลงเพชรก็ออกไปเที่ยวเยี่ยมเยียนแมลงอื่นๆ พร้อมกับนำไม้เท้าประกายเพชรไปด้วยเสมอ ตั้งแต่ได้รับมอบพระราชอำนาจจากพระราชาผิสี้อนิสัยของแมลงเพชรก็เปลี่ยนไป เริ่มเย่อหยิ่งจองหอง ไม่ทักทายลงแมลงหวิ ยายแมลงปอเหมือนเช่นเคย ทำให้ยายแมลงปอสงสัยจึงเอ่ยปากถามแบบหยอกล้อแมลงเพชรว่า

“ไ้แมลงเพชรหมุ่นี้เป็นอะไรไปหรือไม่เห็นทักทายกันบ้างเลย หรือว่าถูกพระราชาลงโทษมา หน้าตาไม่ค่อยสบายเลยนี้”

แมลงเพชรเมื่อได้ฟังยายแมลงปอพูดดังนั้น มันรู้สึกโกรธมาก จึงใช้ไม้เท้าประกายเพชรชี้ไปที่ยายแมลงปอ แล้วพูดว่า

“จงเป็นรูปปั้นเตี๋ยวนี”

พอแมลงเพชรพูดขาดคำ ยายแมลงปอก็กลายร่างเป็นรูปปั้นทันที

“บ้ังอาจมาพูดล้อเล่นกับข้า จึงต้องได้รับโทษเช่นนี้” แมลงเพชรพูดพลางหัวเราะแถมเยาะเย้ย

1.5 นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาก็มีรูปปั้นของแมลงต่างๆ เพิ่มจำนวนขึ้นทุกวัน ป่าที่เคยร่มเย็นเป็นสุขและอยู่กันอย่างเงียบสงบ บัดนี้กลับกลายเป็นป่าแห่งความลึกลับ เงียบเหงาน่าสะพรึงกลัวปราศจากเสียงหัวเราะหยอกล้อกันดังเช่นแต่ก่อน แมลงทับตัวหนึ่งเห็นพวกแมลงด้วยกันต้องถูกแกล้งรังแกจากแมลงเพชร จึงได้เอ่ยปากปรึกษากับป่าดึกแดนว่า

“ป่าดึกแดนครับ เราจะทำอย่างไรกันดี จึงจะกำจัดเจ้าแมลงเพชรจอมอันทพาลให้พ้นไปจากป่าของเราได้ครับ”

“คงจะยากหลานเอ๋ย เพราะเจ้าแมลงเพชรมีไม้เท้าวิเศษอยู่ในมือของมัน ขึ้นใครไปต่อปากต่อคำมันเข้า ก็ต้องถูกมันสาปให้กลายเป็นรูปปั้นไปหมด เจ้าก็เห็นอยู่แล้วมิใช่หรือ”

“ถ้าพวกเราทั้งหมดจะรวมตัวกันไปร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพระราชาผู้เสียให้ทรงทราบถึงความเดือดร้อนของพวกเรา บ้าว่าจะดีไหมครับ” แผลงทับออกความเห็น

“เออก็น่าจะลองดูเหมือนกันนะหลาน เพราะพระราชาท่านจะได้ทรงรู้ความจริงว่าผู้ที่พระองค์ทรงไว้วางพระทัยให้ดูแลพวกเราแทนพระองค์ท่าน มีความประพฤติชั่วช้าเพียงใด” บ้าตึกแต่นับสนุน

เมื่อคิดได้ดังนั้นแล้วแผลงทับและบ้าตึกแต่นก็พาสมัครพรรคพวกแผลงทั้งหลายในป่าเข้าไปร้องทุกข์ต่อพระราชาผู้เสีย ว่าถูกแผลงเพชรฆาตแห่งรังแกต่าง ๆ นานาจนได้รับความเดือดร้อนอย่างแสนสาหัส

1.6 เมื่อพระราชาผู้เสียทรงทราบเช่นนั้น จึงได้ให้ไปตามตัวแผลงเพชรเข้าเฝ้า พร้อมกับให้นำไม้เท้าประกายเพชรมาคืนด้วย

“ว่าไงแผลงเพชร พวกแผลงทั้งหลายเขาได้มาร้องทุกข์กล่าวโทษว่าเจ้าได้ข่มเหงรังแกพวกเขาเป็นความจริงหรือไม่” พระราชาผู้เสียทรงถาม

แต่แผลงเพชรก้มหน้านิ่งไม่ตอบ พระราชาจึงตรัสต่อไปว่า

“นี่แสดงว่าเป็นจริงอย่างที่เขาร้องมาใช่ไหม เจ้าถึงก้มหน้านิ่งเฉยอยู่

“หามิได้พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าไม่เคยข่มเหงใครเลย พวกเขานั้นแหละข่มเหงรังแกกันเอง แล้วโยนความผิดมาให้ข้าพระพุทธเจ้า” แผลงเพชรปฏิเสธ

1.7 “ยังมาทำปากแข็งอีก ก็พวกแผลงต่าง ๆ เขาจะมีปัญญาสาปให้แผลงด้วยกันกลายเป็นรูปปั้นได้หรือ ก็มีแต่เจ้าเท่านั้นแหละที่มีไม้เท้าประกายเพชรของข้า เจ้ายอมรับมาเสียดี ๆ ก่อนที่ข้าจะไม่โห”

“ข้าพระพุทธเจ้าขอยอมรับผิด และขอพระองค์ทรงพระราชทานอภัยโทษให้ข้าพเจ้าด้วยเถิดพระพุทธเจ้าข้า” แผลงเพชรพูดด้วยเสียงสั่นเครือ

“ข้าคงยกโทษให้เจ้าไม่ได้หรอก เพราะเจ้าได้เคยให้สัญญาไว้แก่ข้าแล้วว่า เจ้าจะไม่ใช้ไม้ประกายเพชรของข้าไปสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น เจ้าไม่รักษาคำพูด อีกทั้งมีความเย่อหยิ่งลิ้มตัวเจ้าควรจะต้องรับโทษอย่างหนัก”

“พระราชาอาญาไม่พินเกล้าพินกระหม่อมแล้วแต่พระองค์จะทรงพิจารณาโทษพระพุทธเจ้าข้า”

1.8 แผลงเพชรก็กลับกลายร่างเป็นแผลงอัปลักษณ์ตามคำสาปทันที เวลาที่มันไปไหนก็จะถูกลีลาตัวอื่น ๆ พุดจาเยาะเย้ยถากถาง และเรียกมันว่า “แผลงถูกสาป” มันรู้สึกอับอายเป็นที่สุดแต่ก็ต้องทนรับทุกข์ต่อไป ในเวลาต่อมาชื่อของมันก็ถูกเรียกให้สั้นลงว่า “แผลงสาป” จนถึงทุกวันนี้

ส่วนแมลงต่าง ๆ ที่ถูกแมลงเพชรสาปให้เป็นรูปปั้นนั้น พระราชาผีเสื้อได้ใช้ไม้เท้า ปรักายเพชรชี้และเสกให้กลายร่างดังเดิมทั้งหมด แมลงทั้งหลายต่างอยู่ร่วมกันในป่านั้นอย่างมีความสุข

1.9 ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ คือ

1.9.1 เมื่อมีอำนาจอย่าหลงอำนาจ ใช้อำนาจในทางที่ผิดไปสร้างความทุกข์ความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น เพราะในไม่ช้าตนเอง ก็จะต้องได้รับผลกระทบที่ได้กระทำไว้ ดังคำกล่าวที่ว่า “ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว”

1.9.2 จงอย่าเป็นคนอวดดีถือดีและลืมนตนเอง เพราะจะมีแต่คนรังเกียจไม่ยกคบหาสมาคมด้วย

1.9.3 จงอย่าลืมนัดมั่นสัญญาที่ให้ไว้ต่อกัน ผู้ที่ไม่รักษาคำมั่นสัญญาจะไม่มีใครเชื่อถือ

1.9.4 สังคมใด ที่คนในสังคมมีความเห็นอกเห็นใจกันช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความรักใคร่กลมเกลียวกัน ไม่อิจฉาริษยากันสังคมนั้นก็จะมีแต่ความสุข

2. เมื่อแบ่งนิทานเรื่อง “แมลงอัปลักษณ์ ” ออกเป็น 9 ตอนแล้ว ครูแจกใบงานซึ่งประกอบด้วย การแบ่งนิทานเนื้อหานิทานออกเป็น 9 ตอนและคำถามจากเนื้อเรื่องทั้ง 9 ตอน ให้นักเรียนทุกคน เพื่อให้ นักเรียนตอบคำถามลักษณะคำถามจะเป็นดังนี้

2.1 ในป่าแห่งหนึ่งมีเหล่าแมลงอาศัยอยู่มากมายหลายชนิดและต่างรักใคร่กัน แมลงเหล่านี้อยู่ในความปกครองของพระราชาผีเสื้อ ซึ่งมีของวิเศษอย่างหนึ่งคืออะไร และของวิเศษมีคุณสมบัติอย่างไร?

ตอบ พระราชาผีเสื้อมีของวิเศษอย่างหนึ่งคือ “ไม้ปรักายเพชร” ซึ่งทำด้วยทองคำแท้ อันมีอำนาจวิเศษสามารถเนรมิตสิ่งต่าง ๆ ได้ทุกอย่างตามพระราชประสงค์ของพระราชาผีเสื้อ

2.2 พระราชาผีเสื้อมีพระสหายชื่อว่าอะไร และพระสหายของพระราชาผีเสื้อมีนิสัยอย่างไร?

ตอบ พระราชาผีเสื้อทรงมีพระสหายชื่อว่า “แมลงเพชร” เป็นผู้ที่มีความสามารถมาก และมีความจงรักภักดีต่อพระราชาผีเสื้อ

2.3 พระราชาผีเสื้อให้แมลงเพชรทำอะไร?

ตอบ พระราชาผีเสื้อให้แมลงเพชรยืมไม้เท้าปรักายเพชรและขอให้ช่วยดูแลเหล่าแมลงทั้งหลายแทนระยะหนึ่ง โดยมีข้อแม้ว่า ห้ามนำไม้ปรักายเพชรไปสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นโดยเด็ดขาด

2.4 เมื่อแมลงเพชรได้รับมอบหมายจากพระราชพิธีแล้ว แมลงเพชรทำอะไร?

ตอบ ตั้งแต่ได้รับมอบพระราชอำนาจจากพระราชพิธีเลื่อนยศของแมลงเพชรก็เปลี่ยนไป เริ่มเยื้องยั้งจองทอง

2.5 นับตั้งแต่นั้นมาป่าแห่งนั้นก็ไม่มีควมรุ่มเย็นเป็นสุข แมลงทับและป่าดึกแดนทำอย่างไร ?

ตอบ แมลงทับได้ปรึกษากับป่าดึกแดนว่าจะพาสัมครพรรคพวกแมลงทั้งหลายในป่าเข้าไปร้องทุกข์ต่อพระราชพิธีแล้วว่าถูกแมลงเพชรข่มเหงรังแกต่าง ๆ นานาจนได้รับความเดือดร้อนอย่างแสนสาหัส

2.6 เมื่อพระราชพิธีเลื้ดทรงทราบเรื่องแล้ว ทำอย่างไร?

ตอบ เมื่อพระราชพิธีเลื้ดทรงทราบ จึงได้ให้ไปตามตัวแมลงเพชร เข้าเฝ้าพร้อม กับให้นำไม้เท้าประกายเพชรมาคืนด้วย

2.7 เมื่อแมลงเพชรยอมรับผิดแล้ว พระราชพิธีเลื้ดทำอะไรกับแมลงเพชร ?

ตอบ พระราชพิธีเลื้ดสาบให้แมลงเพชรเป็นแมลงที่น่าเกลียด มีรูปร่างอัปลักษณ์ โดยให้ร่างของแมลงเพชรมีสีดำ บินได้ต่ำ ๆ ระยะใกล้ ๆ และมีกลิ่นเหม็นสาบ เป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป

2.8 เมื่อแมลงเพชรถูกสาบให้เป็นแมลงอัปลักษณ์แล้ว แมลงต่าง ๆ ที่ถูกแมลงเพชรสาบเป็นอย่างไร?

ตอบ แมลงต่าง ๆ ที่ถูกแมลงเพชรสาบให้เป็นรูปปั้นนั้น พระราชพิธีเลื้ดได้ใช้ไม้เท้าประกายเพชรชี้และเสกให้กลายร่างดังเดิมทั้งหมด

2.9 ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง “แมลงอัปลักษณ์” คืออะไร?

ตอบ เมื่อมีอำนาจอย่าหลงอำนาจ ใช้อำนาจในทางที่ผิดไปสร้างความทุกข์ความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น เพราะในไม่ช้าตนเองก็จะต้องได้รับผลกระทบที่ได้กระทำไว้ ดังคำกล่าวที่ว่า “ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว”

3. เมื่อนักเรียนได้รับคำถามแล้วให้ตอบคำถามทั้ง 9 ข้อ

4. ครูตรวจสอบคำตอบของนักเรียนแต่ละคนโดยการที่ครูเป็นถามคำถามแล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูลองให้โอกาสในการตอบคำถามทุก ๆ คน

5. เมื่อตอบคำถามครบทั้ง 9 ข้อแล้ว ให้นักเรียนทุกคนหลอมรวมคำตอบทั้งหมดเพื่อให้ได้เรื่องย่อ โดยการนำคำตอบจากคำถามทั้งหมด เรียงลำดับจากข้อ 1 - 9 ตามเหตุการณ์ของนิทานเรื่อง “แมลงอัปลักษณ์” และในการเขียนเรื่องย่อ นั้น จะต้องพยายามให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในการเขียนโดยส่งเสริมแนะนำให้แต่งเติมข้อความ ใช้ภาษาให้เหมาะสมเพื่อให้เนื้อเรื่องของนิทานได้เกิดภาษาที่สละสลวยมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

6. เมื่อเขียนเรื่องย่อเสร็จแล้ว ให้นักเรียนนำส่งครูเพื่อตรวจและครูให้นักเรียนทำปณิธานเรื่อง “แมลงอ๊บลักษณะ” เป็นการบ้าน

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนเล่าเรื่องย่อของนิทานเรื่อง “แมลงอ๊บลักษณะ” ต่อกันคนละ 1 ประโยคจนจบ และครูสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทานให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานเรื่อง “แมลงอ๊บลักษณะ”
2. เกมเล่นนิทาน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการเล่นเกมเล่นนิทาน
3. ตรวจผลงานการเขียนเรื่องย่อ

เกมเล่านิทาน

ผู้เล่น	นักเรียนทั้งชั้น
อุปกรณ์	นิทาน
กติกา	1.นักเรียนทุกคนต้องได้เล่านิทาน 2.นิทานที่เล่าจะต้องจบให้พอดีกับจำนวนนักเรียน
วิธีการเล่น	1. นักเรียนทุกคนอ่านนิทานที่กำหนดให้ 2. ให้นักเรียนเริ่มเล่านิทานโดยการเล่าทีละคน 3. หลังจากนั้นนักเรียนที่เหลือเล่านิทานตามเนื้อเรื่องต่อจากคนแรกโดยเล่าทีละคน เล่าตามความเหมาะสมของเนื้อเรื่องนิทาน ต้องคำนึงด้วยว่าควรเล่าหรือเหลือเนื้อเรื่องนิทานให้เพื่อนได้เล่า ไม่ควรเล่ายาวเกินไปเพราะเพื่อนอาจไม่ได้ร่วมกิจกรรมและไม่ควรเล่าสั้นเกินไปเพราะจะเหลือเนื้อเรื่องมากเพื่อนอาจจะเล่านิทานไม่จบตามกติกา 4. นักเรียนที่เล่าเป็นคนสุดท้ายมีหน้าที่สรุปข้อคิดที่ได้จากนิทาน

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 22 เรื่อง แมลงอปลักษณ์

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การตั้งคำถามโครงเรื่อง เป็นการส่งเสริมวิธีการคิด ทำให้คิดเป็น คิดได้ คิดอย่างอิสระ และแสดงวิธีการคิดนั้นออกมาในรูปของการเขียนได้อย่างสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถตั้งคำถามจากเรื่องย่อของนิทานเรื่อง “แมลงอปลักษณ์”
2. เมื่อนักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องย่อของนิทานเรื่อง “แมลงอปลักษณ์” แล้วสามารถเขียนโครงเรื่องได้
3. นักเรียนสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง “แมลงอปลักษณ์” ได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำสู่บทเรียน

ให้นักเรียนนำงานที่ทำการบ้านคือ ปกนิทานเรื่อง “แมลงอปลักษณ์” มาส่งครู แล้วครูหยิบชิ้นงานของนักเรียนขึ้นมาแล้วพูดคุยสนทนาซักถามเกี่ยวกับปกนิทานว่า สวยงาม สอดคล้องกับเนื้อเรื่องในนิทานหรือไม่อย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูดึงงานที่นักเรียนนำส่งครู คือ เรื่องย่อของนิทานเรื่อง “แมลงอปลักษณ์” ให้นักเรียนแต่ละคน แล้วให้นักเรียนตั้งคำถามให้ฟังคำถามโครงเรื่อง โดยเขียนลงในกระดาษที่ครูเตรียมไว้ให้ ลักษณะของคำถามโครงเรื่องไม่จำเป็นจะต้องเป็นคำถามจำนวนหลายข้อเหมือนการตั้งคำถามเพื่อถอดโครงเรื่อง แต่จะเป็นในลักษณะของถามกว้างๆ แต่ต้องครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดซึ่งจะเป็นดังนี้

- ใครทำอะไร?
- ทำที่ไหน?
- ปมปัญหาเกิดขึ้นอย่างไร?
- คลี่คลายหรือแก้ปัญหา อย่างไร?
- ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง

2. เมื่อนักเรียนเขียนคำถามโครงเรื่องแล้ว ให้นักเรียนตอบคำถามโครงเรื่อง เพื่อให้ได้โครงเรื่องลักษณะคำตอบนั้นจะเป็นคำตอบสั้นๆ แต่ต้องครอบคลุมในสิ่งที่ต้องตอบ เพื่อสะดวกในการจำ และเพื่อจำเนื้อหาหลักได้ ส่วนที่เป็นเนื้อหาหลักก็จะเป็นส่วนที่นักเรียนต้องคิด ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการคิดของนักเรียน คำตอบควรเป็นลักษณะดังนี้

2.1 ใครทำอะไร?

ตอบ พระราชาผีเสื้อปกครองเหล่าแมลงทั้งหลายและมีสหายคือ “แมลงเพชร”

2.2 ทำที่ไหน?

ตอบ ในป่าแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ในความปกครองของพระราชาผีเสื้อ

2.3 ปมปัญหาเกิดขึ้นได้อย่างไร?

ตอบ พระราชาให้แมลงเพชรดูแลเหล่าแมลงแทนพระราชาพร้อมทั้งมอบไม้วิเศษชื่อว่า “ไม้ประกายเพชร” ให้ด้วย ซึ่งไม้ประกายเพชรเป็นไม้ที่ทำด้วยทองคำแท้มีอำนาจวิเศษสามารถเนรมิตสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ แต่แมลงเพชรนำไม้ประกายเพชรไปข่มเหงรังแกเหล่าแมลงที่อยู่ในความปกครองของพระราชาผีเสื้อ

2.4 คลี่คลาย หรือแก้ปัญหาได้อย่างไร?

ตอบ แมลงทับและ ป่าตักแตน รวมทั้งเหล่าแมลงพากันไปร้องทุกข์กับพระราชาผีเสื้อ พระราชาผีเสื้อยึดไม้ประกายเพชรคืนแล้วสาปให้ แมลงเพชร กลายเป็นแมลงอัปลักษณ์

2.5 ข้อคิดที่ได้รับจากนิทาน

ตอบ เมื่อมีอำนาจอย่าหลงอำนาจ ใช้อำนาจในทางที่ผิดไปสร้างความทุกข์ความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น เพราะในไม่ช้าตนเองก็ต้องได้รับผลกระทบได้กระทำไว้ ดังคำกล่าวที่ว่า “ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว”

3. เมื่อได้คำถามโครงเรื่องและตอบคำถามโครงเรื่องแล้วก็จะได้โครงเรื่องโดยการนำคำตอบของคำถามโครงเรื่องซึ่งเมื่อได้โครงเรื่องแล้ว การติดต่อหรือการขยายความจากโครงเรื่องจะทำให้ได้ง่ายขึ้นเพียงแต่ติดต่อจากประโยคหลักซึ่งมีไว้ให้แล้ว ครูให้นักเรียนทำโครงเรื่องเพื่อให้นักเรียนนำเสนอซึ่งจะเป็นลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 ในป่าแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ในความปกครองของพระราชาผีเสื้อ

ตอนที่ 2 พระราชาผีเสื้อ ปกครองเหล่าแมลงทั้งหลายและมีสหายคือ

“แมลงเพชร”

ตอนที่ 3 พระราชาให้แมลงเพชรดู แลเหล่าแมลงแทนพระราชาพร้อมทั้งมอบไม้วีเศษ ชื่อว่า “ไม้ประกายเพชร” ให้ด้วย ซึ่ง ไม้ประกายเพชร เป็นไม้ที่ทำด้วยทองคำแท้มีอำนาจวิเศษสามารถเนรมิตสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ แต่แมลงเพชรนำไม้ประกายเพชรไปซ่อมหีบหีบแก่เหล่าแมลงที่อยู่ในความปกครองของพระราชาผีเสื้อ

ตอนที่ 4 แมลงทับและป้าตึกแตนรวมทั้งเหล่าแมลงพากันไปร้องทุกข์กับพระราชาผีเสื้อ พระราชาผีเสื้อยึดไม้ประกายเพชรคืนแล้วสาปให้ แมลงเพชร กลายเป็นแมลงอัปลักษณ์

ตอนที่ 5 เมื่อมีอำนาจอย่าหลงอำนาจ ใช้อำนาจในทางที่ผิดไปสร้างความทุกข์ความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น เพราะในไม่ช้าตนเองก็จะต้องได้รับผลกระทบได้กระทำไว้ ดังคำกล่าวที่ว่า “ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกชั้นนั้นถึงตัว”

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกับสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง “แมลงอัปลักษณ์” ให้นักเรียนทราบ ว่า “ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกชั้นนั้นถึงตัว” หมายความว่าอย่างไรและเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนการสอน

นิทานเรื่อง “แมลงอัปลักษณ์”

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจงานการเขียนคำถามโครงเรื่อง
2. ตรวจงานการเขียนโครงเรื่อง

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ครั้งที่ 23 เรื่อง แมลงอปลักษณ์

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

พฤติกรรมในการแก้ปัญหาของตัวละครเป็นแนวทางในการสร้างเรื่องราวให้เป็นนิทานและส่งเสริมการคิดซึ่งเป็นอิสระและถ่ายทอดออกมาทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของตัวละครจากนิทานเรื่องแมลงอปลักษณ์ได้
2. นักเรียนสามารถวาดภาพพฤติกรรมในการแก้ปัญหาพร้อมทั้งเขียนอธิบายภาพได้
3. นักเรียนสามารถเขียนนิทานและวาดภาพประกอบเรื่อง แมลงอปลักษณ์ ตามความคิดของตนเองได้

เนื้อหา

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของตัวละคร
2. วาดภาพและอธิบายภาพพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของตัวละคร
3. เขียนนิทานและวาดภาพประกอบเรื่อง แมลงอปลักษณ์ตามความคิดของตนเอง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูยกคำถามขึ้นมาถามนักเรียนคือ “ถ้าไม่มีน้ำเราจะทำอะไร” เพื่อให้ นักเรียนลองแก้ไขถ้าเกิดสถานการณ์นั้นขึ้น แล้วให้นักเรียนทุกคนลองช่วยกันตอบคำถาม

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง แมลงอปลักษณ์ อีกครั้งแล้วร่วมกันตอบคำถามซึ่งครูจะเป็นผู้ถามนักเรียน ลักษณะของคำถามจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในนิทานเรื่อง แมลงอปลักษณ์ โดยถามว่า

- อะไรคือปัญหาของนิทานเรื่อง “แมลงอ๊บลักษณะ”
- ใครแก้ไขปัญหานี้ และแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร
- ตัวละครที่แก้ปัญหานี้มีพฤติกรรมอย่างไร
- พฤติกรรมของตัวละครใดสอดคล้องหรือสัมพันธ์กับปมปัญหา
- เมื่อแก้ไขปัญหานี้ได้แล้ว ผลเป็นอย่างไร

2. เมื่อตอบคำถามเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนแต่ละคนวาดภาพพฤติกรรมแก้ปัญหานี้ของตัวละครและอธิบายภาพพฤติกรรมแก้ปัญหานี้ของตัวละครนั้น

3. เมื่อนักเรียนได้คำตอบเกี่ยวกับปัญหาและพฤติกรรมแก้ปัญหานี้ของตัวละครแล้วให้นักเรียนเขียนนิทานเรื่อง แมลงอ๊บลักษณะ ตามความคิดและความต้องการของตนเอง โดยอาจจะยืดยาวอย่างที่ได้จากการตอบคำถามหรือเรื่องย่อหรืออาจจะแต่งขึ้นใหม่ ซึ่งปล่อยให้ให้นักเรียนได้ทำอย่างเสรี หลังจากนั้นให้นักเรียนวาดภาพประกอบนิทานที่แต่งขึ้นด้วย

4. เมื่อนักเรียนแต่งและเขียนนิทานเสร็จแล้วให้นำผลงานส่งครู

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดทำนิทานเป็นกลุ่มกับการทำงานเดี่ยว มีความคิดเห็นอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่ มีข้อดี ข้อเสียอย่างไร

สื่อการเรียนการสอน

ใบงานการแต่งและเขียนนิทาน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจงานการเขียนนิทานเรื่องแมลงอ๊บลักษณะตามความคิดโดยอิสระ

ให้นักเรียนแต่งและเขียนนิทานเรื่อง แผลงอัปลักษณ์ พร้อมทั้งวาดภาพประกอบตามความคิดของนักเรียน

เรื่อง แผลงอัปลักษณ์

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง.....

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครั้งที่ 24 เรื่อง แผลงอุปลักษณ์

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การฝึกฝนการแต่งและเขียนนิทานตามขั้นตอนการใช้กิจกรรมนิทานอย่างสม่ำเสมอเป็นการฝึกทักษะในการคิดและการเขียนเมื่อนักเรียนได้พบปมปัญหา จะทำให้เกิดแนวทางในการแต่งและเขียนนิทานได้ง่ายและรวดเร็ว

จุดประสงค์

1. เมื่อกำหนดพฤติกรรมแก้ปัญหาของตัวละครแล้วนักเรียนสามารถแต่งและเขียนนิทานเองได้
2. นักเรียนสามารถจัดทำนิทานเป็นรูปเล่มได้

เนื้อหา

1. การแต่งนิทานจากการกำหนดพฤติกรรมการแก้ปัญหา
2. การจัดทำนิทานเป็นรูปเล่ม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูเล่านิทานเรื่อง “ชายสี่ระลำน” ให้นักเรียนฟัง แล้วครูพุดคุยสนทนาเกี่ยวกับนิทานเรื่องนี้ว่าเป็นอย่างไรให้ข้อคิดอย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูตั้งคำถามโครงเรื่องจากนิทานเรื่อง “ชายสี่ระลำน” ให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนตอบคำถาม ลักษณะคำถามจะเป็นดังนี้

- ใคร (ชายสี่ระลำน ลูกสาว ชายหนุ่ม)

- ทำอะไร อย่างไร (ชายสี่ระลำนมีอาชีพทำนา เขามีวัวอยู่คู่หนึ่งและมีลูกสาวอยู่

หนึ่งคน ชายคนนี้เป็นคนขบถหรือที่เรียกว่า “บ้ายอ” ถ้ามีใครมาขอเขาว่าเป็นคนผมดกและเขาก็เขาจะชอบใจมาก แต่ถ้าหากมีใครมาพุดตรง ๆ กับเขาว่า “ตาหัวล้าน” เขาจะโกรธมากเลยทีเดียว)

- ปมปัญหาเกิดขึ้นได้อย่างไร (มีชายหนุ่มคนหนึ่ง อาศัยอยู่ในหมู่บ้านใกล้เคียงกับ ชายศิระະล้าน ชายหนุ่มคนนี้รู้จักนิสัยใจคอของชายศิระະล้านดีว่าเป็นคนชอบยอกก็คิดหาอุบายที่จะมา ขอซื้อวัวของเขาในราคาถูก ๆ หรือได้ฟรี ๆ)

- คลี่คลายหรือแก้ไขปัญหา อย่างไร (ชายหนุ่มใช้วิธีการพุดจาไฟเราะและขึ้นชมชาย ศิระະล้านจึงยินดียกวัว ปัก และลูกสาวให้แก่ชายหนุ่ม)

- สรุป (เมื่อต้องการขอล้างของจากผู้ใด ควรใช้คำพุดและกริยาที่ดังาม ดังประโยชน์ ที่ว่า “ผู้ปลั่งว้างามยังประโยชน์ให้สำเร็จ”)

2. เมื่อนักเรียนตอบคำถามเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนเล่านิทานเรื่อง ชายศิระະล้าน ต่อกัน คนละ 1 ประโยค จนคิดว่านิทานเรื่องนี้สมบูรณ์แล้ว ครูและนักเรียนจึงช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จาก เรื่อง “ชายศิระະล้าน”

3. เมื่อได้ทราบถึงปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในนิทานเรื่อง “ชายศิระະล้าน” ครูลองกำหนดปมปัญหาเดิมแต่พฤติกรรมการแก้ปัญหาขึ้นใหม่ แล้วลองให้นักเรียนแต่ละคนคิดว่า นิทานเรื่องนี้ น่าจะดำเนินเรื่องไปในลักษณะใด โดยครูสอบถามนักเรียนภายในห้องเรียนและให้นักเรียน แต่ละคนแสดงความคิดเห็นว่าตนเองคิดอย่างไร ปัญหาเดิมแต่พฤติกรรมการแก้ไขปัญหานั้นที่ครู กำหนดขึ้นใหม่ คือ

ปมปัญหา : ชายหนุ่มอยากได้วัวจากชายศิระະล้าน

พฤติกรรมการแก้ปัญหา : ชายหนุ่มใช้วิธีการพุดจาไฟเราะและขึ้นชมชายศิระະ ล้าน ชายศิระະล้านยินดียกวัว ประดัก และลูกสาวให้ ชายหนุ่ม
(ปมปัญหาและพฤติกรรมการแก้ปัญหาเดิม)

ปมปัญหา : ชายหนุ่มอยากได้วัวจากชายศิระະล้าน

พฤติกรรมการแก้ปัญหา : ชายหนุ่มใช้วิธีการพุดจาไฟเราะและขึ้นชมชายศิระະ ล้านแต่ชายศิระະล้านไม่หลงกลและไม่ให้วัวแก่ ชายหนุ่ม
(ปมปัญหาเดิมแต่พฤติกรรมการแก้ปัญหาใหม่)

4. เมื่อนักเรียนทราบปมปัญหาอันเดิมแต่พฤติกรรมการแก้ปัญหาใหม่แล้ว ครูให้นักเรียน คิดและเขียนนิทานเรื่อง ชายศิระະล้าน โดยยึดหลักการครั้งนี้

5. หลังจากนั้นเมื่อได้นิทานเรื่อง ชายศิระະล้าน โดยใช้เงื่อนไขใหม่แล้ว ครูให้นักเรียนแบ่ง เนื้อหาของนิทานออกเป็นตอนตามความคิดของนักเรียนแล้ววาดภาพประกอบคำอธิบายเรื่องราวนี้ เกิดขึ้นในแต่ละคน โดยลักษณะจะเป็นดังนี้

รูปภาพ ชื่อเรื่อง.....

➔ ปก

รูปภาพ คำอธิบาย.....

➔ นิทานตอนที่ 1

รูปภาพ คำอธิบาย.....

➔ นิทานตอนที่ 2

รูปภาพ ข้อคิดที่ได้จากนิทาน.....

➔ ข้อสรุปของนิทานเรื่อง “ชายศรัทธาล้าน”

6. นำภาพที่มีคำอธิบายเรื่องราวในแต่ละตอนมาเย็บเข้าเล่ม ทำเป็นนิทานเรื่อง “ชายศรัทธาล้าน” โดยสมบูรณ์ เมื่อเสร็จแล้วนำมาส่งครู
ชั้นสรุป

ครูสมมติตัวเองเป็นนักเรียน คิดและแตงนิทานตามเงื่อนไขใหม่ แล้วครูเสนอความคิดของครู
ให้นักเรียน ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนการสอน

การจัดทำนิทานเป็นรูปเล่ม

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจงานการคิดและเขียนนิทาน
3. ตรวจผลงานการทำนิทานเป็นรูปเล่ม

นิทานเรื่อง ชาย ศีรษะล้าน

ชายศีรษะล้านคนหนึ่งมีอาชีพทำนา เขามีวัวอยู่คู่หนึ่ง และมีลูกสาวอยู่หนึ่งคน ชายคนนี้เป็นคนชอบบอหรือ ที่เรียกว่า “บ้ายอ” ถ้ามีใครมาขอเขาว่าเป็นคนผมหกก็จะเขาจะชอบใจมาก แต่ถ้าหากมีใครมาพูดตรงๆ “ตาหัวล้าน” เขาจะโกรธมากเลยทีเดียว

วัวของชายศีรษะล้านคนนี้สวยมาก ใครเดินผ่านมาเห็นเข้าเป็นต้องชมทุกคน และมักจะมาถามขอซื้อวัวของเขาแต่ใช้คำพูดไม่เพราะคือ ถามตรงๆ “ตาหัวล้าน วัวคู่นี้จะขายราคาเท่าไร” ชายศีรษะล้านได้ฟังก็พอใจ เพราะอยู่ๆ ก็มีคนมาเรียกเขาว่าเป็นคนหัวล้าน เขาก็เลยดำไปเลยว่า “ไม่ขาย ไม่เขยไวย มาพูดอะไรอย่างนี้ไม่ขาย” แล้วไล่คนที่มาถามซื้อออกจากบ้านไป ทำให้ผู้มาขอซื้อวัวของเขาทุกคนต่างก็ผิดหวัง เพราะมาใช้คำพูดตามความเป็นจริง

ยังมีชายหนุ่มคนหนึ่ง อาศัยอยู่ในหมู่บ้านใกล้เคียงกับชายศีรษะล้าน ชายหนุ่มคนนี้รู้จักนิสัยใจคอของชายศีรษะล้านดีว่าเป็นคนชอบบอ ก็คิดหาอุบายที่จะมาขอซื้อวัวของเขาในราคาถูก หรือได้ฟรีๆ เมื่อคิดหาอุบายได้แล้ว ก็เดินตรงมายังยายของชายศีรษะล้าน พอมาถึงก็ใช้คารมทันทีว่า “พ่อผมหกปกไหล่หน้าไล่เฉลิมทอง วัวของพ่อทั้งสองพ่อจะขายเท่าไร”

ชายศีรษะล้านได้ยินดังนั้นก็ตอิดใจ เพราะร้อยวันพันปีแล้ว ไม่เคยมีใครมาชมเช่นนั้นสักที ยิ้มน้อยยิ้มใหญ่แล้วคิดว่าชายหนุ่มคนนี้พูดจาน่ารัก ก็ตอบชายหนุ่มไปว่า “ลูกเอ๋ยลูก วัวที่พ่ออยากให้” พูดแล้วก็ยกวัวคู่นั้นให้แก่ชายหนุ่มนั้น ทางชายหนุ่มได้วัวคู่นั้นไปแล้วก็จึงวิ่งไปพร้อมกับบ่นดังๆ ว่า “ตาหัวล้านนี้ เราพูดแค่นี้ก็ให้วัวมา ตาหัวล้านหน้าโง่ซมแค่นี้ก็ให้วัวมาได้ ตามหัวล้านบ้ายอ” ในขณะที่ชายหนุ่มบ่นอยู่นั้น บังเอิญลูกสาวของเขาได้ยินเข้า ก็นำความไปบอกกับพ่อ พร้อมกับรบเร้าให้พ่อมาเอาวัวคืน พ่อชายศีรษะล้านได้ฟังดังนั้นก็พูดว่า “บ๊ะๆ เจ้าหนุ่มคนนั้นมาชมเรา ดุดจาไฟเรากับเราพลับหลังเรา กลับด่าว่าเราเสียนี้ ไม่ได้ต้องเอาเรื่องให้ได้” ชายศีรษะล้านโกรธมากรีบคว้าประทัด แล้ววิ่งตามชายหนุ่มไป พอวิ่งไปใกล้ๆ ชายหนุ่มหันมาเห็นเขา ก็ร้องทักขึ้นว่า “พ่อผมหกปกบ่า พ่อวิ่งระร่าระริงมา พ่อจะไปทางไหน” ส่วนชายศีรษะล้านเมื่อได้ยินดังนั้นก็ชะงักทันที ตอนแรกกะจะเข้าไปทำร้าย แต่เมื่อชายหนุ่มพูดจากนำฟังก็เลยใจอ่อนตอบชายหนุ่มนั้นไปว่า “ลูกเอ๋ยลูกรัก ลูกลืมนะประทัด พ่อเลยเอามาให้” พูดแล้วก็ส่งประทัดให้แก่ชายหนุ่ม แล้วก็เดินกลับบ้าน เมื่อกลับไปถึงบ้านลูกสาวไม่เห็นวัวก็สงสัย พอรู้เรื่องก็ต่อว่าพ่อ และไม่ยอม จึงพูดกับพ่อว่า “เจ้าหนุ่มคนนั้นจะพูดนำฟังได้อย่างไร เมื่อก็ย้งว่าพ่อหัวล้านเลย” “เฮ้ย ไม่ว่าหรอก พ่อวิ่งไปหามันเมื่อก็มันยังไม่ว่าเลข แกรมพูดดีด้วย พ่อก็เลยใจอ่อนให้ประกันมันไปอีก” พ่ออธิบายให้ลูกสาวฟัง

ฝ่ายลูกสาวก็ไม่ยอมอ่อนน้อมให้พ่อไปเอาวัวคืนมาให้ได้ ถ้าไม่ได้จะฆ่าตัวตาย ชายศีรษะล้านทนความอ่อนน้อมของลูกสาวไม่ได้ก็ไป แต่ขอให้ลูกสาวไปด้วย เพื่อไปฟังกับหูตัวเอง แล้วก็จึงมีลูกสาววิ่งไปด้วยกัน ตั้งใจว่าจะไปเอาวัวคืน

ชายหนุ่มเห็นดังนั้นก็คิดว่า ชายศีรษะล้าน และลูกสาวคงจะมาเอาตัวคืนเป็นแน่ จึงใช้คารมพูดขึ้นว่า “พ่อผมมาตกปอกแล้ว พ่อจึงมีลูกสาว พ่อจะไปทางไหน” ชายศีรษะล้านเมื่อได้ยินดังนั้นก็ใจอ่อนอีก เลยตอบชายหนุ่มไปว่า “ลูกเอ๋ยลูกแก้ว พ่อชนะแก่แล้ว เลยเอาลูกสาวมาให้” พูดจบแล้วก็ส่งลูกสาวไปให้ชายหนุ่มคนนั้น ชายหนุ่มดีใจมากเพราะได้ทั้งตัว ทั้งประตัก และลูกสาว นับว่าเป็นโชคมหาดล

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ “ผู้เปลี่ยนวาจายังประโยชน์ให้สำเร็จ”

แผนการสอน การใช้กิจกรรมนิทานพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ครั้งที่ 25 เรื่อง แผลงอปลักษณ์

จำนวน 3 คาบ

สาระสำคัญ

เมื่อนักเรียนได้แสดงความคิด แสดงเหตุผลโดยอิสระตามความต้องการของตนเองการแสดงออกทางทักษะการเขียนนิทานจึงเป็นไปอย่างสร้างสรรค์เช่นกัน

จุดประสงค์

1. เมื่อกำหนดตัวละครแล้ว นักเรียนสามารถนำมาแต่งและเขียนเป็นนิทานได้
2. นักเรียนสามารถเขียนนิทานตามภาพและชื่อเรื่องที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

1. การแต่งและเขียนนิทานจากตัวละครที่กำหนดให้
2. การแต่งและเขียนนิทานตามภาพและชื่อเรื่องที่กำหนด

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูเล่าถึงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นที่ครูมีต่ออาชีพครูว่าเป็นอย่างไร พร้อมทั้งขอฟังความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่ออาชีพครู

ขั้นสอน

1. ครูให้ใบงานนักเรียนซึ่งในใบงานจะกำหนดตัวละคร คือ คุณพ่อ คุณแม่ใจดี ลูกชายจอมซน นกแก้วช่างพูด ปลาทองแสนสวย ให้นักเรียนแต่งและเขียนนิทานตั้งชื่อเรื่องได้อย่างอิสระ พร้อมทั้งหาข้อคิดจากนิทาน

2. หลังจากนั้นครูแจกใบงานที่กำหนดชื่อเรื่อง คือเรื่อง “นกกับงู” แล้วให้นักเรียนแต่งและเขียนนิทานพาดภาพประกอบและหาข้อคิดจากนิทาน

3. เมื่อนักเรียนได้รับใบงานแล้วครูให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งในใบงานโดยแต่งและเขียนนิทานตามแบบและชื่อเรื่องที่กำหนดให้ พร้อมทั้งวาดภาพประกอบตามความคิดของนักเรียนซึ่งความยาวไม่ต่ำกว่า 15 บรรทัด ให้นำไปทำเป็นกาบบ้าน แล้วนำมาส่งครู

ขั้นสรุป

ครูสรุปถึงประโยชน์ของนิทานซึ่งนำมาใช้แล้วนำไปให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์และสามารถนำมาแต่งและเขียนนิทานตามความต้องการของนักเรียนได้

สื่อการเรียนการสอน

ใบงานที่กำหนดชื่อเรื่องนิทาน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
2. ตรวจงานจากการแต่งและเขียนนิทานตามภาพและหัวข้อที่กำหนด

ให้นักเรียนแต่งและเขียนนิทานตั้งชื่อเรื่องได้อย่างอิสระพร้อมทั้งหาข้อคิดจากนิทาน

- ตัวละครประกอบด้วย
- คุณพ่อ คุณแม่ใจดี
 - ลูกชายจอมซน
 - นกแก้วช่างพูด
 - ปลาทองแสนสวย

ข้อคิดที่ได้จากนิทาน

ให้นักเรียนแต่งและเขียนนิทาน วาดภาพตามชื่อเรื่องที่กำหนดให้ พร้อมทั้งหาข้อคิดที่ได้จากนิทาน
ความยาวไม่น้อยกว่า 15 บรรทัด

เรื่อง นกกับัง

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง.....

ภาคผนวก ค

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมนิทาน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน

**แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมนิทาน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน
จำนวน 2 ฉบับ คือ**

- ฉบับที่ 1 การแต่งนิทานโดยกำหนดปมปัญหาหรือเหตุการณ์ของตัวละคร
ฉบับที่ 2 การแต่งนิทานตามหัวเรื่องที่กำหนด

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้ง 2 ฉบับ ใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ ดังนี้

1. ความสามารถในการแสดงความคิด
2. การรวบรวมและการจัดระเบียบความคิด
3. ความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อเรื่อง
4. ความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษาในการเขียนนิทาน
5. การกำหนดปมปัญหาและหาข้อคิดจากนิทาน

ใช้ระดับคะแนนในแต่ละเกณฑ์ ดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	ค่อนข้างอ่อน
1	หมายถึง	อ่อนมาก

ฉบับที่ 1 การแต่งนิทานโดยกำหนดปมปัญหาหรือพฤติกรรมของตัวละคร

คำสั่ง ให้นักเรียนใช้ปมปัญหาหรือพฤติกรรมของตัวละคร ต่อไปนี้แต่งเป็นนิทาน
ความยาวไม่ต่ำกว่า 15 บรรทัด

นิทานเรื่อง คำสาปของแม่มด

ปมปัญหา คือ แม่มดสาปเจ้าชายให้เป็นต้นไม้และหญิงสาวช่วยให้เจ้าชาย
พ้นจากคำสาปได้

พฤติกรรมของตัวละครคือ แม่มด ใจร้าย สาปคนดีให้กลายเป็นต้นไม้
เจ้าชาย สว่างาม ร่าเริง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
หญิงสาว สวย โอบอ้อมอารี มีน้ำใจ

นิทานเรื่อง คำสาปของแม่มด

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

ฉบับที่ 2 การแต่งนิทานจากหัวเรื่องที่กำหนดให้

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่งนิทานโดยใช้หัวเรื่องที่กำหนดให้ ความยาวไม่ต่ำกว่า 15 บรรทัด

นิทานเรื่อง ไก่เจ้าปัญญา

พระราชองค์หนึ่ง ปกครองเมืองหนึ่ง พระองค์มีทหารเอกคู่พระทัยคนหนึ่งซึ่งโดยปกติแล้วทหารจะเป็นคนแต่ทหารนี้เป็นไก่และเป็นไก่ที่มีความสามารถเป็นอย่างยิ่ง ขยันขันแข็งทำงานทั้งกลางวันกลางคืน ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย มีความมานะอดทนสูงมากจึงเป็นที่โปรดปรานของพระราชเป็นที่สุด

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

ปมปัญหาของเรื่อง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางสาวพิมพ์ประไพ ธวัชวงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	10 มิถุนายน 2514
ที่อยู่ปัจจุบัน	14 หมู่ 2 ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180
ประวัติการศึกษา	
2527	ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านริมใต้ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
2533	มัธยมศึกษา โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2537	ปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	
2538	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2540	อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนบ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2542	อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนบ้านจอง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่